



Personlig økonomi handler om å ha oversikt. I Storebrand kan du samle alle produktene og tjenestene du trenger. Bank også, selvfølgelig.

Daniel Hjelmås
Storebrand



Opplysninger om selskapet

ADRESSE:

Storebrand Bank ASA
Professor Kohts vei 9
Postboks 474
1327 Lysaker

Telefon: 22 31 50 50
Kundesenter: 915 08 880
Hjemmeside: www.storebrand.no
E-post adresse: bank@storebrand.no

INVESTOR RELATIONS KONTAKTPERSONER:

Bernt H. Uppstad. Administrerende direktør. E-mail: bernt.uppstad@storebrand.no. Tlf. + 47 9016 8821.
Kjetil R. Krøkje. Leder Investor Relations. E-mail: kjetil.r.krokje@storebrand.no. Tlf. + 47 9341 2155.

Innhold

Innhold	Side	Innhold	Side
ÅRSBERETNING		REGNSKAP OG NOTER	15
Opplysninger selskapet	2	STOREBRAND BANK KONSERN	
Nøkkeltall	3	Resultatregnskap	16
Årsberetning	4	Totalresultat	16
		Balanse	17
		Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	19
		Kontantstrømoppstilling	20
		Noter	21
		STOREBRAND BANK ASA	
		Resultatregnskap	72
		Totalresultat	72
		Balanse	73
		Oppstilling over endring i egenkapital	75
		Kontantstrømoppstilling	76
		Noter	77
		Erklæring fra styret og administrerende direktør	129
		Revisjonsberetning	130

Viktig opplysning

Dette dokumentet kan inneholde uttalelser om fremtidige forhold. Forhold av denne art er forbundet med en rekke risiko- og usikkerhetsmomenter ettersom de relaterer seg til fremtidige hendelser og omstendigheter, som kan være utenfor Storebrand-konsernets kontroll. På bakgrunn av dette kan Storebrand-konsernets fremtidige finansielle posisjon, prestasjoner og resultater i vesentlig grad avvike fra de planer, mål og forventninger angitt i slike uttalelser om fremtidige forhold. Viktige faktorer som kan forårsake et slikt avvik for Storebrand-konsernet omfatter, men er ikke begrenset til: (i) makroøkonomisk utvikling, (ii) endring i konkurranseklima, (iii) endring i regulatoriske rammebetingelser og andre statlige reguleringer og (iv) markedsrelatert risiko som endringer i aksjemarkeder, renter, valutakurser og utviklingen i finansielle markeder generelt. Storebrand-konsernet tar ikke ansvar for å oppdatere noen av uttalelsene om fremtidige forhold i dette dokumentet eller uttalelser om fremtidige forhold som foretas i enhver annen form.

Nøkkeltall Storebrand Bank Konsern

NOK mill.	2018	2017
Resultatregnskapet: (i % av gj.snittlig forv.kapital)		
Netto renteinntekter	1,16 %	1,14 %
Andre inntekter ²⁾	0,36 %	0,40 %
Hovedtall fra balansen:		
Forvaltningskapital	32 806,2	31 982,2
Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹⁾	32 476,5	32 709,2
Brutto utlån til kunder	28 506,4	27 326,4
Innskudd fra kunder	14 419,4	14 628,0
Kundeinnskudd i % av brutto utlån	50,6 %	53,5 %
Egenkapital	2 196,0	2 352,9
Andre nøkkeltall:		
Tapskostnad i % av gjennomsnittlig brutto utlån ⁴⁾	0,10 %	0,03 %
Misligholdte engasjementer i % av brutto utlån	0,4 %	1,0 %
Kostnader i % av driftsinntekter ³⁾	53,7 %	59,6 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt ⁶⁾	6,6 %	6,2 %
Ren kjernekapitaldekning	15,2 %	14,8 %
LCR ⁵⁾	198,0 %	154,0 %

Definisjoner:

- 1) Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet ut fra månedlig forvaltningskapital.
- 2) Andre inntekter inkluderer netto provisjonsinntekter.
- 3) Totale driftskostnader i prosent av totale inntekter.
- 4) Tapskostnad for bankkonsernet inkluderer resultatlinjene periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv. og tap investeringseiendommer, overtatte eiendeler.
- 5) Liquidity coverage requirement.
- 6) Resultat etter skatt for videreført virksomhet i % av gjennomsnittlig egenkapital.

Årsberetning 2018

(Tall i parentes er sammenlignbare tall for 2017)

HOVEDTREKK

Storebrand Bank ASA er et heleid datterselskap av Storebrand ASA. Bankens virksomhet drives som en integrert del av Storebrandkonsernets virksomhet. Storebrand Bank ASA er en forretningsbank med konsesjoner etter verdipapirhandelloven. Banken har hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune.

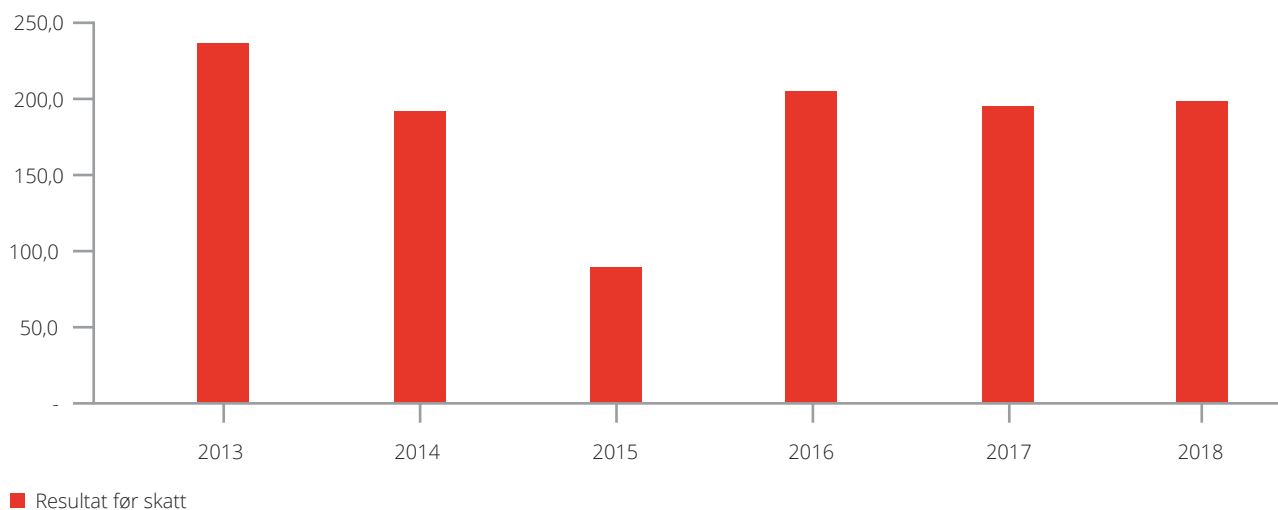
Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr et bredt spekter av bankprodukter til det norske personmarkedet. Banken er posisjonert som tilbyder av gunstige boliglån, kombinert med konto- og kortprodukter som gir kundene en enkel og effektiv bankhverdag på nett eller mobil. Banken ønsker gjennom sine produkter å fremme bærekraftige valg hos sine kunder. Banken søker aktivt å rekruttere nye personkunder til Storebrand, og har opplevd kraftig vekst de siste årene.

Storebrand Bank ASA har besluttet å avvikle utlånsporteføljen i bedriftsmarkedet i banken, og rest porteføljen var ved utgangen av 2018 marginal.

Storebrand Bank ASA har et heleid datterselskap, Storebrand Boligkreditt AS, som er et finansieringsforetak med konsesjon fra Finanstilsynet til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

RESULTATUTVIKLING

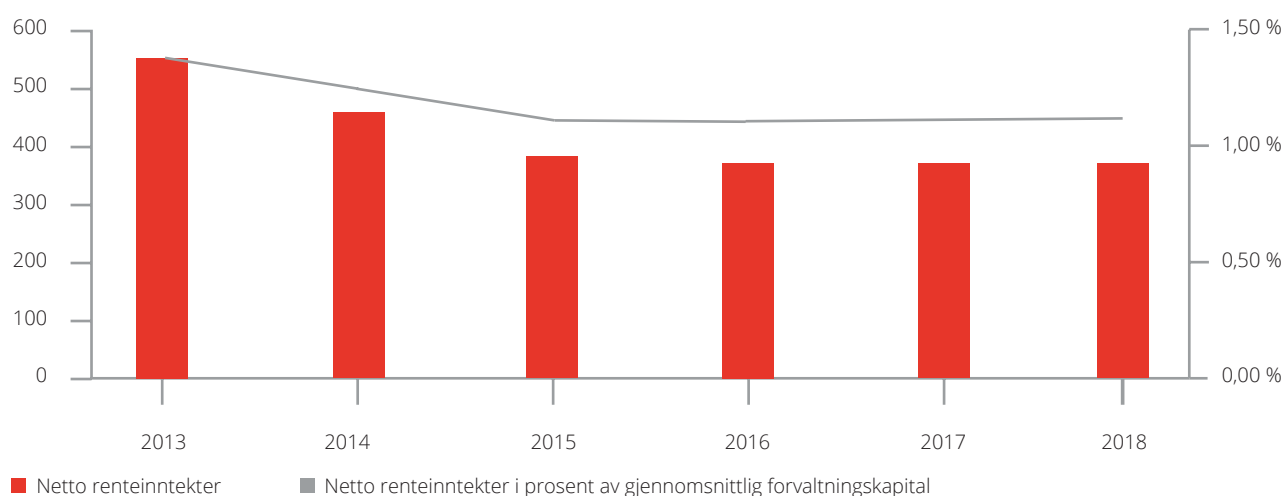
UTVIKLING I RESULTAT FØR SKATT (MNOK)



Resultat før skatt ble for bankkonsernet 199 millioner kroner for 2018 mot 194 millioner kroner i 2017 for videreført virksomhet. Netto renteinntekter i 2018 er på tilnærmet samme nivå som i 2017 med en økning på 2 millioner kroner mot fjoråret. Resultatet påvirkes positivt med 18 millioner knyttet til økte boliglån forvaltet på vegne av Storebrand Livsforsikring AS, samt reduserte driftskostnader på 36 millioner kroner i 2018 sammenlignet med 2017. Nedgang i driftskostnader skyldes hovedsakelig reduksjon i kjøpte konserntjenester og lavere personalkostnader. Reduksjon i andre inntekter påvirker resultat negativt med 48 millioner kroner i 2018 grunnet lavere gevinster fra finansielle instrumenter sammenlignet med 2017, i tillegg påvirkes resultatet negativt med 19 millioner kroner grunnet økte tap på utlån i 2018. Bankkonsernet oppnådde et resultat etter skatt på 147 millioner kroner i 2018 mot 146 millioner kroner i 2017.

NETTO RENTEINNTEKTER

NETTO RENTEINNTEKTER (MNOK) OG NETTO RENTEINNTEKTER I PROSENT AV GJENNOMSNIITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL



Netto renteinntekter for bankkonsernet beløp seg til 376 millioner kroner i 2018 mot 374 millioner kroner året før. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,16 prosent i 2018, en økning på 0,02 prosentpoeng fra 2017. Rentemarginen er forbedret som følge av økte marginer på innskudd, men svekket av den planlagte avviklingen av bedriftsmarkedsporføljen. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital knyttet til personmarkedet i bankkonsernet utgjør 1,22 prosent (1,20 prosent) for året.

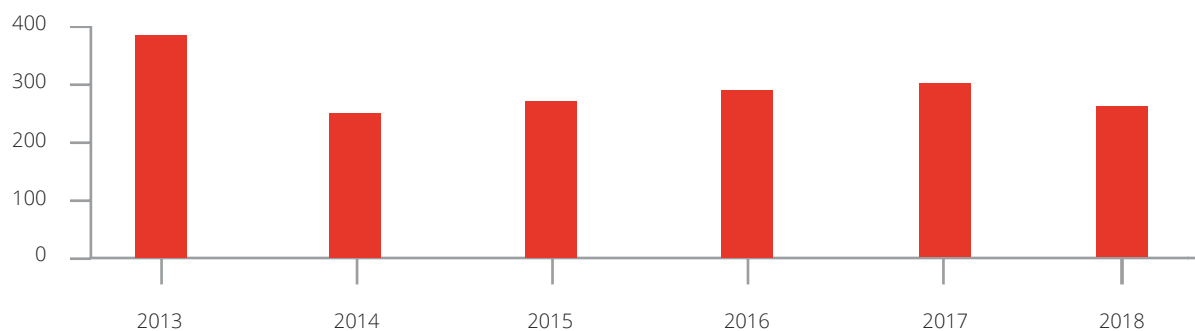
ANDRE INNTEKTER

Bankkonsernets netto provisjonsinntekter utgjør 111 millioner kroner, mot 76 millioner kroner i 2017. Inntektene påvirkes i hovedsak positivt av forvaltningshonorar fra forvaltning av utlån på vegne av Storebrand Livsforsikring AS.

Andre driftsinntekter utgjør 6 millioner kroner i 2018 mot 54 millioner kroner i 2017. Reduksjonen i 2018 skyldes i hovedsak nedgang i realiserte og urealiserte gevinster knyttet til finansielle instrumenter til virkelig verdi. Andre inntekter i 2018 påvirkes av endring i urealisert tap på fastrentelån med 8 millioner kroner, samt endring i urealisert tap på likviditetsporteføljen med 6 millioner kroner og realiserte gevinster i likviditetsporteføljen med 5 millioner kroner. Realiserte og urealiserte gevinster knyttet til derivater og valuta utgjør 18 millioner kroner i 2018. I 2017 ble andre inntekter påvirket positivt av endring i urealisert gevinst på likviditetsporteføljen med 16 millioner kroner og realiserte gevinster med 6 millioner kroner, samt gevinster knyttet til derivater og valuta på 31 millioner kroner og endring i urealisert gevinst på fastrentelån med 7 millioner kroner i 2017.

DRIFTSKOSTNADER

DRIFTSKOSTNADER (MNOK)

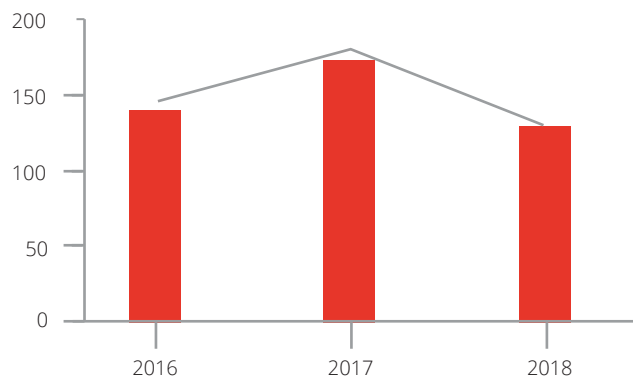


■ Driftskostnader

Driftskostnadene i bankkonsernet utgjør totalt 264 millioner kroner (300 millioner). Nedgangen skyldes i hovedsak reduksjon i kjøpte konserntjenester og lavere personalkostnader. Kostnadsprosenten ble 54 prosent i 2018 (60 prosent).

TAP OG MISLIGHOLD

UTVIKLING I BRUTTO MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER MED OG UTEN VERDIFALL (MNOK) OG I PROSENT AV GJENNOMSNIITLIG BRUTTO UTLÅN



■ Brutto misligholdte engasjementer med og uten verdifall*

■ Brutto misligholdte engasjementer i prosent av brutto utlån*

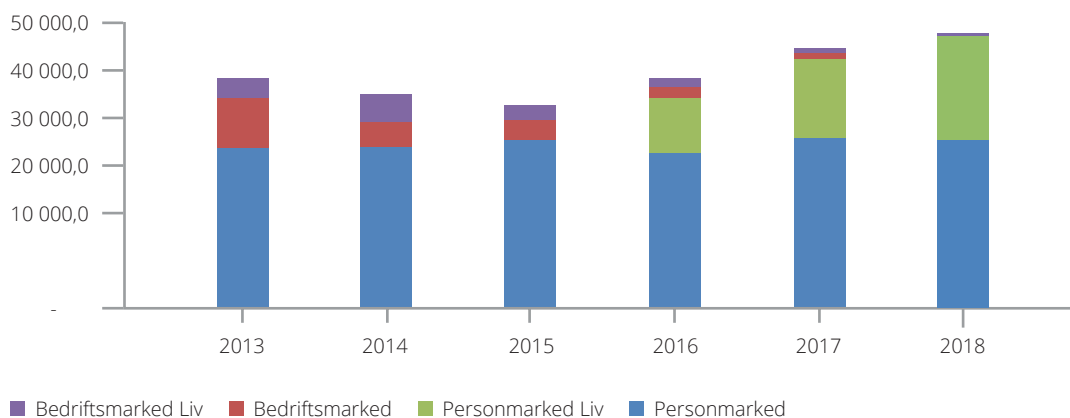
* Mislighold målt på kontonivå

Samlede utlånstap utgjør 29 millioner kroner for bankkonsernet i 2018 mot 9 millioner kroner i 2017. Økningen skyldes hovedsakelig endring i modell for nedskrivning av tap på utlån.

Mislighold uten verdifall er redusert i 2018 og utgjør 71 millioner kroner (150 millioner). Misligholdsvolum med verdifall er redusert i 2018 til 55 millioner kroner (114 millioner), hovedsakelig grunnet redusert bedriftsmarkedsportefølje. Samlet misligholdsvolum utgjør 0,4 prosent av brutto utlån (1,0 prosent).

BALANSE

Utvikling i brutto utlån fordelt på Personmarked og Bedriftsmarked (MNOK)



Ved utgangen av 2018 hadde bankkonsernet en forvaltningskapital på 32,8 milliarder kroner. Brutto utlån til kunder var 28,5 milliarder kroner ved utgangen av året, en økning på 1,2 milliarder kroner fra 2017. I 2016 inngikk banken avtale med Storebrand Livsforsikring AS om salg av utlån til personmarkedet. Porteføljen av utlån til personmarkedet i Storebrand Livsforsikring AS har økt med 2,9 milliarder kroner i 2018 og utgjør 18,1 milliarder kroner per 31. desember 2018.

Utlånsporteføljen i personmarked inkludert lån forvaltet på vegne av Storebrand Livsforsikring AS utgjør 46,5 milliarder kroner ved utgangen av året. Personmarkedslån i bankkonsern utgjør 28,4 milliarder kroner. Personmarkedsporteføljen i bankkonsern er økt med 4,4 milliarder kroner i 2018 og bedriftsmarkedsporteføljen er redusert i henhold til plan og utgjør mindre enn 0,1 milliarder kroner ved utgangen av året.

Bankkonsernets personmarkedsportefølje utgjør 99,9 prosent av samlede utlån, og består hovedsakelig av boliglån med lav risiko. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet for personmarkedsporteføljen er 56 prosent for boligengasjementer, mot 57 prosent ved utgangen av 2017. Belåningsgraden beregnes ut ifra trukket beløp ved kreditter. Bedriftsmarkedsutlån utgjør 0,1 prosent av porteføljen.

Bankkonsernet har en balansert finansieringsstruktur og baserer sine innlån på kundeinnskudd, utstedelse av verdipapirer og obligasjoner med fortrinnsrett, samt innlån i det norske og internasjonale kapitalmarkedet. Banken har etablert gode likviditetsbuffer. Volumet av innskudd fra kunder var 14,4 milliarder kroner (14,6 milliarder) ved utgangen av året, noe som tilsvarer en innskuddsdekning på 51 prosent (54 prosent).

Bankkonsernet har utstedt 0,4 milliard kroner i seniorobligasjoner, 0,1 milliarder kroner i en fondsobligasjon og 5,0 milliarder kroner i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i løpet av 2018. Ved årsslutt hadde Storebrand Bank ASA 1,5 milliarder kroner i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av Storebrand Boligkreditt AS. Samlede forfall og nedbetalinger av obligasjonsgjeld var 2,9 milliarder kroner i 2018.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

PERSONMARKED

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som leverer tradisjonelle bankprodukter til det norske personmarkedet. Tilbudet består blant annet av lån til bolig, forbrukslån, brukskonto og kort, samt mobilbank og nettbank. Storebrand Bank tilbyr dessuten et bredt spekter av alternativer for banksparing. Storebrand er også partner med Dreams som tilbyr en innovativ spareapp som gjør sparing enkelt og morsomt.

Storebrand ønsker å gå i front for å spare miljøet, og tilbyr produkter som skal hjelpe kunden med å ta bærekraftige valg i hverdagen. Bankens kunder tilbys blant annet bærekraftig boliglån og kredittkort. Boliglånet har svært gunstige betingelser, og tilrettelegger for at kunden kan gjøre smarte energigrep i boligen. Kredittkortet gir kunden en av markedets beste reiseforsikringer, og har flere fordeler dersom kunden velger å reise bærekraftig.

Ansatte med tjenestepensjon i Storebrand er en del av konsernets fordelsprogram som også inkluderer gunstige bankprodukter. Banken har dessuten en samarbeidsavtale med hovedorganisasjonen UNIO, som gir medlemmene tilbud om boliglån til en av markedets beste lånebetingelser.

Bankkonsernet hadde ved utgangen av 2018 ca. 92 000 aktive personmarkeds kunder med et utlånsvolum på 28,4 milliarder kroner og innskuddsvolum på 14,3 milliarder kroner. Utlån forvaltet av bankkonsernet har hatt betydelig utlånsvest i 2018.

BEDRIFTSMARKED

Storebrand Bank ASA besluttet i 2013 å avvikle utlånsporteføljen i bedriftsmarkedet i banken. Ved utgangen av 2018 var den gjenstående utlånsporteføljen marginal, mens innskuddsporteføljen var flyttet over til Personmarked.

KONSERNFORHOLD OG DATTERSELSKAPER

Datterselskapet Storebrand Boligkreditt AS har konsesjon til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett med pant i privatboliger. Selskapet har en balanse på 18,8 milliarder kroner ved utgangen av 2018 og fungerer i all hovedsak som et finansieringsverktøy. Det er utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett for 14,25 milliarder kroner. Porteføljen har 0,2 prosent mislighold ved utgangen av 2018. Det etablerte låneprogrammet har en AAA-rating fra ratingbyrået S&P Global Rating Services.

RISIKOSTYRING

En banks kjernevirksomhet er knyttet til verdiskapning gjennom eksponering mot akseptabel risiko. Bankkonsernet har et bevisst forhold til risikoene i virksomheten og arbeider kontinuerlig med å videreutvikle sine systemer og prosesser for risikostyring. Risikoprofilen vurderes som lav.

Risiko i bankkonsernet følges opp i henhold til styrevedtatte retningslinjer for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikorammer. Det utarbeides separate risikopolicyer for de enkelte risikoene, med risikoindikatorer og risikorammer. Utvikling av disse parametrene følges gjennom risikorapporter til styret.

Kredittrisiko og likviditetsrisiko er de vesentligste risikoene for bankkonsernet. Banken er også eksponert for markedsrisiko, operasjonell risiko inkl. IT-risiko, og compliance risiko.

KREDITTRISIKO

Bankkonsernet har netto utlån til kunder på 28,5 milliarder kroner i tillegg til garantier og ubenyttede kredittrammer på 3,4 milliarder kroner per 31. desember 2018.

Utlånsvolum inkludert ubenyttede kredittrammer og garantier til personmarkedet utgjør 31,8 milliarder kroner. Kredittkvaliteten i personmarkedsporteføljen vurderes som god med lav til moderat risiko som er i tråd med risikoappetitten. Tilnærmet hele porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Porteføljens høye sikkerhetsdekning tilsier begrenset tapsrisiko. Innvilgelse av nye lån skjer i tråd med forskriften om krav til nye utlån med pant i bolig.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet for personmarkedsporteføljen er 56 prosent for boligengasjementer. Blant boligengasjementene er 93 prosent innenfor 80 prosent belåningsgrad og 99,5 prosent er innenfor 100 prosent belåningsgrad. I bankkonsernet er 47 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent belåningsgrad. Storebrand Bank ASA overvåker belåningsgraden løpende, og oppdaterer markedsverdiene kvartalsvis, sist gang ved utgangen av november.

Personmarkedsporteføljen har historisk hatt lave tap og andelen utlån til personmarked i prosent av bankkonsernets totale utlån utgjør 99,9 prosent ved utgangen av 2018.

Boligkreditt (rammelån med pant i boligeiendom) utgjør 16 prosent av samlet eksponering i personmarkedsporteføljen. Utnyttelsesgraden er gjennomsnittlig 68 prosent. Det er strengere utlånskriterier for boligkreditter, banken følger opp kunder med høy utnyttelsesgrad og kunder som ikke løpende betaler renter og avdrag.

Bedriftsmarkedsporteføljen er under avvikling. Utlånsporteføljen utgjør 29,0 millioner kroner. Lånene er enten godt sikret med pant, eller er fullt eller delvis og tilstrekkelig nedskrevet.

Bankkonsernet hadde ved årsskiftet deponert verdipapirer til virkelig verdi på 803 millioner kroner som sikkerhet for trekkadgang til dagslån og F-lån i Norges Bank. Videre er det deponert verdipapirer til virkelig verdi på 50 millioner kroner til andre kredittinstitusjoner.

LIKVIDITETSRISIKO

Storebrand Bank konsernet har solide likviditetsbuffer. Liquidity coverage requirement (LCR) måler størrelsen på foretakets likvide aktiva, i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid, i en gitt stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minstekrav til LCR er 100 prosent ved årsslutt 2018. Banken måler og rapporterer LCR månedlig og er og har vært innenfor interne og eksterne krav. Ved utgangen av året utgjør bankkonsernets LCR 198 prosent. Storebrand Bank har vesentlige volumer av boliglån som kvalifiserer som sikkerhet for OMF i Storebrand Boligkreditt. Banken har stort potensial for utstedelse av OMF-er.

Innskuddsdekningen i Storebrand Bank konsernet er 51 prosent ved utgangen av året. For markedsfinansieringen legges det stor vekt på å ha en balansert finansieringsstruktur med hensyn til forfallstidspunkt, instrumenter og utstedelser i ulike markeder. Storebrand Bank konsernet måler og vurderer blant annet Finanstilsynets likviditetsindikator 1 og NSFR i vurderingen av bankens finansiering. Det forventes at NSFR-kravet blir 100 prosent.

MARKEDSRISIKO

Renterisiko og spreadrisiko i likviditetsporteføljen utgjør de mest vesentlige markedsrisikoene. Samlet er markedsrisikoen lav. Det er svært lave rammer for valutarisiko og det er ingen aktiv investeringsstrategi for aksjer.

OPERASJONELL RISIKO

For å håndtere operasjonell risiko fokuserer bankkonsernet på å etablere gode arbeids- og kontrollrutiner, og arbeider samtidig systematisk med å skape gode holdninger blant bankkonsernets ansatte. De viktigste tiltakene for å redusere operasjonell risiko er systematiske risikogjennomganger i alle deler av bankkonsernet minimum halvårlig, samt ved igangsettelse av prosjekter og dersom spesielle hendelser inntreffer. Siste risikogjennomgang ble gjennomført høsten 2018.

Bankens IT-systemer er sentrale for bl.a. produktetablering, kredittinnvilgelse, porteføljeoppfølging og regnskapsføring. Feil og driftsavbrudd kan få konsekvenser for driften og påvirke kunders tillit. I ytterste konsekvens kan avvikssituasjoner føre til sanksjoner fra tilsynsmyndigheter. Operasjonell drift av IT-systemene er i betydelig grad utkontraktet. Bankens systemplattform bygger på innkjøpte standardsystemer som driftes og følges opp gjennom tjenesteavtaler. Det er etablert en tverrgående styringsmodell med tett leverandøroppfølging og internkontrollaktiviteter for å redusere risikoen knyttet til IT-systemenes utvikling, forvaltning, drift og informasjonssikkerhet.

COMPLIANCERISIKO

Risikoen for at man pådrar seg offentlige sanksjoner eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk, er definert som bankkonsernets compliancerisiko. Storebrand Bank ASA er spesielt oppmerksom på risiko i forbindelse med etterlevelse og implementering av endringer i gjeldende lovverk rundt kundebeskyttelse, kapitaldekning, likviditetsstyring og anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

SVINDEL OG TVISTESAKER

Storebrand Bank ASA har i 2018 politianmeldt 5 saker. 3 av disse gjelder dokumentforfalskning. De to andre gjelder kortsvindel og phishing/banktrojanere.

Banken har totalt i 2018 mottatt 26 kundeklager, mot 13 i 2017. Klagenes kategoriseres i all hovedsak rundt informasjon. Av de mottatte klagenes er 3 behandlet i Finansklagenemnda. Klager har ikke fått medhold i noen av sakene, hverken i Finansklagenemnda eller i banken.

KAPITALSTYRING

KAPITALDEKNING

Bankkonsernet har ved utgangen av 2018 en netto ansvarlig kapital på 2,3 milliarder kroner (2,3 milliarder). Kapitaldekningen utgjør 18,9 prosent og ren kjernekapitaldekning utgjør 15,2 prosent, mot henholdsvis 18,9 prosent og 14,8 prosent ved utgangen av 2017. Bankkonsernet har tilpasset seg nye kapitalkrav og har som mål å overholde de til enhver tid gjeldende krav til bufferkapital. Selskapet har tilfredsstillende soliditet og likviditet basert på virksomheten. Både bankkonsernet, morbanken og boligkredittforetaket oppfyller gjeldende lovkrav.

PERSONAL, ORGANISASJON, STYRENDE ORGANER OG MILJØ

BÆREKRAFT

Storebrands interne drivkraft handler om å skape trygghet i dag og en fremtid kundene kan glede seg til. Storebrands formål beskriver hva konsernet jobber for, hver dag: en trygg og bærekraftig fremtid med økonomisk frihet til å oppleve det kundene vil. Storebrand skal sikre at kundene får en fremtid å glede seg til. Dette skal gjøres ved å tenke langsiktig, vise at dette med bærekraft er veien til fremgang og hele tiden sette kundens behov først.

Storebrandkonsernets arbeid med bærekraft har sitt utspring i kapitalforvaltningen, der det ble opprettet en egen bærekraftsanalyse for investeringer i 1995. Det er særlig fire områder som er viktige i konsernets arbeid med bærekraft: Bærekraftige investeringer, klimastrategi, retningslinjer for bærekraft og forpliktelser og samarbeid.

Gjennom en systematisk screening av alle selskapene, analyserer bærekraft-teamet i kapitalforvaltningen selskapenes evne til å tilpasse seg globale bærekraft-trender. Gjennom Storebrands metode utelukkes selskaper som bryter med konsernets standard for bærekraftige investeringer, plukker de beste selskapene som er posisjonert for globale utfordringer og rangerer alle fond etter hvor bærekraftige de er.

Storebrand har implementert en egen klimastrategi i bærekraftanalysen og jobber målrettet for at virksomheten skal ha så liten påvirkning på klimaet som mulig.

Storebrand har retningslinjer for hvordan konsernet drifter og jobber med bærekraft, som gjelder for hele virksomheten. Storebrand har en rekke forpliktelser til å drive bærekraftig gjennom deltakelse i internasjonalt samarbeid, blant annet UNPRI, FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, og PSI, FNs prinsipper for bærekraftig forsikring. Bærekraftsrapporteringen er integrert i årsrapporten til Storebrand ASA og følger Global Reporting Initiatives (GRI) retningslinjer for rapportering.

ETIKK OG TILLIT

Storebrand lever av tillit. Selskapet stiller krav om at konsernets medarbeidere skal ha en høy etisk standard.

Storebrand har også etiske regler som er et viktig verktøy i hverdagen, og hvert år følges de opp med opplæring og målinger. Ledergrupper på alle nivå i konsernet diskuterer etiske dilemmaer og går gjennom regelverket minst en gang i året. Konsernets regler vedrørende anti-korrupsjon, varsling og arbeid mot interne misligheter inngår i det etiske regelverket og gjelder alle ansatte og konsulenter som arbeider for Storebrand.

MILJØ

Selskapet arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både gjennom egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. De utslippene vi likevel har, gjennom reiser og energibruk, kompenseres gjennom kjøp av verifiserte klimavoter. Storebrandkonsernet stiller strenge miljøkrav til leverandører og selskapene det investeres i. Selskapets hovedkontor er et lavutslippsbygg hvor det er tatt i bruk fornybare energikilder som solenergi og fjernvarme. Bygget er i tillegg sertifisert til Miljøfyrtårn.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Ved utgangen av året var det 104 årsverk i bankkonsernet og Storebrand Bank ASA, mot 105 ved årets begynnelse. Det er 50 prosent menn og 50 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 42 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 11 år.

MANGFOLD

Storebrand arbeider målrettet for å styrke utviklingen og ha en jevn fordeling mellom kvinner og menn på alle områder og nivåer i selskapet. Ved utgangen av 2018 var 66 prosent av styremedlemmene i selskapet kvinner. Ved utgangen av året var det 56 prosent kvinner med lederansvar i selskapet.

I likhet med samfunnet for øvrig har selskapet utviklet seg i retning av økt kulturelt mangfold. Selskapet tilstreber likebehandling og like muligheter i alle interne og eksterne rekrutterings- og utviklingsprosesser. Hovedkontoret er et universelt utformet bygg.

KOMPETANSE

Høy kompetanse er en av Storebrands viktigste suksessfaktorer, og danner basis for fornyet vekst. I Storebrand er kompetanse ensbetydende med evnen hver enkelt ansatt har til å utføre og håndtere visse oppgaver og situasjoner. Denne evnen bygges opp av både kunnskap og erfaring, ferdigheter, motivasjon og personlighet.

I Storebrand skal alle ansatte ha mulighet til å utvikle seg i takt med selskapets behov. Selskapet har i 2018 hatt fokus på at den aller største og viktigste delen av kompetanseutviklingen skjer gjennom tilrettelegging for utvikling i det daglige arbeidet. Kompetanseutvikling skal skje ved at ansatte får utfordrende arbeidsoppgaver i sin stilling, og at de får mulighet til å utvikle seg for nye krav og oppgaver.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Storebrand har jobbet systematisk med å forebygge sykefraværet over flere år og har satt helse og trivsel høyt på agendaen. Selskapet hadde et sykefravær i 2018 på 4,6 prosent, som er en økning på 0,5 prosentpoeng fra året før. Selskapet har vært en inkluderende arbeidslivsbedrift siden 2002, og ledere har gjennom årene opparbeidet gode rutiner knyttet til oppfølging av ansatte ved sykdom. Alle ledere må ta obligatoriske HMS-kurs der oppfølging av sykdom er en del av læringsløpet. For å redusere sykefraværet har Storebrand en egen helseklinikk. Ansatte kan trene i spinning-rom, styrkerom og egen idrettshall i arbeidstiden, der bedriftsidrettslaget har det administrative ansvaret for aktiviteter i hallen.

Det har ikke vært meldte personskader, materielle skader eller ulykker i selskapet i 2018.

REDEGJØRELSE FOR FORETAKSSTYRING

Bankkonsernets systemer for internkontroll og risikostyring tilknyttet regnskapsprosessen følger Storebrandkonsernets retningslinjer. Retningslinjene besluttet i styret årlig. I tillegg kjøper bankkonsernet, gjennom inngåtte tjenesteavtaler, tjenester tilknyttet regnskapsføring og finansiell rapportering fra Storebrand Livsforsikring AS.

Ledelsen og styret i Storebrand ASA vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand ASA etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (som senest ble revidert 30. oktober 2014) en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse om Storebrands eierstyring og selskapsledelse samt om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b, vises til egen artikkel i årsrapporten til Storebrandkonsernet for 2018.

Bankkonsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstille krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til vedtatte regnskapsprinsipper samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA. Bankens regnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap i Storebrand Livsforsikring AS som sorterer under Storebrandkonsernets CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av konsernets regnskapsmessige resultater. Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Det avholdes interne møter, samt møter hvor eksternrevisor deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i konsernet som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av utlån, finansielle instrumenter og andre vurderingsposter. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til misligholdsutvikling, enkelt lån og enkeltinvesteringer, transaksjoner samt operasjonelle forhold mv. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter samt eventuelle prinsippendringer mv, beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Eksternrevisor deltar i styremøter ved behandling av kvartalsregnskap og årsregnskap, og i møter i revisjonsutvalg i Storebrand ASA. Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemming av fagsystemer mv mot regnskapssystemet.

Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret i Storebrand ASA har i tillegg etablert et overordnet "Styringsdokument styring og kontroll i Storebrandkonsernet" samt en instruks for datterselskapsstyrer. Disse dokumentene beskriver hvordan retningslinjer, planer og strategier vedtatt av konsernstyret forventes å bli fulgt samt hvordan risikostyring og kontroll skal gjennomføres i konsernet. Styret i Storebrand ASA har tre rådgivende underutvalg, felles for Storebrandkonsernet: Kompensasjonsutvalget, Revisjonsutvalget og Risikoutvalget.

Banken har ingen vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.

ENDRINGER I STYRESAMMENSETNING

Det har ikke vært endringer i styret i løpet av 2018.

REDEGJØRELSE FOR SAMFUNNSANSVAR

Det vises til nærmere redegjørelse i Storebrandkonsernets årsberetning vedrørende bærekraft, inkludert i årsrapporten 2018 for Storebrand konsern.

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er avlagt under denne forutsetningen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Storebrand Bank konsern er som ledd i ordinær virksomhet løpende involvert i rettssaker og tvistesaker. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskap og konsernregnskap.

STOREBRAND BANK ASA

Årsresultat for morbanken, Storebrand Bank ASA utgjør 143 millioner kroner (144 millioner) for 2018. Netto renteinntekter for Storebrand Bank ASA ble 224 millioner kroner (221 millioner) for 2018. Det er netto kostnadsført 28 millioner kroner (kostnadsført 7 millioner) i nedskrivninger på utlån for året. Økningen skyldes hovedsakelig endring i modell for nedskrivning av tap på utlån.

Morbanken hadde ved utgangen av året sum eiendeler på 20,0 milliarder kroner. Brutto utlån i morbanken utgjorde 10,0 milliarder kroner (12,8 milliarder). Morbankens egenkapital ved utgangen av året utgjorde 2,1 milliarder kroner (2,0 milliarder). Netto ansvarlig kapital utgjorde ved utgangen av året etter avgitt konsernbidrag 2,3 milliarder kroner (2,2 milliarder). Selskapets kapitaldekning utgjør 25,0 prosent (23,6 prosent) og ren kjernekapitaldekning utgjør 10,0 prosent (18,3 prosent).

Bankkonsernets virksomhet med unntak for virksomheten i Storebrand Boligkreditt AS drives av morbanken. I Storebrand Boligkreditt AS ligger deler av Bankkonsernets virksomhetsområde personmarked. Storebrand Bank ASAs bedriftsmarkedsportefølje er under avvikling, og økt andel personmarkedslån reduserer netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for morbanken. Øvrig resultat- og balanseutvikling for morbanken dekkes av beskrivelse for bankkonsernet ovenfor.

OVERSKUDDSDISPONERING

Storebrand Bank ASA (morbanken) oppnådde for 2018 et årsresultat på 142,9 millioner kroner.

Styret foreslår at det utdeles 153,0 millioner kroner i konsernbidrag, hvorav konsernbidrag med skatteeffekt utgjør 150,2 millioner kroner (112,6 millioner kroner etter skatt) til Storebrand ASA. Videre foreslår styret at det deles ut et skattefritt konsernbidrag på 49,1 millioner kroner til Storebrand Boligkreditt AS og et konsernbidrag med skatteeffekt til Ring Eiendomsmegling AS på 0,8 millioner kroner (0,6 millioner kroner etter skatt). Styret vurderer bankkonsernets og Storebrand Bank ASAs kapitalforhold som god i forhold til risikoprofil og foreslår overfor bankens generalforsamling følgende disponering av årets resultat

(NOK mill.)

Avgitt konsernbidrag etter skatt	-165,2
Overført fra annen egenkapitalen	22,3
Totalt disponert	-142,9

STRATEGI OG UTSIKTER FOR 2019

Storebrand Bank konsern vil i 2019 videreføre arbeidet med å bedre lønnsomheten i virksomheten kombinert med vekst innenfor strategiske segmenter i personmarkedet. Utviklingen i boligmarkedet i ulike deler av landet vil følges tett. Banken vil prioritere å opprettholde en moderat til lav risikoprofil med god balanse- og fundings sammensetning.

Innenfor personmarkedet vil banken jobbe videre med å utvikle attraktive produkter og digitale tjenester som understøtter Storebrands fokus på bærekraft og sparing. Styrkning av konkurransekraften gjennom gode kundeopplevelser og effektivisering er en prioritert oppgave, og banken skal fortsette med å forbedre sine kunde- og arbeidsprosesser.

God styring av bankens kreditt- og likviditetsrisiko, og kontroll av den operasjonelle risikoen i sentrale arbeidsprosesser vil stå sentralt også i 2019. Banken vil fortsette den tette oppfølgingen av misligholds- og tapsutviklingen. Utvikling i norske og internasjonale kapitalmarkeder, rentenivå, arbeidsledighet og eiendomsmarkedet, spesielt i Oslo, vurderes som de vesentligste risikofaktorer som kan påvirke resultatet til Storebrand Bank konsern i 2019.

Lysaker, 12. februar 2019
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Regnskap og noter

Innhold	Side		Side
STOREBRAND BANK KONSERN		STOREBRAND BANK ASA	
Resultatregnskap	16	Resultatregnskap	72
Totalresultat	16	Totalresultat	72
Balanse	17	Balanse	73
Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	19	Oppstilling over endring i egenkapital	75
Kontantstrømoppstilling	20	Kontantstrømoppstilling	76
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	21	Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	77
Note 2: Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	31	Note 2: Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	87
Note 3: Risikostyring	32	Note 3: Risikostyring	88
Note 4: Kredittrisiko	33	Note 4: Kredittrisiko	88
Note 5: Likviditetsrisiko	43	Note 5: Likviditetsrisiko	98
Note 6: Markedsrisiko	45	Note 6: Markedsrisiko	100
Note 7: Operasjonell risiko	46	Note 7: Operasjonell risiko	101
Note 8: Verdsettelse av finansielle instrumenter	47	Note 8: Verdsettelse av finansielle instrumenter	102
Note 9: Segment	50	Note 9: Segment	105
Note 10: Netto inntekter fra finansielle instrumenter	51	Note 10: Netto inntekter fra finansielle instrumenter	105
Note 11: Provisjoner	53	Note 11: Provisjoner	107
Note 12: Godtgjørelse til ekstern revisor	53	Note 12: Andre inntekter	107
Note 13: Driftskostnader	54	Note 13: Godtgjørelse til ekstern revisor	107
Note 14: Pensjoner	54	Note 14: Driftskostnader	108
Note 15: Tap på utlån, garantier og benyttede kreditter	57	Note 15: Pensjoner	108
Note 16: Skatt	58	Note 16: Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	111
Note 17: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	59	Note 17: Skatt	111
Note 18: Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet	60	Note 18: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	114
Note 19: Obligasjoner til amortisert kost	60	Note 19: Investering i datterselskaper	114
Note 20: Gjengkjøpsavtaler (repoavtaler)	60	Note 20: Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet	114
Note 21: Finansielle derivater	60	Note 21: Obligasjoner til amortisert kost	115
Note 22: Valutaeksponering	61	Note 22: Gjengkjøpsavtaler (repoavtaler)	115
Note 23: Utlån og garantier	62	Note 23: Finansielle derivater	115
Note 24: Nedskrivninger av utlån, garantier og ubenyttede kreditter	63	Note 24: Valutaeksponering	116
Note 25: Immaterielle eiendeler og goodwill	64	Note 25: Utlån og garantier	116
Note 26: Varige driftsmidler	64	Note 26: Nedskrivninger av utlån, garantier og ubenyttede kreditter	118
Note 27: Innskudd fra kunder	65	Note 27: Immaterielle eiendeler	119
Note 28: Sikringsbokføring	65	Note 28: Varige driftsmidler	119
Note 29: Avsetninger	66	Note 29: Andre eiendeler	120
Note 30: Annen gjeld	66	Note 30: Innskudd fra kunder	120
Note 31: Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser	67	Note 31: Sikringsbokføring	121
Note 32: Sikkerhetsstillelser	67	Note 32: Avsetninger	122
Note 33: Kapitaldekning	68	Note 33: Annen gjeld	122
Note 34: Endringer i konsernets sammensetning	70	Note 34: Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser	122
Note 35: Nærstående parter	71	Note 35: Sikkerhetsstillelser	123
		Note 36: Kapitaldekning	123
		Note 37: Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte	125
		Note 38: Nærstående parter	127

Storebrand Bank konsern

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Renteinntekter på finansielle instrumenter til amortisert kost		55,3	679,4
Renteinntekter på finansielle instrumenter til virkelig verdi		660,3	49,9
Rentekostnader		-340,0	-355,3
Netto renteinntekter	10	375,6	374,0
Provisjonsinntekter		121,8	91,0
Provisjonskostnader		-11,3	-15,0
Netto provisjonsinntekter	11	110,5	76,0
Netto tap/gevinster fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	10	-3,1	-5,5
Netto tap/gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	10	8,8	59,2
Sum andre driftsinntekter		5,7	53,7
Lønn og andre personalkostnader	13, 14	-94,4	-105,8
Generelle administrasjonskostnader	13	-60,4	-59,8
Andre driftskostnader	12, 13, 25, 26	-109,5	-134,6
Sum driftskostnader		-264,2	-300,2
Driftsresultat før tap		227,5	203,5
Nedskrivninger på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	15	-28,7	-9,4
Resultat av ordinær drift		198,7	194,1
Skatt	16	-51,3	-48,1
Resultat etter skatt solgt/avviklet virksomhet		-0,1	-0,3
Årsresultat		147,3	145,8
Årsresultat kan henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		138,0	135,1
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		9,3	10,6
Årsresultat		147,3	145,8

Oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Årsresultat		147,3	145,8
Øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet			
Endring estimatavik pensjoner	14	-0,2	0,4
Skatt på øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	16	0,1	-0,1
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet		-0,2	0,3
Øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet			
Endring urealisert gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)		19,6	7,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		19,6	7,6
Totalresultat		166,7	153,7
Totalresultat kan henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		157,5	143,0
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		9,3	10,6
Årsresultat		166,7	153,7

Storebrand Bank konsern

Balanse

31. desember

EIENDELER

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Kontanter og fordringer på sentralbanker	4	376,0	472,2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4, 8, 17	318,1	313,5
Utlån til kunder	4, 8, 17, 23	28 459,7	27 257,0
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:			
Aksjer og andeler	8	41,7	40,8
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	4, 8, 18, 20	2 697,9	3 213,5
Derivater	4, 5, 8, 21	95,1	179,8
Obligasjoner til amortisert kost	4, 8, 19	694,0	380,4
Varige driftsmidler	26		0,1
Immaterielle eiendeler og goodwill	25	76,3	71,4
Utsatt skattefordel	16	5,1	16,1
Andre eiendeler	17	42,2	37,3
Sum eiendeler		32 806,2	31 982,2

Storebrand Bank konsern

Balanse

31. desember

GJELD OG EGENKAPITAL

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Gjeld til kredittinstitusjoner	5, 8, 17	2,4	155,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	5, 17, 27	14 419,4	14 628,0
Annen finansiell gjeld:			
Derivater	5, 8, 17, 21	72,0	138,6
Utstedte sertifikater og obligasjoner	5, 8, 17	15 715,4	14 304,2
Annen gjeld	5, 17, 30	110,4	109,9
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	29	8,1	6,0
Utsatt skatt	16	0,3	
Pensjonsforpliktelse	14	6,0	11,6
Ansvarlig lånekapital	5, 8, 17	276,3	276,1
Sum gjeld		30 610,3	29 629,3
Innskutt egenkapital		1 590,9	1 590,9
Opptjent egenkapital		429,1	536,0
Hybridkapital		176,0	226,0
Sum egenkapital	33	2 196,0	2 352,9
Sum gjeld og egenkapital		32 806,2	31 982,2

Lysaker, 12. februar 2019
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Storebrand Bank konsern

Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital			Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Hybrid-kapital	
Egenkapital 31.12.2016	960,6	156,0	474,3	1 590,9	729,4	729,4	226,0	2 546,3
Periodens resultat					135,1	135,1	10,6	145,8
Endring i estimatavik pensjoner (se note 14)					0,3	0,3		0,3
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					7,6	7,6		7,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					7,6	7,6		7,6
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	143,0	143,0	10,6	153,7
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybrid-kapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer						0,0	-10,7	-10,7
Utbetalt konsernbidrag					-339	-339,0		-339,0
Andre endringer					-0,1	-0,1		-0,1
Egenkapital 31.12.2017	960,6	156,0	474,3	1 590,9	536,0	536,0	226,0	2 352,9
Effekt i egenkapital ved overgang til IFRS9 fra 1.1.2018					-12,7	-12,7		-12,7
Periodens resultat					138,0	138,0	9,3	147,3
Endring i estimatavik pensjoner (se note 14)					-0,2	-0,2		-0,2
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	-0,2
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					19,6	19,6		19,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					19,6	19,6		19,6
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	157,5	157,5	9,3	166,7
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybrid-kapital					2,3	2,3	-50,0	-47,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer						0,0	-9,2	-9,2
Utbetalt konsernbidrag					-254,0	-254,0		-254,0
Egenkapital 31.12.2018	960,6	156,0	474,3	1 590,9	429,1	429,1	176,0	2 196,0

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes direkte mot totalresultatet. Aksjekapital, overkurs og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkurs og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Storebrand Bank ASA legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i bankkonsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital må denne innhentes av holdingselskapet Storebrand ASA.

Storebrand Bank ASA er et delkonsern som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsreglene. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand Bank ASA er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

For nærmere opplysninger om delkonsernets oppfyllelse av kapitalkrav, se note 33.

Årsrapport 2018 **Storebrand Bank ASA 19**

Storebrand Bank konsern

Kontantstrømoppstilling

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder		850,5	839,8
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder		-95,5	-117,7
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder		-1 185,6	-6,7
Netto inn-/utbetalinger av kundeinnskudd bank		-208,6	-610,4
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer		238,9	833,5
Utbetalinger til drift		-368,3	-414,6
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-768,6	523,8
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	25, 26	-19,8	-3,9
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-19,8	-3,9
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-2 746,0	-3 474,0
Innbetaling ved opptak av lån		3 471,3	3 897,9
Utbetaling av renter lån		-223,3	-252,7
Innbetaling av ansvarlig lånekapital		0,0	150,0
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital		0,0	-150,0
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital		-7,3	-10,1
Innbetaling av hybridkapital		100,0	0,0
Utbetalinger ved tilbakebetaling av hybridkapital		-150,0	0,0
Utbetaling av renter på hybridkapital		-9,2	-11,0
Netto inn-/utbetalinger av gjeld til kredittinstitusjoner		553,4	-251,7
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-292,0	-369,2
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		696,8	-470,8
Netto kontantstrøm i perioden		-91,6	49,1
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start		785,6	736,6
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodeslutt		694,1	785,6
Kontanter og fordringer på sentralbanker		376,0	472,2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		318,1	313,5
Sum beholdning av kontanter og kontantekvivalenter i balansen		694,0	785,6

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

OPERASJONELLE AKTIVITETER

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle.

INVESTERINGSAKTIVITETER

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

FINANSIERINGSAKTIVITETER

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansiering av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av konsernbidrag er en finansieringsaktivitet.

KONTANTER/KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Se note 31 for informasjon om ubenyttede kredittrammer.

Noter

Storebrand Bank konsern

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFØRINGSINFORMASJON

Storebrand Bank ASA er et norsk allmennaksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Selskapsregnskapet for 2018 ble godkjent av styret 12. februar 2019.

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram. Storebrand Bank ASA består av forretningsområdene bedriftsmarked, personmarked og treasury. Storebrand Bank ASA har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Konsernregnskapet for Storebrand Bank ASA er avgitt i samsvar med internasjonale regnskapsstandarter (IFRS), og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimer og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimer. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i bankkonsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter. Utlån med flytende rente måles til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (OCI), mens utlån med fast rente måles til virkelig verdi over resultat. Aksjer og derivater måles til virkelig verdi over resultat. Øvrige finansielle instrumenter måles til amortisert kost. I balansen inngår også immaterielle eiendeler. Immaterielle eiendeler måles til kost minus eventuelle avskrivninger, og vurderes for verdifall minst årlig. Gjeldssiden består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser).

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er implementert nye regnskapsstandarter i 2018 som har hatt vesentlig effekt for selskapsregnskapet.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM ER GJORT GJELDENDE

IFRS9

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstattet IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling, og ble gjeldende fra 1. januar 2018. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring. Implementering av IFRS 9 har medført endringer i regnskapsføring av finansielle instrumenter. IFRS 9 ble ikke tidlig implementert i Storebrand Bank konsern.

Overgangsregler

IFRS 9 er anvendt retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at Storebrand Bank konsern har utarbeidet åpningsbalansen 1. januar 2018 som om den alltid har anvendt de nye prinsippene. Sammenligningstallene for 2017 er ikke omarbeidet etter de nye prinsippene. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 er ført mot egenkapitalen.

Storebrand Bank konsern har valgt å innføre sikringsbokføring i samsvar med IFRS 9, som inkluderer tilsvarende sikringsinstrumenter benyttet under IAS 39.

Innregning, klassifisering og måling av finansielle instrumenter og nedskrivning av finansielle eiendeler er endret i Storebrand Banks konsernregnskap ved implementering av IFRS 9. Innføring av IFRS 9 har medført betydelige endringer i standard for noteopplysninger for finansielle instrument, IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger.

Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 klassifiseres finansielle eiendeler i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over OCI og amortisert kost. Klassifiseringen er basert på om instrumentene holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, for både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg eller i en annen forretningsmodell, og hvorvidt kontraktsfestede kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer (består SPPI-test, "Solely payment of principal and interest"). Gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Endring i klassifisering og måling av finansielle eiendeler

Storebrand Bank konserns finansielle eiendeler som ble målt til virkelig verdi under IAS 39, måles også til virkelig verdi under IFRS 9. Følgende endringer er gjort i klassifiseringen av selskapets finansielle eiendeler ved implementering av IFRS 9:

Kundefordringer og kontantekvivalenter

Instrumentene var tidligere klassifisert som Utlån og fordringer målt til amortisert kost under IAS 39, og holdes for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av renter og hovedstol på gitte datoer. Instrumentene er klassifisert som gjeldsinstrumenter til amortisert kost etter IFRS 9.

Utlån til og fordringer på kunder med flytende rente

Instrumentene var tidligere klassifisert som Utlån og fordringer målt til amortisert kost under IAS 39, men er nå målt som gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over OCI. Storebrand Bank konsern forventer ikke bare å holde instrumentene for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, men også å selge betydelige andeler relativt ofte.

Utlån til og fordringer på kunder med fast rente

Instrumentene var tidligere klassifisert som Til virkelig verdi over resultat etter virkelig verdi opsjon (FVO) for å eliminere eller vesentlig redusere regnskapsmessig misforhold som ellers ville oppstått siden det er inngått rentederivater for å få eksponeringen tilbake til flytende rente lån. IFRS 9 åpner for flere alternative muligheter for klassifikasjon for denne type instrumenter som inneholder vilkår om tidlig betaling, inkludert mulighet for negativ kompensasjon. Måling til virkelig verdi over resultatet vil fortsatt eliminere eller vesentlig redusere regnskapsmessig misforhold som ellers ville oppstått. Storebrand Bank konsern har valgt å klassifisere utlån med fast rente til virkelig verdi med verdiendring over resultat etter IFRS 9.

Aksjer og andeler

Storebrand Bank konsern har en investering som under IAS 39 ble klassifisert som Tilgjengelig for salg målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI. Tilgjengelig for salg kategorien i IAS 39 er ikke videreført i IFRS 9. Aksjer klassifisert som Tilgjengelig for salg må derfor klassifiseres og måles enten til virkelig verdi med verdiendring over resultat eller til virkelig verdi over OCI uten reklassifisering etter IFRS 9. Investeringen er valgt klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultat etter IFRS 9.

Storebrand Bank konsern har investeringer som etter IAS 39 ble klassifisert Til virkelig verdi over resultat etter virkelig verdi opsjon (FVO) basert på at porteføljen følges opp på virkelig verdi basis. Utsteder klassifiserer disse investeringene som egenkapitalinstrument. Etter IFRS 9 klassifiseres investeringene som egenkapitalinstrument og måles til virkelig verdi over resultat.

Obligasjoner og verdipapirer - Lang likviditetsportefølje

Instrumentene var tidligere klassifisert som Utlån og fordringer målt til amortisert kost under IAS 39. Formålet med porteføljen er likviditetsstyring og Storebrand Bank konsern holder instrumentene for å motta kontantstrømmer som består av kun renter og hovedstol på gitte tidspunkter. Salg kan forekomme dersom dette forventes å øke fremtidig avkastning, men er ikke en del av forretningsmodellen og forventes å være svært begrenset. Instrumentene er derfor klassifisert til amortisert kost etter IFRS 9.

Obligasjoner og verdipapirer - Kort likviditetsportefølje

Instrumentene var tidligere klassifisert som Til virkelig verdi over resultat etter virkelig verdi opsjon (FVO). Formålet med porteføljen er likviditetsstyring og Storebrand Bank konsern holder instrumentene for å motta kontantstrømmer som består av kun renter og hovedstol på gitte tidspunkter, og for salg. Porteføljen holdes for å løpende ha en tilfredsstillende likviditet satt i strategier og policyer, og handles fritt for å være best stilt likviditetsmessig og maksimere avkastningen innenfor gitte rammer. Frekvens og volum vil variere mye. FVO etter IAS 39 ble benyttet da porteføljen følges opp på virkelig verdi basis. Forretningsmodellen er ikke endret og det er da pliktig etter IFRS 9 å klassifisere porteføljen til virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Finansielle forpliktelser

Det er ingen endringer i klassifisering og måling av Storebrand Bank konserns finansielle forpliktelser som følge av implementering av IFRS 9. Finansielle forpliktelser som ikke er derivater måles til amortisert kost. Finansielle derivater som er forpliktelser måles som finansielle derivater som er eiendeler.

Sikringsbokføring

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Endring i nedskrivninger utlån

Etter reglene i IAS 39 ble nedskrivninger for tap bare innregnet når det fårelå objektive bevis for at en tapshendelse hadde inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 innregnes tapsavsetningene basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde individuell nedskrivning ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som forventes mottatt, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

For utlån med påløpt kredittap beregnes og presenteres en renteinntekt basert på effektiv rente av amortisert kost. For utlån uten påløpt kredittap beregnes og presenteres en renteinntekt basert på effektiv rente av brutto bokført verdi før tapsavsetning.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter benyttes en forenklet modell, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring. Storebrand Bank konsern har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringselementer og leiefordringer.

Effekt av innføring av IFRS 9

Ved overgang til IFRS 9 gjennomførte Storebrand Bank konsern en detaljert analyse av forretningsmodeller og tilhørende kontantstrøm karakteristika for riktig klassifisering og måling av sine finansielle instrumenter etter IFRS 9.

Se avsnitt 7 nedenfor for mer detaljert informasjon om klassifisering av finansielle instrumenter etter prinsippene i IFRS 9.

MÅLEKATEGORIER OG BALANSEFØRTE VERDIER FOR FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD ETTER IAS 39 OG IFRS 9 PER 1. JANUAR 2018 ER PRESENTERT NEDENFOR:

NOK mill.	Note	Klassifisering etter IAS 39	Klassifisering etter IFRS 9	Balanseført verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Balanseført verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker		AC	AC	472	472
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		AC	AC	313	313
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner - omvendt repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Utlån til og fordringer på kunder- flytende rente		AC	FVOCI	26 677	26 669
Utlån til og fordringer på kunder- fast rente		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	580	580
Aksjer og andeler- trading		FVOCI (TFS)	FVP&L	14	14
Aksjer og andeler- ikke trading		FVP&L (FVO)	FVP&L	27	27
Sertifikater og obligasjoner		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	3 214	3 214
Sertifikater og obligasjoner		AC	AC	380	380
Gjeld til kredittinstitusjoner		AC	AC	155	155
Gjeld til kredittinstitusjoner- repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder		AC	AC	14 628	14 628
Utstedte sertifikater og obligasjoner		AC	AC	14 304	14 304
Finansielle derivater		FVP&L/Sikrings-bokføring	FVP&L/Sikrings-bokføring	41	41
Ansvarlig lånekapital/ Hybridkapital		AC	AC	502	502

TABELLEN NEDENFOR VISER ENDRING I BALANSEFØRTE VERDIER FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER MED ENDRET KLASSIFISERING OG MÅLING VED OVERGANG TIL IFRS 9 PER 1. JANUAR 2018:

(NOK mill.)	UB verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Endring som følge av re-klassifisering	Endring som følge av ny måling	IB verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9	670		4	673
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til amortisert kost under IFRS 9	670	0	4	673
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	26 388	-24	12	26 376
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	26 388	-24	12	26 376
Utlån og fordringer og instrumenter til virkelig verdi over resultat IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	3 794			3 794
Gjeldsinstrumenter klassifisert til virkelig verdi over resultat under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	3 794	0	0	3 794
Sum	30 851	-24	15	30 843
Finansielle garantikontrakter	20		-4	15
Lånetilsagn	2 007			2 007
Sum finansielle garantier og lånetilsagn	2 027	0	-4	2 023

IFRS 15

Ny standard for regnskapsføring av driftsinntekter fra kontrakter med kunder trådte i kraft 1. januar 2018. Inntektsføring i Storebrand Bank konsern reguleres hovedsakelig av IFRS 9. Inntekter som føres under Andre inntekter reguleres av IFRS 15 og er innregnet etter reglene i denne standarden.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført vesentlige effekter for konsernregnskapet til Storebrand Bank konsern.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM IKKE ER GJORT GJELDENE

IFRS 16

IFRS 16 Leiekontrakter erstatter dagens IAS 17 og er gjeldende fra 1. januar 2019. IFRS 16 fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler. Ny leasing standard vil ikke medføre store endringer for utleier, men vil derimot endre regnskapsføring for leietaker betydelig. IFRS 16 krever at leietakere i utgangspunktet skal regnskapsføre alle leieavtaler i balansen etter en forenklet modell som ligner på regnskapsføring av finansielle leieavtaler i henhold til IAS 17. Nåverdi av samlede leiebetalinger skal balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad.

IFRS 16 kan implementeres enten etter full retrospektiv metode eller modifisert retrospektiv metode, og Storebrand har valgt modifisert retrospektiv metode. Dette innebærer at sammenligningstall ikke om arbeides, og effekten tas i balansen i implementeringsåret 2019. Ved implementering vil bruksretten av eiendelen og forpliktelsen være samme beløp og vil ikke påvirke egenkapitalen.

For Storebrand Bank konsern er det ikke identifisert leiekontrakter som faller inn under IFRS 16 ved avleggelse av årsregnskapet 2018.

5. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet inkluderer Storebrand Bank ASA og selskaper hvor Storebrand Bank ASA har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet samt at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

Storebrand Boligkreditt AS og Ring Eiendomsmegling AS er datterselskaper som eies direkte av Storebrand Bank ASA. Bjørndalen Panorama AS og MPV 7 Holding AS ble avviklet i 2017.

ELIMINERING AV INTERNE TRANSAKSJONER

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Dette inkluderer også Storebrand Bank ASAs investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Storebrand Boligkreditt AS.

6. VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNING

Ved overtakelse av virksomhet anvendes overtakelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtakelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av utgifter knyttet til opptak av gjeld og egenkapital (emisjon).

Ved investeringer blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke overtakelsesmetoden slik den følger av IFRS3 Foretaksintegrasjon, slik at det blant annet avsettes ikke for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

7. INNTEKTSFØRING

RENTEINNTEKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter knyttet til utlån og obligasjoner innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode. Se avsnitt 9 for mer informasjon.

INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 9.

ANDRE INNTEKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

8. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes ved hver regnskapsavslutning. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

9. FINANSIELLE INSTRUMENTER

9-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen på handledagen, det vil si når Storebrand Bank konsern blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen og finansielle forpliktelser er regnskapført på oppgjørsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

MODIFISERTE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjell fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

AMORTISERT KOST

For instrumenter målt til amortisert kost beregnes resultatførte renter etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, direkte og marginale transaksjonsutgifter, samt alle andre merbetalinger eller rabatter.

VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markeds plass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonsprisermodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi på utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittisiko.

NEDSKRINING FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI og som ikke hadde påløpt kredittap ved første gangs balanseføring, benyttes den generelle metode for nedskrivninger. Lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattes også av den generelle metode for nedskrivninger. Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kreditt risikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring.

For utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring, er det egne prinsipper for nedskrivning. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. Forventet tap over hele levetiden skal hensyntas.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter benyttes en forenklet modell. For disse avsettes det for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring. Storebrand Bank konsern har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringselementer og leiefordringer.

9-2. KLASSEFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

FINANSIELLE EIENDELER KLASSEFIKASJON OG MÅLES I EN AV DE ETTERFØLGENDE KATEGORIER:

- Finansielle eiendeler målt til amortisert kost
- Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader med reklassifisering av akkumulerte gevinster og tap til resultatet
- Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultat

FINANSIELLE EIENDELER KLASSEFIKASJON OG MÅLT TIL AMORTISERT KOST

En finansiell eiendel er klassifisert og målt til amortisert kost når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å holde for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og renter på gitte datoer.

Finansielle eiendeler målt til amortisert kost regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

FINANSIELLE EIENDELER KLASSEFIKASJON OG MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER OCI MED REKLASSEFIKASJON AV AKKUMULERTE GEVINSTER OG TAP TIL RESULTAT

En finansiell eiendel er klassifisert og målt til virkelig verdi over OCI når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å holde for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og renter på gitte datoer, og for salg.

Finansielle eiendeler i denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over OCI. Ved realisasjon av instrumentet reklassifiseres akkumulerte verdiendringer fra OCI til resultat. Tilhørende renteinntekt, valutaomregningsdifferanser og eventuelle nedskrivninger regnskapsføres i ordinært resultat.

FINANSIELLE EIENDELER KLASSEFIKASJON OG MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

En betydelig andel av Storebrands Bank konserns finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien virkelig verdi over resultatet på grunn av:

- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.
- de finansielle eiendelene har kontantstrømmer som ikke bare er renter og avdrag på hovedstolen, eller at
- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.

9-3. NEDSKRIVNING – GENERELLE METODE

For å estimere det forventede kredittapet er det utviklet modeller for misligholds sannsynlighet (PD), tapsgrad gitt mislighold (LGD) og eksponering gitt mislighold (EAD). Modellene er avledet av tilsvarende modeller som benyttes for interne vurderinger for kapitalbehov. Modellene i IFRS 9-formål baseres på ståsted i makroøkonomien og forventninger fremover, og modellene for PD, LGD og EAD er dermed såkalte "Point In Time" (PIT) modeller. Det er forskjellig fra "Through The Cycle" (TTC) modellene som benyttes for kapitalbehovsformål. Risikoparametrene til IFRS 9 kalibreres også slik at de i enda større grad vurderer fremtiden. Siden fremtiden er usikker, benyttes ulike fremtidsscenarioer for å beregne PD-er, LGD-er og EAD-er på engasjementene. De ulike fremtidsscenarioene har ulike vektore som fastsettes ut fra ståsted i den økonomiske syklusen og forventninger til fremtiden. Det endelige forventede kredittapet per engasjement vil være et veiet gjennomsnitt av forventet kredittap i de ulike scenarioene. Samlet forventet kredittap for porteføljen er summen av de veide kredittapene per engasjement.

I PD-modellen er finansielle forhold en vesentlig forklaringsvariabel sammen med adferdsdata på kunden. Modellen er statistisk utviklet basert på logistisk regresjon. I LGD-modellen er belåningsgrad en vesentlig faktor. For EAD er lånestørrelsen for nedbetalingslån og rammestørrelsen for rammekreditter mest vesentlig. Modellene gjennomgår årlig validering.

Fremtidsvurderinger påvirker spesielt PD- og LGD-estimatene.

I beregning av forventet kredittap benytter Storebrand Bank fremtidsscenarioer. Når fremtidsscenarioer vurderes, legger Storebrand Bank til grunn fremtidsscenarioer presentert av Norges Bank i Finansiell stabilitet og vurderinger fra SSB. Scenarioene bygger på gjeldende makroøkonomiske situasjon, fremtidsforventninger til makroøkonomien og på makroøkonomiens innvirkning på kredittrisikoen i bankens engasjementer. Forventningene påvirker misligholdssannsynligheten, eksponeringen og tapsgraden.

For PD er blant annet arbeidsledighet, lønnsvekst og rentenivå av vesentlig betydning. Høyere arbeidsledighet og rentenivå gir svakere betjeningsevne i porteføljen, og lavere lønnsvekst medfører også svakere betjeningsevne og dermed dårligere PD. Makrovariabler vil kunne virke i ulike retninger på risikoparametrene, og påvirkningen vil kunne være vesentlig forskjellig for de enkelte kundene i porteføljen. Gjennomsnittlig PD vil øke i nedgangsperioder.

Nedgangsperioder vil isolert sett medføre svakere boligprisutvikling. Dette vil påvirke belåningsgrad og dermed også LGD. For flere engasjementer er tapsgraden svært liten gitt eksisterende markedspriser. Økning i LGD som følge av boligprisfall er større enn reduksjon i LGD ved boligprisstigning. Ikke-lineariteter i ECL blir hensyntatt ved å estimere ECL i ulike scenarioer.

Stresstester og sensitivitetstester benyttes i vurderingen på forventet kredittap. Det gjøres sensitivitetsvurderinger på trinnmigrering ved å vurdere endring i forventet kredittap dersom enkelte engasjementer migrerer fra trinn 1 til trinn 2. Sensitivitetsanalyser er gjennomført i ICAAP og gjennomføres regelmessig.

Porteføljens ECL vurderes å være sensitiv til endringer i observert mislighold, tapsgrad og forventet løpetid på de finansielle aktivaene. Det er også modellusikkerhet knyttet til de enkelte estimatene. Usikkerheten knyttes blant annet til anslag på størrelse og utvikling av ulike makrovariabler i fremtiden i de enkelte makroscenarioene samt innvirkningen de ulike fremtidsutsiktene har på enkeltparametere.

MISLIGHOLDSDEFINISJONEN

En fasilitet/konto vurderes å være i mislighold dersom avdrag og/eller renter på lån har forfalt med mer enn 90 dager eller rammekreditter er overtrukket i mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. 2000 kroner er vurdert som vesentlig beløp.

En fasilitet/konto vurderes også som misligholdt dersom det er foretatt individuelle nedskrivninger på engasjementet, jf. avsnitt om definisjon av kredittap.

Storebrand Bank vurderer mislighold på konto-/fasilitetsnivå for personmarkeds kunder.

For bedriftsmarkedskunder vurderes mislighold på kundenivå. I bedriftsmarked vurderes hele kundeengasjementet som misligholdt dersom en fasilitet/konto er i mislighold.

Misligholdsdefinisjonen er i henhold til interne kredittrisikovurderinger, kredittrisikomodeller og rapportering. Kredittrisikomodellene er utviklet på fasilitets-/kontonivå i personmarkedet.

DEFINISJON AV KREDITTAP

Kredittap er et tap som oppstår som følge av kredittrisiko hvor tapet er forskjellen mellom verdien av kontraktsfestet kontantstrøm og forventet kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente.

Forventet kredittap er differansen mellom nåverdi av kontraktsfestet kontantstrøm og sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm.

Forventet kredittap estimeres enten ved individuell vurdering (individuell nedskrivning) eller ved bruk av statistiske modeller (modellbasert nedskrivning) for å beregne sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm.

Individuell vurdering med påfølgende bokføring av individuelle nedskrivninger gjennomføres på engasjementer hvor det er objektive bevis på at tapshendelse har inntruffet, og at hendelsen reduserer engasjementets fremtidige kontantstrømmer. Individuelt vurderte engasjementer flyttes til trinn 3, se nærmere beskrivelse av trinn 3 nedenfor. Objektive hendelser kan være vesentlige finansielle problemer hos debitor, mislighold, gjelds- og/eller konkursbehandlinger for debitor eller at dette er sannsynlig eller betalingslettelse som er forårsaket av finansielle problemer. Kontantstrømberegningen og nedskrivningene vurderes med forventede verdier.

For øvrige engasjementer estimeres forventet kredittap ved bruk av modellbasert nedskrivning. Engasjementene deles inn i ulike trinn, se avsnittet nedenfor om beregning av forventet kredittap. Modellbasert nedskrivning avhenger av hvilket trinn engasjementet tilhører, parameterestimater for PD, EAD, LGD og forventet løpetid.

BEREGNING AV FORVENTET KREDITTAP

Trinninndeling og trinnskifte beskrives i avsnittene nedenfor.

Trinn 1

Utgangspunktet for samtlige finansielle eiendeler er trinn 1. I trinn 1 er alle finansielle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Finansielle eiendeler med lav kredittrisiko vil uansett være i trinn 1. Lav kredittrisiko er fasiliteter/kontoer i personmarked med 12-måneders misligholdssannsynlighet lavere enn 0,75 prosent. For bedriftsmarkedsengasjementer er lav kredittrisiko 12-måneders misligholdssannsynlighet på kundenivå lavere enn 0,75 prosent. I trinn 1 beregnes forventet kredittap over 12 måneder.

Trinn 2

Trinn 2 består av finansielle eiendeler hvor det er en vesentlig økning av kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men som ikke er misligholdte eller hvor det er objektive bevis for tap. For finansielle eiendeler i trinn 2 beregnes forventet kredittap over forventet løpetid. Forventet løpetid avvikles fra kontraktsfestet løpetid og er estimert som historisk observert løpetid.

Trinn 3

Trinn 3 består av finansielle eiendeler som er misligholdt og/ eller hvor det er objektive bevis på tap. For engasjementer hvor det er objektive bevis for tap, foretas det en vurdering om individuell nedskrivning må gjennomføres. For øvrige engasjementer uten individuell nedskrivning, beregnes det forventet kredittap over forventet løpetid.

Migrering til lavere trinn

Et engasjement som ikke lenger oppfyller kriteriet for trinn 2, flyttes til trinn 1. Risikomodelleene sikrer at det har vært en tilstrekkelig lang periode med betalinger før risikoen er redusert og flyttes tilbake til trinn 1. Et engasjement i trinn 3 kan flyttes både til trinn 2, dersom trinn 2-kriterier er oppfylt, eller direkte til trinn 1 når kriteriene for trinn 3 ikke lenger er oppfylt.

Renteberegning

Renteinntekter beregnes av nettoengasjement for engasjementer med individuelle nedskrivninger. For andre engasjementer beregnes renter av bruttoengasjement.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO

Vesentlig økning i kredittrisiko vurderes basert på misligholdsansynligheten til engasjementet på måletidspunktet i forhold til førstegangsinnregning. Vurderingen gjøres både basert på endringer i misligholdsansynlighet over forventet levetid og endringer i misligholdsansynlighet neste 12 måneder. Vurderingene gjøres i forhold til absolutte endringer og relative endringer. Kriterium for relativ endring er en dobling av misligholdsansynligheten over forventet løpetid, og absolutt endring er en økning i misligholdsansynligheten neste 12 måneder med 1,5 prosentpoeng. Begge vurderingene gjøres på måletidspunktet i forhold til tidspunkt for førstegangsinnregning.

Engasjementer som har forfalt med 30 dag eller mer, vurderes uansett å ha en vesentlig økning i kredittrisiko. Tilsvarende gjelder engasjementer hvor det er gitt betalingslettelse ("forbearance").

FORVENTET LØPETID

Det er estimert forventet løpetid for ulike engasjementer. Forventet løpetid er vesentlig fordi for engasjementer med vesentlig økning av kredittrisiko, inkludert misligholdte engasjementer, altså engasjementer i trinn 2 og trinn 3, skal forventet kredittap beregnes over engasjementenes forventede løpetid. Den samlede misligholdssannsynligheten øker over tidshorisonten det måles over, og det forventede kredittapet over forventet løpetid er derfor høyere enn forventet kredittap over ett år gitt at lånets gjenværende forventede løpetid er mer enn 12 måneder.

Forventet løpetid beregnes for ulike produkter. For nedbetalingslån er forventet løpetid estimert til om lag 5 år, og 6 år for rammekreditter. For kredittkort er forventet løpetid ved innvilgelsestidspunktet estimert til 9 år og 9 år for kontokreditter. Forventet løpetid er også kontraktsfestet løpetid for topplån (låneandel utover LTV på 70 %), byggekreditt og mellomfinansiering. Forventet løpetid revurderes og valideres regelmessig.

For løpende engasjementer justeres forventet løpetid med en løpetidsfaktor: Løpetidsfaktoren er forholdet mellom forventet løpetid og kontraktsfestet løpetid. Gjenværende forventet løpetid er forventet løpetid for produktet multiplisert med løpetidsfaktoren.

OPPDELING I PORTEFØLJER

Personmarkedsporteføljen deles inn i

- i) Boliglån og boligkreditter
- ii) Kredittkort
- iii) Andre kreditter

Bedriftsmarkedsporteføljen deles ikke ytterligere inn og vurderingen gjøres manuelt (uavhengig av trinn).

9-4. OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner målt til amortisert kost regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Se ovenfor under Finansielle instrumenter og Amortisert kost hvordan den effektive rente beregnes.

9-5. DERIVATER

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring klassifiseres og måles til virkelig verdi over resultat. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

9-6. SIKRINGSBOKFØRING

VIRKELIG VERDI SIKRING

Storebrand Bank konsern benytter seg av virkelig verdi sikring. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

9-7. FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi ved oppfølging av instrumentet på virkelig verdi basis.

10. PENSJONSFORPLIKTELSE EGNE ANSATTE

Storebrand Bank konsern har innskuddspensjon. Ordningen innregnes etter IAS 19. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader.

10-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt beregnet avkastning av pensjonsmidlene.

Aktuarielle gevinster og tap, og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i den perioden de oppstår. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

10-2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

11. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets varige driftsmidler og immaterielle eiendeler består av maskiner, inventar og IT-systemer.

Maskiner, inventar og IT-systemer vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

12. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultatsskatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i selskapets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller. Eventuell utsatt skatt eiendel innregnes dersom det anses sannsynlig at skattefordelen vil bli gjenvunnet. Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt innregnes netto når det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser ved betalbar skatt, og konsernet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp betalbar skatt netto.

I Storebrand Bank konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatt. Ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelt selskap (23 eller 25 prosent).

Endringer i eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt som skyldes endringer i skattesats innregnes som et utgangspunkt i resultatregnskapet.

13. AVSATT KONERNBIDRAG

I henhold til IAS10 som omhandler hendelser etter balansedagen, skal foreslått utbytte/konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

14. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand Bank konsern har ingen finansielle leieavtaler etter IAS 17.

15. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernsregnskapet må ledelsen foreta estimater, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Bankkonsernets mest vesentlige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

For utlån vurdert til amortisert kost eller til virkelig verdi over OCI, innregnes tapsavsetningene basert på forventet kreditttap, "Expected Credit Loss" (ECL) etter den generelle metoden. Modellene i IFRS 9 baseres på ståsted i makroøkonomien og forventninger fremover, og modellene for PD, LGD og EAD er dermed såkalte "Point In Time" (PIT) modeller. Fremtidsscenarioer benyttes for å beregne PD-er, LGD-er og EAD-er på engasjementene.

FREMTIDSVURDERINGER PÅVIRKER SPESIELT PD- OG LGD-ESTIMATENE

For PD er blant annet arbeidsledighet, lønnsvekst og rentenivå av vesentlig betydning. Nedgangsperioder vil isolert sett medføre svakere boligprisutvikling. Dette vil påvirke belåningsgrad og dermed også LGD.

Porteføljens ECL vurderes å være sensitiv til endringer i observert mislighold, tapsgrad og forventet løpetid på de finansielle aktivaene. Det er også modellusikkerhet knyttet til de enkelte estimatene. Usikkerheten knyttes blant annet til anslag på størrelse og utvikling av ulike makrovariabler i fremtiden i de enkelte makroscenariene samt innvirkningen de ulike fremtidsutsiktene har på enkeltparametere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder fastrenteutlån og andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier.

Det vises for øvrig til note 8 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

BETINGEDE FORPLIKTELSE

Storebrand Bank konsern kan bli part i rettsvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note 3 - Risikostyring

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i bankens virksomhet og organisasjon. Strategi- og planprosessen legger føringer for virksomheten de neste årene. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikorammer for de ulike risikoformene.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Styret i Storebrand Bank ASA har det overordnede ansvaret for å følge opp og styre virksomhetens risikoer. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikostrategi, rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskueende vurdering av risikobildet.

Administrerende direktør har ansvaret for at foretaket er innenfor risikorammene fastsatt av styret. Administrerende direktør har en rådgivende ledergruppe, og de enkelte enhetene er ansvarlig for risikostyringen i sine områder.

Kredittkomiteen er nedsatt av administrerende direktør og ledes av kredittsjef. Komiteen vurderer risikoeksponeringen, og fastsetter parametere i kredittinnvilgelsesprosessen.

Balansestyringskomiteen ledes av daglig leder. Komiteen arbeider med balansestyring og risikostyring på likviditet og finansiering.

Storebrandkonsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

FØRSTE FORSVARSLINJE

Ansvaret for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrandkonsernet. Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer og hendelser, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Høy bevissthet på risikoer og risikohåndtering er sentrale elementer i konsernets risikokultur.

Ledere i banken, administrerende direktør i Storebrand Boligkreditt AS og ledere i Storebrand konsernområder som leverer tjenester for banken, avgir årlig en lederbekreftelse som dokumenterer enhetens risikohåndtering.

ANDRE FORSVARSLINJE

Storebrand Bank ASA har uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer, CRO) og for regeletterlevelse (Chief Compliance Officer, CCO). CRO og CCO er direkte underlagt administrerende direktør og begge har direkte rapportering til bankens styre. Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til styret i Storebrand ASA.

TREDJE FORSVARSLINJE

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styret en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risiko-håndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 4 - Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap knyttet til at kunder eller motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. Risikoen omfatter risiko på kundeutlån og motpartsrisiko på bankinnskudd, verdipapir og finansielle derivater. Kredittrisiko inkluderer eventuell konsentrasjonsrisiko i utlånsporteføljen.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien gir uttrykk for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsetninger om risikoprofil, soliditet og vekst. Kredittpolicyer beskriver overordnede prinsipper for kredittgivning. Bankkonsernets rutiner for kredittbehandling er fastsatt i kreditthåndbøker. Kreditthåndbøkene retter seg i første rekke mot kundeansvarlige og andre som deltar i saksbehandlingsprosessen. Kreditthåndbøkene inneholder felles retningslinjer for kredittvirksomheten i bankkonsernet, og skal sikre en enhetlig og konsistent behandling av kreditter.

Kredittrisiko vurderes i forhold til kundenes betjeningsevne, betjeningsvilje og eventuelle sikkerheter. Banken benytter kredittrisikomodeller for å risikoklassifisere kundene med hensyn til misligholdssannsynlighet og tapsgrad gitt mislighold.

I kreditthåndbøkene og i vedtatte rutiner gis spesifikke kriterier for oppfølging av mislighold, låneforutsetninger/covenants på lån, tapsvurdering og årlig engasjementsgjennomgang. Videre sikrer modeller for risikoklassifisering enhetlig porteføljesisikovurdering og rapportering av utvikling i risiko. Det er etablert spesialistfunksjoner for depot, låneetablering og administrasjon av kundeporteføljen. Kredittinnvigelsen skjer iht. en styrevedtatt fullmaktsstruktur.

Treasury har kredittrisiko for sine motparter i likviditetsporteføljen. Tillatte motparter og porteføljesammensetning er beskrevet i motpartsrisikopolicy for bankkonsernet.

Motpartsrisiko i forbindelse med bankinnskudd, verdipapir og finansielle derivater med motparter, inngår under kredittrisiko og styres etter egen policy ut fra vurdering av motpartens tilbakebetalingsevne, rating og forvaltningsstørrelse. Tillatte finansielle derivater i banken er angitt i policydokumenter.

RISIKOKONTROLL

Den viktigste kontrollen av kredittrisiko gjennomføres og administreres av kredittsjef som har et løpende ansvar for at etablerte rutiner og retningslinjer i kredittområdene er i samsvar med vedtatt risikoprofil og eksterne retningslinjer, og at de følges i det daglige arbeidet. Kredittsjef skal også bidra til å sikre kredittkompetansen i organisasjonen.

Eksponering i forbindelse med handler med finansielle derivater for kunder følges av Back Office. Kursutviklingen følges opp mot engasjement, klarert linje og bruddklausuler. Middle Office gjennomfører fortløpende stikkprøvekontroller på dette.

Handler Treasury gjennomfører med motparter, kontrolleres av Middle Office iht. egne rutiner og arbeidsbeskrivelser.

Chief Risk Officer (CRO) rapporterer løpende om utvikling i kredittrisiko til styret.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

(NOK mill.)	Balanseført beløp	Garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn	2018 Maksimal kreditt- eksponering	2017 Maksimal kreditt- eksponering
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	376,0		376,0	785,6
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	338,7		338,7	26 746,4
Obligasjoner og sertifikater til amortisert kost	694,0		694,0	380,4
Sum finansielle instrumenter til amortisert kost	1 408,7	0,0	1 408,7	27 912,4
Aksjer	41,7		41,7	40,8
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	220,2		220,2	580,0
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi over resultatet	2 697,9		2 697,9	3 213,5
Renteswapper	95,1		95,1	179,8
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	3 055,0	0,0	3 055,0	4 014,2
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	27 947,4		27 947,4	
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	27 947,4	0,0	27 947,4	0,0
Brutto eksponering med kredittrisiko	32 411,2	0,0	32 411,2	31 926,5
Nedskrivninger	-46,7	-7,9	-54,6	-69,3
Netto eksponering med kredittrisiko	32 364,5	-7,9	32 356,6	31 857,2
Andre eiendeler uten kredittrisiko	441,8			
Sum eiendeler	32 806,2			

KREDITTRISIKO FOR LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2018 Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	507,9	253,0				760,9	764,2
Selskapsobligasjoner						0,0	50,5
Verdipapiriserte obligasjoner	1 937,0					1 937,0	2 398,9
Sum	2 444,9	253,0				2 697,9	3 213,5

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

Verdiendringer:

Sum verdiendringer balanse	8,8	0,9				9,7	15,9
Resultatførte verdiendringer i perioden	-5,8	-0,4				-6,2	16,1

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL AMORTISERT KOST KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2018 Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	237,1	157,5				394,6	280,6
Verdipapiriserte obligasjoner	300,7					300,7	100,3
Sum	537,8	157,5				695,3	380,9

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

KREDITTRISIKO FOR UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG SENTRALBANKEN

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2018 Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi
Norge	376,0					376,0	472,2
Sum fordringer på sentralbanken	376,0					376,0	472,2
Norge		252,2				252,2	263,8
Danmark			65,9			65,9	49,7
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		252,2	65,9			318,1	313,5
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	376,0	252,2	65,9			694,0	785,6

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

BEDRIFTSMARKED

Brutto utlån i Bedriftsmarked utgjør knapt 31 millioner kroner. Videre er det om lag 1,2 millioner kroner i garantier. I tillegg forvaltes utlån på drøyt 65 millioner kroner som er syndikert til Storebrand Livsforsikring AS.

Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og er under avvikling.

Bedriftsmarkeds utlånsporteføljen per utgangen av 2018 består av to engasjementer. Begge to engasjementene er sikret med pant i eiendom. Det ene engasjementet er på om lag 9 MNOK og vurderes å være svært godt sikret, med belåningsgrad på under 10%. Det andre engasjementet på knapt 22 MNOK er med identifisert verdifall der verdifallet er vurdert til 9 MNOK.

Tapene som er tatt, er vurdert som tilstrekkelige. Bankene mener at det ikke skal oppstå nye tap på disse engasjementene per i dag.

PERSONMARKED

Privatkunder vurderes etter evne og vilje til å betale lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene ift. policyregler, og kundene scores i en scoringmodell. For øvrige personkunder er det lagt til grunn den overordnede belåningsgraden og betjeningsevnen (følger av bankens kreditt-policy mot segmentet) som er gjeldende for porteføljen. Sikkerhetene for porteføljen ligger i all hovedsak innenfor bolig for privatporteføljen.

Storebrand Bank har utviklet interne modeller for klassifisering av boligengasjementer. Modellene estimerer et engasjements misligholdssannsynlighet (PD, Probability of Default), tapsgrad (LGD, Loss Given Default) og eksponering ved misligholdstidsunkt (EAD, Exposure At Default). Estimering av PD baserer seg på en logistisk regresjonsmodell der betalingsanmerkninger, purringer, overtrekk og opplysninger om formue sentrale forklaringsvariabler i prediksjon av mislighold. I estimering av LGD er belåningsgraden den mest sentrale forklaringsvariablene. Boligengasjementer klassifiseres iht. bankens masterskala bestående av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholdssannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer. Klassifiseringen av boligengasjementer oppdateres automatisk månedlig. Per utgangen av 2018 er om lag 61 % av EAD knyttet til boligengasjementer i risikoklasse A, mens om lag 2 % av EAD er i risikoklasser G til J. Minst årlig gjennomføres det en validering av modellene, der modellenes treffsikkerhet sammenholdes med faktisk utfall.

Ved inngåelse av låneengasjement innhenter Storebrand Bank informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhenter banken oppdatert, uavhengig verdivurdering av boliger fra Eiendomsverdi AS. For boliger Eiendomsverdi AS ikke har oppdatert verdivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markedsverdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktsinngåelse (depotverdi) bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1 % av total eksponering for porteføljen.

I Personmarkedet er det hovedsakelig lån med pant i boligeiendom. Det er 28,1 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 2,1 milliarder kroner i ubenyttede trekkrettigheter. Totalt engasjement i boligengasjement er dermed om lag 30,2 milliarder kroner.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad er 57,6 % for boligengasjementene. Om lag 89 % av engasjementene er innenfor 80 % belåningsgrad og om lag 99 % er innenfor 100 % belåningsgrad. Om lag 46 % av boligengasjementene er innenfor 60 % belåningsgrad.

Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappetitt.

Sikkerheten for misligholdte lån uten verdifall hos privatkunder er i det vesentlige god. Gjennomsnittlig belåningsgrad for disse lånene er 50 %. Boliglån/boligkreditt som inngår i misligholdsvolumet utgjør 41 millioner kroner. Om lag 38 millioner av disse er innenfor 80 % belåningsgrad og samtlige lån er innenfor 85 % belåningsgrad. Sikkerheten er også god for forfalte boliglån/boligkreditt mellom 1 og 90 dager. I Privatmarkedet selges pantesikkerhetene. De overtas ikke av banken.

I kredittkortporteføljen er det trukket om lag 250 millioner kroner, og det er om lag 1 milliard kroner i utrukne rammer. For kontokreditter er det trukket om lag 60 millioner kroner og ubenyttede rammer er om lag 250 millioner kroner.

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2018					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter						0,0
Omsetning og drift av fast eiendom		18,5		1,2		19,6
Tjenesteytende næringer		9,4			0,3	9,7
Lønnstakere o.a.	333,7	27 795,1	216,9		3 334,9	31 680,6
Andre	5,0	124,5	3,3	0,3	26,5	159,6
Sum	338,7	27 947,4	220,2	1,4	3 361,7	31 869,5
Nedskrivninger steg 1	-1,8	-1,2			-4,6	-7,6
Nedskrivninger steg 2	-2,2	-1,4			-3,3	-6,9
Nedskrivninger steg 3	-18,9	-21,2				-40,1
Sum utlån til kunder, garantier og ubenyttede kreditter	315,8	27 923,7	220,2	1,4	3 353,7	31 814,9

(NOK mill.)	2017					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter				2,1		2,1
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3			17,4		46,7
Tjenesteytende næringer	319,7				0,4	320,1
Lønnstakere o.a.	26 300,6		571,8	0,3	3 451,6	30 324,3
Andre	96,7		8,3		22,0	126,9
Sum	26 746,4	0,0	580,0	19,7	3 474,0	30 820,1
Individuelle nedskrivninger *)	-42,8					-42,8
Gruppenedskrivninger *)	-26,5					-26,5
Sum utlån til kunder, garantier og ubenyttede kreditter	26 677,0	0,0	580,0	19,7	3 474,0	30 750,8

*) Iht. IAS 39.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

GJENNOMSNTTLIG VOLUM ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2018			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder *)	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter		1,0		1,0
Omsetning og drift av fast eiendom	23,9	9,3		33,2
Tjenesteytende næringer	164,6		0,4	164,9
Lønnstakere o.a.	27 609,1	0,1	3 393,2	31 002,4
Andre	118,9	0,1	24,2	143,2
Sum	27 916,4	10,6	3 417,9	31 344,8

*) Basert på totale utlån pr. 31.12.2018.

(NOK mill.)	2017			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	11,2	2,1		13,3
Omsetning og drift av fast eiendom	501,7	19,4		521,0
Tjenesteytende næringer	458,3		2,0	460,3
Lønnstakere o.a.	26 258,4	0,2	3 486,8	29 745,4
Andre	100,4		22,4	122,8
Sum	27 329,9	21,7	3 511,3	30 862,8

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISK OMRÅDE

(NOK mill.)	2018											
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Statistiske nedskrivninger*)	Netto misligholdte engasjementer
Østlandet	243,1	21 496,9	157,0	1,4	2 590,8	24 489,2	56,5	42,5	99,0	17,6	11,7	69,7
Vestlandet	56,5	4 134,3	50,2		533,5	4 774,5	9,3	6,2	15,5	2,5	4,3	8,7
Sørlandet	11,1	501,1	9,7		52,9	574,7	1,1		1,1		0,7	0,3
Midt-Norge	11,8	757,5			91,3	860,7	1,9	3,6	5,5	0,6	0,8	4,2
Nord-Norge	13,6	962,4			69,5	1 045,4	1,6	2,9	4,5	0,6	1,1	2,8
Utlendet	2,7	95,3	3,3		23,7	125,0	0,3		0,3		0,2	0,1
Sum	338,7	27 947,4	220,2	1,4	3 361,7	31 869,5	70,6	55,3	125,9	21,2	18,8	85,8

*) Kun modellberegnete statistiske nedskrivninger på engasjementer i mislighold uten verdifall. Sammen med individuelle nedskrivninger på engasjementer i mislighold med verdifall utgjør de totale stage 3 nedskrivninger.

2017										
(NOK mill.)	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger *)	Netto misligholdte engasjementer
Østlandet	20 180,1	407,2	19,7	2 642,9	23 249,9	101,0	104,4	205,3	40,3	165,1
Vestlandet	4 278,2	120,5		582,1	4 980,8	43,5	9,3	52,8	1,8	51,0
Sørlandet	495,7	17,7		62,9	576,4	0,5		0,5		0,5
Midt-Norge	873,9	14,4		93,0	981,4	3,7	0,5	4,2	0,5	3,8
Nord-Norge	827,3	11,9		71,2	910,3	1,1	0,2	1,3	0,2	1,1
Utlandet	91,1	8,3		21,9	121,3	0,6		0,6		0,6
Sum	26 746,4	580,0	19,7	3 474,0	30 820,1	150,4	114,4	264,8	42,8	222,0

*) Iht IAS 39

SAMLET ENGASJEMENTSBELOP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE AVTALT LØPETID

2018						
(NOK mill.)	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	9,2	24,9			3,8	37,9
1 - 3 mnd	0,7	150,9			35,3	186,8
3 mnd - 1 år	15,4	383,8		1,2	137,8	538,2
1 - 5 år	6,4	1 912,7			852,2	2 771,3
over 5 år	307,1	25 475,1	220,2	0,3	2 332,5	28 335,3
Sum	338,7	27 947,4	220,2	1,4	3 361,7	31 869,5

2017						
(NOK mill.)	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	55,2			0,5	24,3	80,0
1 - 3 mnd	90,8			2,3	55,0	148,0
3 mnd - 1 år	654,5			15,8	283,7	954,0
1 - 5 år	1 850,4			1,2	838,1	2 689,7
over 5 år	24 675,4				2 272,9	26 948,4
Sum	27 326,4	0,0	0,0	19,7	3 474,0	30 820,1

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE ENGASJEMENTER UTEN NEDSKRIVNING

(NOK mill.)	2018					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	1,8	143,2	9,7		1,0	155,8
Forfalt 31 - 60 dager	3,5	47,0	3,3		0,2	54,0
Forfalt 61- 90 dager	1,3	0,5			0,1	1,9
Forfalt over 90 dager	29,6	41,0			0,4	71,0
Sum	36,1	231,7	13,0	0,0	1,8	282,7
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:						
Østlandet	18,9	37,7			0,3	56,8
Vestlandet	6,7	2,6				9,3
Sørlandet	1,1					1,1
Midt-Norge	1,2	0,7			0,1	2,0
Nord-Norge	1,6					1,6
Utlandet	0,3					0,3
Sum	29,6	41,0	0,0	0,0	0,4	71,0

(NOK mill.)	2017					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	356,6		22,8		3,4	382,8
Forfalt 31 - 60 dager	100,9				1,0	101,9
Forfalt 61- 90 dager	50,3					50,4
Forfalt over 90 dager	143,3		7,1		2,3	152,7
Sum	651,1	0,0	29,9	0,0	6,8	687,8
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:						
Østlandet	95,4		5,6		2,3	103,2
Vestlandet	42,0		1,5			43,6
Sørlandet	0,5					0,5
Midt-Norge	3,7					3,7
Nord-Norge	1,1					1,1
Utlandet	0,6					0,6
Sum	143,3	0,0	7,1	0,0	2,3	152,7

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt pr. geografisk område i denne oversikten.

For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Engasjementer vurderes som misligholdt

- når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og overtrekk er minst 2000 kroner
- når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og restanse er minst 2000 kroner
- når et kredittkort har restanse mer enn 90 dager.

Resten av kundens engasjementer vurderes som friske til en av de tre tilfellene inntreffer for hvert engasjement.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)			2018		Netto mislig- holdte engasje- menter	Sum verdiendringer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Mislighold med verdifall	Mislighold uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Nedskrivninger Steg 3 *)			
Utvikling av byggeprosjekter			0,0		0,0		0,0
Omsetning og drift av fast eiendom	18,5		18,5	9,1	9,3		-10,5
Tjenesteytende næringer			0,0		0,0		-8,9
Lønnstakere o.a.	36,8	68,8	105,6	29,7	75,9		16,6
Andre		1,8	1,8	1,3	0,5		0,1
Sum	55,3	70,6	125,9	40,1	85,8	0,0	-2,7

*) Inkludert både individuelle og modellberegnete statistiske nedskrivninger. Kun nedskrivninger som er gjort på engasjementer i mislighold med og uten verdifall.

(NOK mill.)			2017		Netto mislig- holdte engasje- menter	Sum verdiendringer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Mislighold med verdifall	Mislighold uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger			
Utvikling av byggeprosjekter			0,0		0,0		0,0
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3		29,3	19,6	9,7		9,3
Tjenesteytende næringer	42,3		42,3	8,9	33,4		8,9
Lønnstakere o.a.	40,9	149,7	190,6	13,0	177,6		-2,8
Andre	1,8	0,7	2,5	1,2	1,3		-0,1
Sum	114,4	150,4	264,8	42,8	222,0	0,0	15,3

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	Utlån		Liquidityportefølje	
	2018	2017	2018	2017
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	220,2	580,0	2 697,9	3 213,5
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)				
Sikkerhetsstillelser				
Netto kredittrisiko	220,2	580,0	2 697,9	3 213,5
Årets endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	2,9	4,4	3,6	18,4
Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko				
Årets endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				
Akkumulert endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				

Fastrente utlån til kunder måles til virkelig verdi basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver hentet fra Reuters og kredittspreadere for tilsvarende nye lån per utgangen av desember.

Finansielle eiendeler øremerkes til virkelig verdi over resultatet (FVO) ved førstegangsinnregning i de tilfeller en annen måling ville medført inkonsistens i resultatregnskapet. På de papirer der det finnes objektive markedspriser benyttes disse. For de resterende papirene benyttes verdsettelsesteknikker hvor det benyttes rentekurver fra Reuters og kredittspreadere fra eksterne leverandører.

KREDITTRISIKO FOR DERIVATER

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kredittrisiko. Bankens risikostراتيجier og policyer setter rammer for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Storebrand Bank ASA sikrer alle kundederivathandlene ved å gjøre motforretninger i derivater for å minimere valuta- og renteeksponeringen. Tabellen viser brutto eksponering, banken har kun sikkerhet for kredittrisikoen mot ikke-finansielle foretak. Nettoeksponering for 2018 er 23,1 millioner kroner, se note 21.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	2018					Sum 2018 Virkelig verdi
	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	
Norge		4,2	39,8	51,1		95,1
Sum		4,2	39,8	51,1		95,1
Verdiendringer:						
Sum verdiendringer balanse		4,2	0,7	51,1		56,0
Resultatførte verdiendringer i perioden		-5,5	38,9	-30,8		2,5

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	2017					Sum 2017 Virkelig verdi
	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	
Norge		9,8	88,5	81,5		179,8
Sum		9,8	88,5	81,5		179,8
Verdiendringer:						
Sum verdiendringer balanse		9,8	88,5	81,5		179,8
Resultatførte verdiendringer i perioden		-10,8	-37,3	-26,2		-74,4

AKSJEOPSJONER, RENTESWAPPER, VALUTARENTESWAPPER OG TERMINKONTRAKTER

Derivater inngås for sikringsformål. Derivatforretninger er inngått med motparter som er ratet til "investment grade".

Note 5 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å refinansiere sine forpliktelser eller at selskapet ikke får refinansiert forpliktelsene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Policy for likviditetsrisiko beskriver prinsipper for likviditetsstyring og spesifiserer stresstesting, minimums likviditetsbeholdning og indikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeider Treasury-avdelingen årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankkonsernets fundingvirksomhet.

Stresstester benyttes for å synliggjøre forventete effekter av ulike scenarier på balansen og på kontantstrømmer. Resultater fra stresstestene legges til grunn når rammer for likviditetsrisiko vurderes. Det utarbeides årlig en beredskapsplan for å sikre god håndtering av likviditetssituasjonen i stressede perioder.

Treasury-funksjonen er ansvarlig for bankens likviditetsstyring, og Middle Office overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer ift. likviditetspolicy. Risikostyring utarbeider likviditetsprognoser.

RISIKOKONTROLL

Risikokontroll av likviditetsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige likviditetsprognoser, rapporteringer av likviditetsindikatorer og forfallsprofil. Dette inngår i CROs rapporter til styret. Likviditetsindikatorer som følges, er beskrevet i likviditetsrisikopolisy. Middle Office kontrollerer handler Treasury gjennomfører i etterkant for å sjekke om handlene er iht. gjeldende policyregler.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0 - 6 mnd	6 mnd - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Over 5 år	Sum	Balanseført verdi
Gjeld til kredittinstitusjoner	2,4					2,4	2,4
Innskudd fra og gjeld til kunder	14 419,4					14 419,4	14 419,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	253,7	667,7	8 808,6	6 849,7		16 579,7	15 715,4
Annen gjeld	110,4					110,4	110,4
Ansvarlig lånekapital	2,0	129,2	156,7			287,8	276,3
Ubenyttede kredittrammer	3 361,7					3 361,7	0,0
Lånetilsagn	1 671,8					1 671,8	0,0
Sum finansielle forpliktelser 2018	19 821,4	796,8	8 965,3	6 849,7	0,0	36 433,2	30 523,9
Derivater knyttet til innlån 31.12.2018	11,3	-54,1	-0,1	0,0	0,0	-42,8	23,1
Sum finansielle forpliktelser 2017	22 374,7	684,9	6 593,4	6 291,7	0,0	35 944,6	29 473,2

Beløpene inkluderer opptjente renter.

Forfallsversikten er inkludert renter. For å beregne rentekostnadene for innlån med FRN betingelser benyttes implisitte forward renter basert på yieldkurven den 31.12.2018.

I forfallsversikten er det ikke hensyntatt at obligasjonslånene har utvidet forfallsdato, dvs. opprinnelig forfallsdato er benyttet. Innskudd fra og gjeld til kunder er innskudd uten binding, eller innskudd med binding under 6 mnd.

SPESIFIKASJON AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.) ISIN nummer	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Call-dato	Balanseført verdi
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
NO0010714314	Storebrand Bank ASA	125,0	NOK	Flytende	09.07.2019	125,8
NO0010786510	Storebrand Bank ASA	150,0	NOK	Flytende	22.02.2022	150,5
Sum ansvarlig lånekapital 2018						276,3
Sum ansvarlig lånekapital 2017						276,1

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	2018	2017
Sum gjeld til kredittinst. uten avtalt løpetid til amortisert kost	2,4	5,0
Kortsiktig innlån, forfall 2018		150,0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid til virkelig verdi (FVO)	0,0	150,0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	2,4	155,0

SPESIFIKASJON AV CERTIFIKATGJELD OG OBLIGASJONGJELD

(NOK mill.)		Netto				Balanseført
ISIN nummer	Ustedende selskap	pålydende	Valuta	Rente	Forfall	verdi
Obligasjoner						
NO0010660806	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Fast	08.10.2019	306,2
NO0010762891	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Fast	19.04.2021	499,3
NO0010729387	Storebrand Bank ASA	600,0	NOK	Flytende	14.01.2020	602,0
NO0010758980	Storebrand Bank ASA	179,0	NOK	Flytende	04.03.2019	179,3
NO0010787963	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	26.09.2019	500,1
NO0010794217	Storebrand Bank ASA	400,0	NOK	Flytende	29.05.2020	400,5
NO0010831571	Storebrand Bank ASA	400,0	NOK	Flytende	06.09.2021	400,0
Sum obligasjonslån		2 879,0				2 887,4
Obligasjoner med fortrinnsrett						
NO0010548373	Storebrand Boligkreditt AS	1 250,0	NOK	Fast	28.10.2019	1 293,3
NO0010736903	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	17.06.2020	2 498,8
NO0010760192	Storebrand Boligkreditt AS	4 000,0	NOK	Flytende	16.06.2021	3 514,8
NO0010786726	Storebrand Boligkreditt AS	4 000,0	NOK	Flytende	15.06.2022	4 018,4
NO0010813959	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	20.06.2023	1 502,6
Sum obligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett		14 250,0				12 828,0
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2018		17 129,0				15 715,4
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2017		14 475,0				14 304,2

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder regulatorisk krav om overpantsettelse på 102 prosent og krav om overpantsettelse på 109,5 prosent for utstedelser før 21 juni 2017. I 2018 er alle betingelser og vilkår i henhold til inngåtte låneavtaler innfridd.

FINANSIERINGSAKTIVITETER - BEVEGELSER I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	Ansvarlig lån	2108 Gjeld til kreditt- institusjoner	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
Balanse 1.1.18	276,1	155,0	14 304,2
Opptak av nye lån/gjeld	150,0	2,4	4 708,0
Innfrielse av lån/gjeld	-150,0	-155,0	-2 536,5
Endring i påløpte renter	0,2		-760,2
Balanse 31.12.2018	276,3	2,4	15 715,4

(NOK mill.)	2017		
	Ansvarlig lån	Gjeld til kreditt-institusjoner	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
Balanse 1.1.17	277,2	407,2	13 521,0
Opptak av nye lån/gjeld	150,0	155,0	4 293,6
Innfrielse av lån/gjeld	-150,0	-407,2	-3 474,0
Endring i påløpte renter	-1,1		-3,2
Annet			-33,2
Balanse 31.12.2017	276,1	155,0	14 304,2

Note 6 - Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for markedsrisiko. Bankkonsernets markedsrisiko er i det vesentlige knyttet til spreadrisiko i likviditetsporteføljen og renterisiko. Banken er i liten grad eksponert for markedsrisiko i egenkapitalinstrumenter og valuta.

Policyer for markedsrisiko angir grenser for den markedsrisikoen bankkonsernet er villig til å akseptere. Bankkonsernets markedsrisiko styres og kontrolleres hovedsakelig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ift. policyene og løpende analyser av utestående posisjoner. Kredittspreadrisiko er regulert gjennom rammer på investeringer.

Rammene for eksponering gjennomgås og fornyes av styret minimum én gang per år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av markedsbevegelser.

RISIKOKONTROLL

Middle Office har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Risikokontroll av markedsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av indikatorer for markedsrisiko. Markedsrisikoindikatorer som følges, er beskrevet i renterisikopolisy, motpartsrisikopolisy og valutarisikopolisy, og inngår i CROs løpende rapportering til styret.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2018:

Innvirkning på regnskapsmessige inntekter

(NOK mill.)	2017	2018
Renter -1,0%	1,7	10,2
Renter +1,0%	-1,7	-10,2

Innvirkning på regnskapsmessig resultat/egenkapital ¹⁾

(NOK mill.)	2017	2018
Renter -1,0%	1,7	10,2
Renter +1,0%	-1,7	-10,2

1) Før skatteeffekter

Økonomisk renterisiko

(NOK mill.)	2017	2018
Renter -1,0%	11,3	14,1
Renter +1,0%	-11,3	-14,1

Noten viser den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode samt den umiddelbare økonomiske effekt av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,0%-poeng og - 1,0%-poeng. Ved beregning av den regnskapsmessige risikoen er det tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadsmessig effekt. Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er investeringsporteføljen, utlån til fastrente og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente. Ved beregning av den økonomiske effekt er det sett på endring i markedsverdi på alle poster på balansen som en slik umiddelbar renteendring vil medføre.

Se også note 22 vedrørende valutaeksponering.

Note 7 - Operasjonell risiko

OPERASJONELL RISIKO

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Operasjonell risiko defineres som risiko for økonomisk tap eller redusert omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

RISIKOSTYRING

Operasjonell risiko kontrolleres og reduseres med et effektivt system for internkontroll med 1) klare ansvarsbeskrivelser, 2) tydelige rutiner, og 3) dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. Banken har utarbeidet beredskapsplaner som oppdateres regelmessig. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

RISIKOKONTROLL

CRO støtter prosessen for risikogjennomgang og har ansvar for å sammenstille og rapportere områdets risikobilde, følge opp forbedringstiltak og kontrollere at risikoregistreringen er oppdatert i EasyRisk Manager (ERM). Resultater fra prosessen rapporteres til styret.

For å kunne identifisere problemområder internt har bankkonsernet implementert rutiner for løpende rapportering av hendelser til CRO, som er ansvarlig for loggføring og oppfølging av meldte hendelser. CRO gjennomgår de vesentligste hendelsene med styret.

I forbindelse med måneds-, kvartals- og årsregnskapene foretar bankens stabsfunksjoner flere kontroller og avstemminger for å kontrollere og redusere den operasjonelle risikoen. I tillegg gjennomfører compliancefunksjonen og internrevisor stikkprøver innenfor en rekke av de viktigste arbeidsprosesser. Resultatene av disse rapporteres til ledelsen og styret.

COMPLIANCE RISIKO

Compliancerisiko er risikoen for at selskapet pådrar seg økonomisk tap eller offentlige sanksjoner som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

RISIKOSTYRING

Compliancerisiko i Storebrand Bank konsernet styres gjennom instruks for compliancefunksjonen. Hovedansvar til funksjonen er å understøtte foretakets styre og ledelse i arbeidet med å etterleve relevante lov og forskriftsbestemmelser ved å selvstendig og uavhengig identifisere, vurdere, overvåke og rapportere compliancerisiko. Funksjonen skal arbeide forebyggende gjennom rådgivning og sikring av at det er etablert effektive prosesser for informasjon og implementering av gjeldende og fremtidig regelverk. Compliancefunksjonen skal ha en risikobasert tilnærming.

RISIKOKONTROLL

Compliancefunksjonen gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse faktisk etterlevelse.

Note 8 - Verdssettelse av finansielle instrumenter

Storebrand Bank konsern gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters, Bloomberg og Nordic Bond Pricing. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters, Bloomberg og Norges Bank.

Bankkonsernet gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Storebrandkonsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

NIVÅ 1: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ KVOTERTE PRISER I AKTIVE MARKEDER FOR IDENTISKE EIEDELER

Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

NIVÅ 2: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ OBSERVERBAR MARKEDSINFORMASJON IKKE OMFATTET AV NIVÅ 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2.

NIVÅ 3: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ INFORMASJON SOM IKKE ER OBSERVERBAR IHT NIVÅ 2

Investeringer klassifisert på nivå 3 omfatter primært fastrenteutlån og investering i VN Norge AS.

Verdien av fastrenteutlåne fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Verdien av flytende boliglån fastsettes ved at kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer løpetid på det underliggende lånet.

Under aksjer er det primært investering i VN Norge AS som banken har mottatt i forbindelse med skattefri omdanning av VISA Norge FLI. Ved utgangen av året er verdien av aksjen endret i samsvar med endring i kurs på C-aksjer i VISA Inc. Aksjen vurderes til virkelig verdi over resultatet og verdiendringer er inkludert i ordinært resultat.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi på obligasjoner er basert på normale verdsettingsteknikker. Kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer løpetid på det underliggende lånet.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3				
(NOK mill.)	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Virkelig verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2017	Balanse- ført verdi 31.12.2018	Balanse- ført verdi 31.12.2017
Finansielle eiendeler							
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		318,1		318,1	313,5	318,1	313,5
Utlån til kunder - bedriftsmarked					299,1		322,9
Utlån til kunder - personmarked		315,8		315,8	26 354,1	315,8	26 354,2
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		695,3		695,3	380,9	694,0	380,4
Sum finansielle eiendeler 31.12.2018	0,0	1 329,2	0,0	1 329,2		1 327,9	
Sum finansielle eiendeler 31.12.2017	0,0	27 347,6	0,0		27 347,6		27 370,9
Finansielle forpliktelser							
Gjeld til kredittinstitusjoner		2,4		2,4	155,0	2,4	155,0
Innskudd fra kunder		14 419,4		14 419,4	14 628,0	14 419,4	14 628,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		15 735,5		15 735,5	14 341,1	15 715,4	14 304,2
Ansvarlig lånekapital		277,4		277,4	279,0	276,3	276,1
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2018	0,0	30 434,6	0,0	30 434,6		30 413,5	
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2017	0,0	29 105,4	0,0		29 403,1		29 363,3

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		
(NOK mill.)	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Balanseført verdi 31.12.2018	Balanseført verdi 31.12.2017
Eiendeler:					
Aksjer		26,4	15,3	41,7	40,8
Sum aksjer 31.12.2018	0,0	26,4	15,3	41,7	
Sum aksjer 31.12.2017	0,0	27,0	13,8		40,8
Utlån til kunder - Bedriftsmarked				0,0	0,0
Utlån til kunder - Personmarked			220,2	220,2	580,0
Sum utlån til kunder 31.12.2018			220,2	220,2	
Sum utlån til kunder 31.12.2017			580,0		580,0
Stat og statsgaranterte obligasjoner		760,9		760,9	764,2
Selskapsobligasjoner				0,0	50,5
Verdipapiriserte obligasjoner		1 937,0		1 937,0	2 398,9
Sum obligasjoner 31.12.2018	0,0	2 697,9	0,0	2 697,9	
Sum obligasjoner 31.12.2017		3 213,5			3 213,5
Rentederivater		23,1		23,1	41,2
Sum derivater 31.12.2018	0,0	23,1	0,0	23,1	
herav derivater med positiv markedsverdi		95,1		95,1	179,8
herav derivater med negativ markedsverdi		-72,0		-72,0	-138,6
Sum derivater 31.12.2017		41,2			41,2
Forpliktelser:					
Gjeld til kredittinstitusjoner					
Sum forpliktelser 31.12.2018				0,0	
Sum forpliktelser 31.12.2017					0,0

Det er ingen bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger for de ulike finansielle instrumentene i året.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER TOTALRESULTAT (FVOCI)

(NOK mill.)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Balanse- ført verdi 31.12.2018	Balanse- ført verdi 31.12.2017
Utlån til kunder - bedriftsmarked			17,3	17,3	
Utlån til kunder - personmarked			27 906,3	27 906,3	
Sum utlån til kunder	0,0	0,0	27 923,7	27 923,7	0,0

Etter overgang til IFRS 9 fra 1.1. 2018 er en betydelig del av utlånsporteføljen omklassifisert fra amortisert kost til virkelig verdi over totalresultat (OCI), og det er ingen krav til endring av sammenligningstall i 2018.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (NIVÅ 3 - IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

(NOK mill.)	Aksjer	Utlån til kunder	Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)
Balanse 1.1.2018	13,8	580,0	26 382,5
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	1,5	-5,3	20,7
Tilgang/kjøp		110,1	14 323,3
Salg/forfalte oppgjør		-464,5	-12 802,9
Balanse 31.12.2018	15,3	220,2	27 923,6

SENSITIVITET FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet

Verdien av fastrenteutlåne fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)

Verdien av flytende boliglån fastsettes ved at kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer løpetid på det underliggende lånet.

Aksjer

Denne posten inneholder aksjer i VN Norge AS som banken har mottatt i forbindelse med skattefri omdanning av VISA Norge FLI. Ved utgangen av året er verdien av aksjen endret i samsvar med endring i kurs på C-aksjer i VISA Inc. Aksjen vurderes til virkelig verdi over resultatet og verdiendringer er inkludert i ordinært resultat.

	Flytenderente utlån til kunder		Flytenderente utlån til kunder		Aksjer	
	Virkelig verdi over totalresultat (OCI)		Virkelig verdi over totalresultat (OCI)		Endring verdi	
	Endring markedsspread		Endring markedsspread		Endring verdi	
Økning/reduksjon i virkelig verdi	+ 10 bp	- 10 bp	+ 25 bp	- 25 bp	+ 25 bp	- 25 bp
Endring virkelig verdi per 31.12.2018 (NOK Mill.)	-3,2	3,2	-8,0	8,0	-2,7	2,7
Endring virkelig verdi per 31.12.2017 (NOK Mill.)					0,3	-0,3

Note 9 - Segment

RESULTATPOSTER OG BALANSEPOSTER PER VIRKSOMHET:

NOK mill.	Bedriftsmarked		Personmarked		Treasury/annet		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Resultatposter:								
Netto renteinntekter	3,7	21,3	382,5	366,0	-10,7	-13,4	375,6	374,0
Netto provisjonsinntekter	0,3	-0,3	110,2	76,3			110,5	76,0
Sum andre inntekter	-13,5				19,2	53,7	5,7	53,7
Driftskostnader	-7,2	-19,4	-257,0	-280,9			-264,2	-300,2
Driftsresultat før tap	-16,8	1,7	235,8	161,5	8,4	40,4	227,5	203,5
Tap på utlån, garantier mv.	-3,5	0,1	-23,0	-9,5	-2,2		-28,7	-9,4
Resultat før skatt for videreført virksomhet	-20,3	1,8	212,8	152,0	6,2	40,4	198,8	194,1
Resultat etter skatt for avviklet virksomhet	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	-0,3
Balanseposter:								
Brutto utlån	29,0	359,8	28 477,4	26 941,0		25,6	28 506,4	27 326,4
Nedskrivninger utlån	-11,7	-36,9	-35,1	-32,4			-46,7	-69,3
Netto utlån til kunder	17,3	322,9	28 442,3	26 908,5	0,0	25,6	28 459,7	27 257,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	7,6	234,8	14 345,8	14 361,4	66,0	31,8	14 419,4	14 628,0
Nøkkeltall:								
Renteinntekter i % av gj.sn.forvaltningskapital	2,76 %	1,69 %	1,22 %	1,20 %			1,16 %	1,14 %
Kostnader i % av inntekter	-76 %	92 %	52 %	63 %			54 %	60 %
Innskuddsdekning	26 %	65 %	50 %	53 %			51 %	54 %
Total avsetningsgrad nedskrivninger	48 %	49 %	41 %	33 %			42 %	40 %

Storebrand Bank er en forretningsbank med hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune. Virksomheten foregår hovedsakelig i Norge.

BESKRIVELSE AV SEGMENTENE:

Bedriftsmarked: Segmentet omfatter innskudd og utlån til næringskunder, hovedsakelig eiendomsbesitter/-utviklere. Kapitalmarkedsvirksomhet for kunder innen bankens bedriftsmarkedssegment presenteres under segmentet Bedriftsmarked. Storebrand Bank ASA har besluttet å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid.

Personmarked: Innskudd fra og utlån til personkunder inkl. kredittkort, samt innskudd fra næringskunder uten eiendomsengasjement. Utlån består hovedsakelig av lån med pant i bolig. Segmentet inkluderer utlån i Storebrand Boligkreditt AS. Kapitalmarkedsvirksomhet for kunder innen bankens personmarkedssegment presenteres under segmentet Personmarked.

Treasury / Annet: Inntekter og kostnader som ikke er direkte henførbare er allokert til segmentene basert på antatt forbruk av ressurser. Elimineringer av dobbeltføringer gjelder hovedsakelig kundeforretninger som utføres på tvers av segmentene. Effekter av økonomisk sikring og likviditetsporteføljen er ikke allokert ut på forretningsområdene og rapporteres kun under Treasury/Annet.

Note 10 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NOK mill.	2018	2017
Netto renteinntekter		
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost</i>		
Renter på utlån til kredittinstitusjoner	6,4	6,0
Renter på utlån til kunder	43,1	668,6
Renter på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	6,0	4,9
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	55,5	679,4
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)</i>		
Renter på utlån til kunder	608,6	
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	608,6	0,0
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet</i>		
Renter på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	38,7	41,5
Renter på utlån til kunder	11,1	6,8
Andre renteinntekter	1,6	1,5
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet	51,4	49,9
Sum renteinntekter	715,5	729,3
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost</i>		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	-0,9	-1,1
Renter på innskudd fra kunder	-84,1	-103,0
Renter på utstedte verdipapirer	-235,9	-227,8
Renter på ansvarlig lånekapital	-7,5	-8,9
Andre rentekostnader	-11,6	-12,7
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	-340,0	-353,5
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet</i>		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner		-1,8
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet	0,0	-1,8
Sum netto rentekostnader	-340,0	-355,3
Sum netto renteinntekter	375,6	374,0

NOK mill.	2018	2017
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser:		
<i>Aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet</i>		
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler		-0,7
Netto endring virkelig verdi aksjer og andeler	2,3	2,0
Sum gevinst/tap på aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet	2,4	1,3
<i>Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet</i>		
Realiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	4,6	5,6
Urealiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	-6,2	16,1
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet	-1,5	21,7
<i>Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet</i>		
Netto gevinst/tap på utlån til kunder	-7,5	7,0
Reklassifisert realisert gevinst/tap på utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)		
Sum gevinst/tap på utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet	-7,5	7,0
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån til virkelig verdi over resultatet</i>		
Urealisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån		0,5
Sum gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån til virkelig verdi over resultatet	0,0	0,5
<i>Finansielle derivater og valuta til virkelig verdi over resultatet</i>		
Realiserte gevinster/tap på finansielle derivater	-14,0	3,4
Urealiserte gevinster/tap på finansielle derivater	31,7	27,9
Sum finansielle derivater og valuta til virkelig verdi over resultatet	17,7	31,3
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	11,0	61,7
<i>Sikringsbokføring</i>		
Urealisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner	-2,2	-2,5
Netto gevinst/tap fra finansielle instrumenter til virkelig verdi sikring	-2,2	-2,5
<i>Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost</i>		
Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner		1,4
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,0	1,4
<i>Utstedte obligasjoner til amortisert kost</i>		
Realisert gevinst/tap på utstedte obligasjoner	-3,2	-6,9
Sum gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-3,2	-6,9
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til amortisert kost	-3,1	-5,5
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser		
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	5,7	53,7
Netto gevinst/tap på eiendeler til virkelig verdi:		
Eiendeler øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	-8,9	27,0
Eiendeler klassifisert som holdt for omsetning	-19,2	47,1
Endringer i virkelig verdi på eiendeler som skyldes endring i kredittrisiko	6,5	0,3
Netto gevinst/tap på forpliktelser til virkelig verdi:		
Forpliktelser øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning		-0,1
Forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning		

Noten inkluderer gevinst/tap på investeringer i obligasjoner og sertifikater, alle finansielle derivater, utlån vurdert til virkelig verdi, innlån vurdert til virkelig verdi, resultateffekt av virkelig verdi sikring og alle utstedte sertifikater og obligasjoner.

Øvrige finansielle instrumenter er ikke inkludert.

Note 11 - Provisjoner

NOK MILL.	2018	2017
Gebyrer bankvirksomhet	50,4	35,8
Provisjoner spareprodukter		0,5
Gebyrer og forvaltning utlån	71,5	54,6
Sum provisjonsinntekter *)	121,8	91,0
Gebyrer og provisjoner bankvirksomhet	-8,7	-11,6
Provisjoner spareprodukter		-0,1
Øvrige gebyrer	-2,6	-3,2
Sum provisjonskostnader **)	-11,3	-15,0
Netto provisjonsinntekter	110,5	76,0
*) Herav sum provisjonsinntekter fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	50,4	90,5
**) Herav sum provisjonskostnader fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	-11,3	-14,8

Note 12 - Godtgjørelse til ekstern revisor

Godtgjørelse ekskl. mva:

NOK 1000	2018	2017
Lovpålagt revisjon	-431	-574
Andre attestasjonstjenester	-309	-281
Andre tjenester utenfor revisjonen		-10
Sum	-740	-865

Storebrandkonsernet har byttet ekstern revisor i 2018.

Revisjonskostnadene for 2018 omfatter kostnader til både PWC og Deloitte.

Note 13 - Driftskostnader

NOK MILL.	2018	2017
Lønnskostnader	-64,8	-70,0
Arbeidsgiveravgift	-14,8	-15,0
Pensjonskostnader (se note 14)	-6,9	-13,9
Øvrige personalkostnader	-7,8	-6,9
Sum lønn og andre personalkostnader	-94,4	-105,8
IT-kostnader	-59,5	-58,9
Kontordrift og andre administrasjonskostnader	-1,0	-0,9
Sum generelle administrasjonskostnader	-60,4	-59,8
Avskrivninger og nedskrivninger driftsmidler og immaterielle eiendeler (se note 25 og 26)	-15,0	-13,5
Husleie og husværekostnader	-10,2	-10,0
Fremmedtjenester (se note 11)	-4,1	-8,3
Kjøpte tjenester fra konsernet ¹⁾	-70,0	-86,5
Solgte tjenester til konsernet	0,9	-0,6
Øvrige driftskostnader	-11,0	-15,5
Sum andre driftskostnader	-109,5	-134,6
Sum driftskostnader	-264,2	-300,2

1) Kjøpte tjenester fra konsernet inneholder kostnader vedrørende bankproduksjon, IT-tjenester, felles administrative funksjoner, økonomi- og juridiske tjenester, markedsføringsaktiviteter, personal og kompetanseutvikling, innkjøpsfunksjon, informasjonstjenester samt sparerådgivning.

Note 14 - Pensjoner

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskroner
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 96.883 pr 31.12.18)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2018 var på 2,5 %. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. De ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb.

Ansatte som var sykmeldt og delvis uføre ved overgangen til innskuddspensjon, inngår fortsatt i ytelsespensjonsordning. Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2018	2017
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	13,1	14,9
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-13,3	-14,7
Netto pensjonsforpliktelse/midler forsikret ordning	-0,3	0,2
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	6,3	11,4
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	6,0	11,6

Inkl. arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2018	2017
Pensjonsforpliktelser	6,0	11,6

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2018	2017
Netto pensjonsforpliktelse 1.1 inkl avsatt arbeidsgiveravgift	26,3	46,9
Periodens pensjonsopptjening inklusive avsatt arbeidsgiveravgift	0,4	0,6
Rentekostnader på forpliktelsen	0,7	1,0
Estimatawik	-2,2	-19,0
Gevinst/tap ved avkortning	-2,9	3,4
Utbetalt pensjon	-2,8	-6,5
Tilbakeføring arbeidsgiveravgift	-0,1	-0,1
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	19,3	26,3

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2018	2017
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	14,7	33,3
Forventet avkastning	0,3	0,7
Estimatawik	-2,4	-18,6
Innbetalt premie	0,8	0,8
Utbetalte pensjoner		-1,4
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-0,1	-0,1
Netto pensjonsmidler 31.12.	13,3	14,7
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2019:	0,3	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2019:	6,1	
Forventede innbetalinger AFP i 2019:	1,5	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2019:	2,8	

PENSJONSMIDLENE ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRINGS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12.2018

	2018	2017
Bygninger og fast eiendom	14 %	12 %
Obligasjoner til amortisert kost	36 %	32 %
Utlån	14 %	12 %
Aksjer og andeler	12 %	15 %
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	24 %	27 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	1 %	
Sum	100 %	100 %

Tabellen viser prosentvis plassering ved utgangen av året av pensjonsmidler som administristreres av Storebrand Livsforsikring.

Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	2,2 %	4,9 %
--	-------	-------

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2018	2017
Periodens pensjonsopptjening inkl avsatt arbeidsgiveravgift	0,4	0,6
Rentekostnader på forpliktelsen	0,3	0,3
Planendring	-2,9	3,4
Sum ytelsesbaserte ordninger	-2,2	4,3
Periodens kostnad til innskuddsordninger	8,0	8,2
Periodens kostnad til AFP	1,1	1,5
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	6,9	13,9

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader. Se note 13.

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2018
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	-0,5
Tap (gevinst) - opplevd DBO	-1,7
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	2,2
Investerings-/administrasjonskostnader	0,2
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	0,2

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

	31.12.2018	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,8 %	2,6 %
Forventet lønnsvekst	2,5 %	2,3 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,5 %	2,3 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

Økonomiske forutsetninger:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

Aktuarielle forutsetninger:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2018.

Note 15 - Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter

(NOK mill.)	2018	2017
Periodens endring i nedskrivninger steg 1	0,0	
Periodens endring i nedskrivninger steg 2	-4,4	
Periodens endring i nedskrivninger steg 3	8,1	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger (IAS 39)		-15,2
Periodens endring i gruppenedskrivninger (IAS 39)		11,7
Konstaterte tap	-35,7	
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for (IAS 39)		-2,5
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for (IAS 39)		-4,9
Inngått på tidligere konstaterte tap	2,8	1,5
Kredittap rentebærende verdipapirer	-0,1	
Andre endringer	0,6	
Periodens tapskostnad	-28,7	-9,4

Avsetninger for nedskrivninger og periodens tapskostnad er beregnet i henhold til ny regnskapsstandard IFRS 9 og er basert på forventet kredittap (ECL) ved bruk av 3 trinns metode.

Sammenligningstall for 2017 er i henhold til IAS 39 med tilhørende tapsmodell og er derfor ikke direkte sammenlignbare med tall for 2018.

Note 16 - Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2018	2017
Betalbar skatt i balansen	-37,5	-38,0
Betalbar skatt i egenkapitalen	-2,3	-2,6
Betalbar skatt i OCI	-0,1	0,1
Endring i utsatt skatt	-11,4	-7,6
Sum skattekostnad	-51,3	-48,1

BETALBAR SKATT I BALANSEN

(NOK mill.)	2018	2017
Betalbar skatt	-37,5	-38,0
Betalbar skatt i balansen (note 30)	-37,5	-38,0

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2018	2017
Ordinært resultat før skatt	198,7	194,1
Forventet innteksskatt med nominell skattesats	-49,7	-48,5
Skatteeffekten av :		
Realiserte aksjer	-0,4	0,5
Permanente forskjeller	-1,3	
Endring i skatteregler		-0,1
Skattekostnad	-51,3	-48,1

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2018	2017
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Finansielle instrumenter	10,2	
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	10,2	0,0
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Pensjon	-6,2	-11,6
Finansielle instrumenter		-32,1
Driftsmidler	-22,7	-13,1
Avsetninger	-0,1	-8,6
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-29,0	-65,3
Fremførbare underskudd/godtgjørelse		
Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-18,8	-65,3
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel		
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-18,8	-65,3
Netto utsatt fordel/forpliktelse	4,8	16,3
Endring utsatt skatt i forbindelse med avvikling av Bjørndalen Panorama AS (endring ikke over resultat)		-0,3
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	4,8	16,1

Stortinget vedtok i desember 2017 å redusere selskapsskattesatsen fra 24 til 23 prosent med virkning fra 1. januar 2018. I desember 2018 vedtok Stortinget å redusere selskapsskatten fra 23 til 22 prosent med virkning fra 1. januar 2019. Samtidig vedtok Stortinget å videreføre finansskatten på 25 prosent. For selskaper som omfattes av finansskatten videreføres dermed selskapsskattesatsen på 2016-nivå (25 prosent).

Siden Storebrand Bank ASA har aktiviteter innenfor K-området (som definert i SN2007) som overstiger 30 prosent og dermed omfattes av finansskatten, er det derfor benyttet en skattesats på 25 prosent ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel. I Storebrand Bank konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatten. Ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelt selskap (22 eller 25 prosent).

SPESIFIKASJON AV BETALBAR OG UTSATT SKATT FØRT MOT EGENKAPITALEN:

(NOK mill.)	2018	2017
Estimatawikk pensjoner		0,1
Sum	0,0	0,1

Balanseført utsatt skattefordel er først og fremst knyttet til skattereduserende midlertidige forskjeller på driftsmidler, pensjonsforpliktelse og finansielle instrumenter. Banken har positiv inntjening og dette forventes også fremover.

Utsatt skattefordel balanseføres i tilknytning til Storebrand Bank ASA da det vurderes som sannsynlig at fordelene kan utnyttes.

Note 17 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

(NOK mill.)	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi
Finansielle eiendeler				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	376,0			376,0
Utlån til kredittinstitusjoner	318,1			318,1
Aksjer og andeler		41,7		41,7
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	694,0	2 697,9		3 391,9
Derivater		95,1		95,1
Utlån til kunder	315,8	220,2	27 923,7	28 459,7
Andre kortsiktige eiendeler	42,2			42,2
Sum finansielle eiendeler 2018	1 746,1	3 055,0	27 923,7	32 724,8
Sum finansielle eiendeler 2017	27 880,4	4 000,4	13,8	31 894,6
Finansielle forpliktelser				
Gjeld til kredittinstitusjoner	2,4			2,4
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	14 419,4			14 419,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15 715,4			15 715,4
Derivater		72,0		72,0
Annen gjeld	110,4			110,4
Ansvarlig lånekapital	276,3			276,3
Sum finansielle forpliktelser 2018	30 523,9	72,0	0,0	30 595,9
Sum finansielle forpliktelser 2017	29 473,2	138,6	0,0	29 611,7

Note 18 - Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

NOK MILL.	2018	2017
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	760,9	764,2
Selskapsobligasjoner		50,5
Verdipapiriserte obligasjoner	1 937,0	2 398,9
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	2 697,9	3 213,5
Modifisert durasjon	0,20	0,23
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.	1,23 %	0,83 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

Note 19 - Obligasjoner til amortisert kost

(NOK mill.)	2018		2017	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	393,9	394,6	130,2	130,3
Verdipapiriserte obligasjoner	300,2	300,7	250,2	250,6
Sum obligasjoner til amortisert kost	694,0	695,3	380,4	380,9
Modifisert durasjon		0,18		0,16
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.		1,35 %		0,74 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter. Basert på vurdering av papirenes likviditet på kjøpstidspunktet inngår disse papirene i kategorien utlån og fordringer.

Note 20 - Gjenkjøpsavtaler (Repoavtaler)

(NOK mill.)	2018	2017
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Overførte obligasjoner som fortsatt balanseføres		
Forpliktelser tilknyttet eiendelene		
Total Gjenkjøpsavtaler	0,0	0,0

Det er ikke inngått noen gjenkjøpsavtaler per 31.12.2018.

Note 21 - Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen	Beløp som kan, men ikke er presentert netto i balansen		
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	Netto beløp
Rentederivater ²⁾	2 953,5	95,1	72,0				23,1
Valutaderivater	8,0						
Sum derivater 31.12.2018	2 961,5	95,1	72,0	0,0	0,0	0,0	23,1
Sum derivater 31.12.2017	4 656,9	179,8	138,6	0,0	0,0	0,0	41,2

1) Verdier per 31.12.

2) Rentederivater er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

INVESTERINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS / CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	Verdipapirer (+/-)	
Investeringer underlagt netting agreements/CSA	44,0	72,0	-28,0		-150,0	122,0
Investeringer ikke underlagt netting agreements/ CSA	51,1		51,1			
Sum 2018	95,1	72,0	23,1			

Note 22 - Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balanseposter		Valutaterminer Netto salg	Nettoposisjon	
	Eiendeler	Forpliktelser		i valuta	i NOK
CHF	0,2	0,1			0,1
DKK	0,6	0,6	0,4		0,0
EUR	15,1	15,3	-0,8		-0,3
GBP	1,6	1,6	0,4		0,0
SEK	1,5	1,8		-0,3	-0,3
USD	18,4	18,3	-5,2		0,2
Andre					0,1
Sum nettoposisjon 2018					-0,3
Sum nettoposisjon 2017					-1,0

Tillatt grense for bankens valutaposisjon er 0,50 prosent av ansvarlig kapital, p.t. omlag 10 millioner kroner.

Note 23 - Utlån og garantier

(NOK mill.)	2018	2017
	Balanseført verdi	Balanseført verdi *)
Utlån til kunder til amortisert kost	338,7	26 746,4
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultat	220,2	580,0
Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	27 947,4	
Sum brutto utlån til kunder	28 506,4	27 326,4
Individuelle nedskrivninger (IAS 39)		-42,8
Gruppenedskrivninger (IAS 39)		-26,5
Forventet tap Steg 1	-3,0	
Forventet tap Steg 2	-3,7	
Forventet tap Steg 3	-40,1	
Netto utlån til kunder	28 459,7	27 257,0

*) IAS 39.

Se note 4 for spesifikasjon av utlån og garantier per sektor.

ENDRING I BRUTTO UTLÅN TIL KUNDER VURDERT TIL AMORTISERT KOST

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Brutto utlån 1.1.2018	249,3	27,9	18,2	295,5
Overført til steg 1	6,3	-6,1	-0,2	0,0
Overført til steg 2	-23,3	23,5	-0,2	0,0
Overført til steg 3	-8,5	-3,3	11,8	0,0
Nye utlån	41,0	6,6	3,8	51,4
Fraregnede utlån	-13,6	-7,1	-6,5	-27,2
Andre endringer	11,3	4,8	3,1	19,1
Brutto utlån 31.12.2018	262,4	46,2	30,1	338,7

ENDRING I BRUTTO UTLÅN TIL KUNDER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI OVER TOTALRESULTAT (OCI)

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Brutto utlån 1.1.2018	25 074,8	1 214,4	137,9	26 427,1
Overført til steg 1	329,7	-329,7		0,0
Overført til steg 2	-773,3	784,7	-11,4	0,0
Overført til steg 3	-13,8	-32,3	46,1	0,0
Nye utlån	10 202,3	227,6	2,1	10 432,1
Fraregnede utlån	-7 918,6	-306,7	-76,5	-8 301,7
Andre endringer	-578,6	-28,8	-2,5	-609,9
Brutto utlån 31.12.2018	26 322,4	1 529,3	95,8	27 947,4

ENDRING I BRUTTO UTLÅN TIL KUNDER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT (PL)

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Brutto utlån 1.1.2018	521,5	58,5		580,0
Overført til steg 1				0,0
Overført til steg 2	-8,2	8,2		0,0
Overført til steg 3				0,0
Nye utlån	89,9	9,1		99,0
Fraregnede utlån	-401,8	-48,8		-450,6
Andre endringer	-8,1	-0,1		-8,2
Maksimal eksponering 31.12.2018	193,3	26,9	0,0	220,2

ENDRING I MAKSIMAL EKSPONERING PÅ GARANTIER OG UBENYTTEDE KREDITTER

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Maksimal eksponering 1.1.2018	3 430,5	45,8	17,5	3 493,8
Overført til steg 1	16,0	-16,0		0,0
Overført til steg 2	-83,6	84,8	-1,2	0,0
Overført til steg 3	-1,8	-0,2	2,0	0,0
Nye garantier og ubenyttede kreditter	264,6	8,5		273,1
Fraregnede garantier og ubenyttede kreditter	-403,5	-6,3	-16,2	-426,0
Andre endringer	29,9	-5,8	-1,9	22,2
Maksimal eksponering 31.12.2018	3 252,2	110,8	0,1	3 363,1

Note 24 - Nedskrivninger av utlån, garantier og ubenyttede kreditter

(NOK mill.)	Steg 1 12 mnd ECL	Steg 2 Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Steg 3 Levetid ECL - objektive bevis på tap	Total
Nedskrivninger 31.12.2017 ihht. IAS 39				69,3
Implementeringseffekt IFRS 9				-11,0
Nedskrivninger 1.1.2018	7,6	2,5	48,2	58,3
Overført til Steg 1 (12 mnd ECL)	0,7	-0,7		0,0
Overført til Steg 2 (levetid ECL - ikke objektive bevis på tap)	-0,9	0,9		0,0
Overført til Steg 3 (levetid ECL - objektive bevis på tap)	-0,1	-0,1	0,3	0,0
Netto ny måling av tap	-0,4	3,0	0,9	3,5
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	1,5	0,5	0,1	2,2
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-0,8	-0,5	-14,8	-16,1
ECL endring på finansielle eiendeler som ikke har endret stage i perioden	0,1	0,8	-0,2	0,7
Konstaterte tap	-0,1	-0,1	-12,0	-12,2
Endringer i modell/risikoparametere		0,5	17,7	18,3
Nedskrivninger 31.12.2018	7,6	6,9	40,1	54,6
Nedskrivninger på utlån til kunder vurdert til amortisert kost	1,8	2,2	18,9	22,9
Nedskrivninger på utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	1,2	1,4	21,2	23,8
Nedskrivninger på garantier og ubenyttede kredittrammer	4,6	3,3		7,9
Sum	7,6	6,9	40,1	54,6

Periodiske endringer i individuelle nedskrivninger og forventet tap på utlån (ECL), låneforpliktelser og garantier er vist ovenfor. Periodens realiserte tap er ikke inkludert i oversikten ovenfor.

Note 25 - Immaterielle eiendeler og goodwill

(NOK mill.)	IT-systemer	Sum balanseført verdi 2018	Sum balanseført verdi 2017
Anskaffelseskost 1.1.	141,8	141,8	148,9
Tilgang i perioden:			
Kjøpt separat	19,8	19,8	3,9
Avgang i perioden	-15,0	-15,0	-11,0
Anskaffelseskost 31.12.	146,6	146,6	141,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	70,4	70,4	68,7
Avskrivning i perioden (se note 13)	13,6	13,6	12,6
Avgang i perioden	-15,0	-15,0	-11,0
Nedskrivninger i perioden	1,3	1,3	0,0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	70,3	70,3	70,4
Balanseført verdi per 31.12.	76,3	76,3	71,4

Immaterielle eiendeler avskrives lineært fra 2 til 10 år.

IT-systemer i denne noten består av utvikling av systemer, datavarehus, bruksrett til systemer og lignende.

All utvikling av systemer foretas av eksterne ressurser. Det foretas en årlig vurdering av estimat på økonomisk levetid.

Note 26 - Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Inventar	Sum balanseført verdi 2018	Sum balanseført verdi 2017
Balanseført verdi per 1.1.	0,1	0,1	1,0
Avskrivning (se note 13)	-0,1	-0,1	-0,9
Balanseført verdi per 31.12.	0,0	0,0	0,1
Anskaffelseskost IB	10,2	10,2	10,2
Anskaffelseskost UB	10,2	10,2	10,2
Akkumulert av- og nedskrivning IB	10,0	10,0	9,1
Akkumulert av- og nedskrivning UB	10,1	10,1	10,0

For hver klasse av anleggsmidler:

Metode for måling av kostpris	Anskaffelses-kost
Avskrivningsmetode	lineær
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	2 - 8 år

Avskrivninger på driftsmidler er inkludert i linjen "Andre driftskostnader" i resultatregnskapet, se note 13. Det eksisterer ingen begrensning i eiendomsretten på driftsmidler. Det er ingen driftsmidler som er stillet som sikkerhet for forpliktelser.

Note 27 - Innskudd fra kunder

(NOK mill.)	2018 Balanseført verdi	2017 Balanseført verdi
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	13 610,9	14 067,7
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	810,2	560,3
Sum innskudd fra kunder	14 421,1	14 628,0

Innskudd med avtalt løpetid er innskudd som har kontraktsfestet oppgjørstidspunkt.

Innskudd uten avtalt løpetid har ingen binding og kunden disponerer innskuddene etter eget ønske.

INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG GEOGRAFI

(NOK mill.)	2018 Balanseført verdi	2017 Balanseført verdi
Sektor og næringsfordeling		
Utvikling av byggeprosjekter	20,2	32,6
Omsetning og drift av fast eiendom	727,7	742,7
Tjenesteytende næringer	982,6	1 013,5
Lønnstakere o.a.	11 518,0	11 598,3
Andre	1 172,6	1 240,9
Sum	14 421,1	14 628,0
Geografisk fordeling		
Østlandet	10 997,9	11 133,1
Vestlandet	1 754,5	1 832,1
Sørlandet	282,3	274,4
Midt-Norge	443,6	443,2
Nord-Norge	617,6	601,4
Utlandet	325,3	343,7
Sum	14 421,1	14 628,0

Note 28 - Sikringsbokføring

Storebrand Bank konsernet har valgt å gå over til IFRS 9 på sikringsbokføring, men forventer å opprettholde sikring på dagens nivå. Det vil derfor ikke være noen regnskapsmessige effekter ved overgang til ny standard.

Storebrands Bank konsernet renterisikostrategi er definert i renterisikopolicyen, som setter rammer for å begrense selskapets renterisikoeksponering. Konsernet benytter virkeligverdisikring for å redusere renterisikoen på innlån med fastrentebetingelser. Den risikoen som sikres i henhold til renterisikopolicyen er Nibor. Det vil si egen kredittrisiko sikres ikke gjennom å holde kredittspreaden konstant som ved opprettelse. Sikret risiko utgjør ca 90 % av den totale renterisikoeksponeringen i lånene. Virkeligverdisikring av sikringsobjektet rentesikres ved at det inngås en renteswap, hvor vi swapper fra fast til flytende, for å redusere risikoen knyttet til fremtidige renteendringer. Sikringene tilfredsstillende kravene til sikringsbokføring på individuelt transaksjonsnivå, ved at et sikringsinstrument er direkte knyttet til et sikret objekt, og sikringsrelasjonen er tilfredsstillende dokumentert.

Alle sikringsrelasjoner er etablert med identisk fastrenteprofil; fastrente, hovedstol, kupongforfall og hovedforfall, både i objektet og instrumentet. Instrumentet swapper fra fastrente til flytenderente kvotert på Nibor 3 måneder. Fastbenet ligger i området mellom 2 til 5,05 %. Sikringsforholdet er forventet å være høyst effektivt ved å motvirke effekten av endringer i virkelig verdi som følge av endringer i rentenivået. Netto resultatførte verdiendringer i virkelig verdisikringer skyldes verdiendringer som følge av endrede markedsrenter, dvs sikret risiko. Dette føres i regnskapet under "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter". Sikringseffektivitet måles basert på enkel Dollar Offset metode med hensyn til prospektiv effektivitet.

Vi har identifisert følgende kilder til ineffektivitet:

- Verdiendring på kortbenet (Nibor 3 måneder)
- Kredittrisiko på motpart

Det forventet ikke at disse forholdene vil skape vesentlig ineffektivitet. Det er ikke identifisert andre kilder til ineffektivitet i løpet av regnskapsåret.

(NOK mill.)	2018			2017			
	Nominell verdi	Virkelig verdi ¹⁾		Nominell verdi		Virkelig verdi ¹⁾	
	0-3 år	Eiendeler	Gjeld	0-3 år	3-5 år	Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	2 050,0	40,3		1 550,0	500,0	95,1	
Sum rentederivater	2 050,0	40,3	0,0	1 550,0	500,0	95,1	0,0
Sum derivater	2 050,0	40,3	0,0	1 550,0	500,0	95,1	0,0

(NOK mill.)	Nominell verdi	Sikringsverdi ¹⁾		Nominell verdi		Sikringsverdi ¹⁾	
	0-3 år	Eiendeler	Gjeld	0-3 år	3-5 år	Eiendeler	Gjeld
	0-3 år	Eiendeler	Gjeld	0-3 år	3-5 år	Eiendeler	Gjeld
Sum underliggende sikringsobjekter	2 050,0		2 095,5	2 050,0	500,0		2 142,0
Sikringseffektivitet - prospektiv			95,3 %				99,6 %

Gevinst/tap virkelig verdi sikring: ²⁾

(NOK mill.)	2018	2017
	Gevinst / tap	Gevinst / tap
På sikringsinstrumentet	-53,5	-35,7
På objektet som sikres	51,3	33,2

1) Balanseførte verdier per 31.12.

2) Beløpene inngår i regnskapslinjen "Netto gevinster fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost".

Note 29 - Avsetninger

(NOK mill.)	Avsetning for omstrukturering	
	2018	2017
Avsetning 1.1.	6,0	7,3
Avsetning i perioden		4,6
Avsetninger brukt i perioden	-5,9	-5,9
Sum avsetning 31.12.	0,1	6,0
Klassifisert som:		
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	0,1	6,0
Individuell nedskrivning garantier	7,9	
Sum avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	8,0	6,0

Avsetningen er relatert til kostnadsprogrammet i Storebrand og gjelder i hovedsak kostnader knyttet til nedbemanning.

Avsetningen er vurdert i henhold til IAS 37 og omstrukturingsplanen er kunngjort til alle parter som er berørt.

Note 30 - Annen gjeld

(NOK mill.)	2018	2017
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Betalingsformidling	28,1	17,5
Påløpte kostnader og ikke opptjente inntekter	17,3	27,4
Leverandørgjeld	11,5	4,8
Betalbar skatt (se note 16)	37,5	38,0
Annen gjeld	16,0	22,3
Sum annen gjeld	110,4	109,9

Note 31 - Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser

(NOK mill.)	2018	2017
Garantier	1,4	19,7
Ubenyttede kredittrammer	3 361,7	3 474,0
Lånetilsagn privatmarkedet	1 671,8	2 007,2
Sum betingede forpliktelser	5 034,9	5 501,0

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Se forøvrig note 4.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Note 32 - Sikkerhetsstillelser

Bankkonsernet har ingen mottatte eller avgitte sikkerhetsstillelser utenom verdipapirer som er stillet som sikkerhet for F-lån i Norges Bank (se tabell nedenfor).

SIKKERHETS- OG PANTSTILLELSE

(NOK mill.)	2018	2017
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet for bankens D-lån og F-lån i Norges Bank	803,7	887,8
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet i andre kredittinstitusjoner	50,3	302,1
Sum	854,0	1 189,9

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån iht. forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank.

SIKKERHETSSTILLELSE UTLÅN I STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Av samlede utlån på 28,1 milliarder kroner i bankkonsernet, er 18,5 milliarder kroner utlån i Storebrand Boligkreditt AS. Utlånene i Storebrand Boligkreditt AS er stilt som sikkerhet i forbindelse med utstedelser av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i Storebrand Boligkreditt AS. Storebrand Boligkreditt AS har en overpantsettelse (OC) på 29,0 prosent. Foretaket må opprettholde den til enhver tid gjeldende OC som ratingbyrået krever om foretaket ønsker å opprettholde dagens AAA-rating. Ved utgangen av 2018 utgjorde kravet 20,12 prosent. Lovpålagt OC er 2 prosent. Gjennom forpliktelser fra tidligere prospekter for OMF-utstedelser er foretaket forpliktet å holde en OC inntil 9,5% inntil disse verdipapirene forfaller. Storebrand Boligkreditt AS har en sikkerhetsmasse som er 1,2 milliard kroner mer enn hva dagens rating krever. Storebrand Bank ASA vurderer således sikkerhetsmassen til å være tilstrekkelig.

Note 33 - Kapitaldekning

For kapitaldekningsberegning gjelder egne konsolideringsregler iht. Forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv. '(Konsolideringsforskriften). Storebrand Bank konsern defineres som en finansiell gruppe bestående bare eller hovedsakelig av andre foretak enn forsikringsselskap iht. §5 i Konsolideringsforskriften. Ansvarlig kapital er tillagt årets resultat.

ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2018	2017
Aksjekapital	960,6	960,6
Øvrig egenkapital	1 235,4	1 392,3
Egenkapital	2 196,0	2 352,9
Hybridkapital inkludert i egenkapital	-176,0	-225,0
Netto påløpte renter på kjernekapitalinstrumenter inkludert i egenkapital		-1,0
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	2 020,0	2 126,9
Fradrag:		
Positivt resultat som ikke er inkludert i beregningen		
Minoritetens andel av egenkapital		
AVA justering	-31,1	-4,1
Immaterielle eiendeler	-76,3	-71,4
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller		
Avsatt konsernbidrag til Storebrand ASA	-114,8	-254,0
Tillegg		
Konsernbidrag fra Storebrand ASA	69,8	
Kjernekapital uten fondsobligasjoner (ren kjernekapital)	1 867,5	1 797,4
Annen godkjent kjernekapital: (§3a Beregningsforskrift)		
Fondsobligasjoner	175,0	225,0
Tillegg (§8 Beregningsforskrift)		
Kjernekapital	2 042,5	2 022,4
Ansvarlig lånekapital, fratrukket egen beholdning	275,0	275,0
Annen tilleggskapital (§4.3-5 Beregningsforskrift)		
Fradrag fra tilleggskapital (§7 Beregningsforskrift)		
Netto ansvarlig kapital	2 317,5	2 297,4

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2018	2017
Kredittrisiko	910,9	899,3
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	1,0	4,0
Institusjoner	6,8	9,3
Engasjementer med pant i fast eiendom *)	788,1	780,1
Massemarkedsengasjementer	52,4	48,2
Forfalte engasjementer	17,0	20,7
Obligasjoner med fortrinnsrett	17,9	20,0
Øvrige engasjementer	27,8	17,0
Sum minimumskrav kredittrisiko	910,9	899,3
Operasjonell risiko	70,3	71,4
CVA-risiko	0,8	4,7
Fradrag		
Gruppenedskrivninger		-2,1
Minimumskrav ansvarlig kapital	982,0	973,3

*) Etter kravene opplyst i CRD IV skal engasjementer til foretak som har pant i næringseiendom legges til "Engasjementer med pant i fast eiendom."

KAPITALDEKNING

	2018	2017
Kapitaldekning	18,9 %	18,9 %
Kjernekapitaldekning	16,7 %	16,6 %
Ren kjernekapitaldekning	15,2 %	14,8 %

Det benyttes standardmetoden for kredittrisiko og markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 12 og 15,5 prosent.

SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG (RISIKOVEKTET VOLUM)

(NOK mill.)	2018	2017
Kredittrisiko	11 386,6	11 240,9
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	12,8	50,4
Institusjoner	84,7	116,0
Foretak *)	0,0	0,1
Engasjementer med pant i fast eiendom *)	9 851,2	9 751,0
Massemarkedsengasjementer	654,9	602,9
Forfalte engasjementer	212,1	258,8
Obligasjoner med fortrinnsrett	223,5	249,7
Øvrige engasjementer	347,4	212,0
Sum kredittrisiko	11 386,6	11 240,9
Sum markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	878,6	892,5
CVA-risiko	9,8	59,3
Fradrag		
Gruppenedskrivninger		26,5
Samlet beregningsgrunnlag	12 274,9	12 166,2

*) Etter kravene opplyst i CRD IV skal engasjementer til foretak som har pant i næringseiendom legges til "Engasjementer med pant i fast eiendom".

Note 34 - Endringer i konsernets sammensetning

Storebrand Bank ASA besluttet å avvikle eierskapet i Ring Eiendomsmegling AS med datterselskaper i desember 2011.

Resultat, eiendeler og forpliktelser for Ring Eiendomsmegling AS er klassifisert som solgt/avviklet virksomhet i bankens konsernregnskap.

Note 35 - Nærstående parter

TRANSAKSJONER MED KONSERNSELSKAPER

(NOK mill.)	2018 Øvrige konsernselskaper ¹⁾	2017 Øvrige konsernselskaper ¹⁾
Solgte tjenester	75,1	56,6
Kjøpte tjenester	76,1	93,0
Tilgode	13,9	
Gjeld	3,6	4,6

Transaksjoner med konsernselskaper er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

1) Øvrige konsernselskaper omfatter alle Storebrandselskaper utenfor delkonsern bank.

SALG AV UTLÅN TIL STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Bank ASA har solgt boliglån til søsterselskapet Storebrand Livsforsikring AS. I 2018 er det solgt lån for totalt 8,1 milliarder kroner. Total låneportefølje solgt per 31.12.2018 er 28,7 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS som kjøper har overtatt både kontantstrømmer og det vesentlige av risiko og kontroll. Utlånene er derfor fraregnet i bankens balanse iht. IFRS9. Storebrand Bank ASA mottar forvaltningshonorar for arbeidet som gjøres med den solgte porteføljen. Banken har inntektsført 68,1 millioner kroner i regnskapet for 2018.

ØVRIGE NÆRSTÅENDE PARTER

Storebrand Bank ASA har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger. Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 38 for Storebrand Bank ASA.

LÅN TIL ANSATTE

(NOK mill.)	2018	2017
Lån til ansatte i Storebrand Bank ASA	57,0	129,3
Lån til ansatte i Storebrand konsern ekskl. Storebrand Bank ASA	1 288,7	1 229,8

Lån til ansatte er delvis gitt på bakgrunn av betingelser for ansattelån, dvs. lån inntil 7 mill. kroner til rentesats tilsvarende normrenten fastsatt av Finansdepartementet. Lån utover 7 mill. kroner er gitt på ordinære markedsbetingelser. Det er ikke gitt sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte.

BEMANNING OG PERSONALFORHOLD

	2018	2017
Antall ansatte per 31.12.	105	106
Antall ansatte omregnet til årsverk	104	105

Storebrand Bank ASA

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	NOTE	2018	2017
Renteinntekter på finansielle instrumenter til amortisert kost		103,4	358,2
Renteinntekter på finansielle instrumenter til virkelig verdi		285,4	50,8
Rentekostnader		-164,6	-188,4
Netto renteinntekter	10	224,2	220,6
Provisjonsinntekter		189,9	150,8
Provisjonskostnader		-11,2	-14,7
Netto provisjonsinntekter	11	178,7	136,1
Netto gevinster fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	10	-1,4	1,3
Netto gevinster fra øvrige finansielle instrumenter	10	15,0	62,0
Andre inntekter	12	64,4	75,4
Sum andre driftsinntekter		78,0	138,7
Lønn og andre personalkostnader	14, 15	-94,0	-105,6
Generelle administrasjonskostnader	14	-60,2	-59,6
Andre driftskostnader	13, 14, 27, 28	-106,2	-129,6
Sum driftskostnader		-260,5	-294,9
Driftsresultat før tap		220,4	200,5
Nedskrivninger på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	16	-28,2	-6,9
Resultat av ordinær drift		192,2	193,6
Skatt	17	-49,3	-49,3
Årsresultat		142,9	144,3
Årsresultatet henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		133,6	133,7
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		9,3	10,6
Årsresultat		142,9	144,3
Disponeringer:			
Annen egenkapital		-97,2	109,7
Mottatt konsernbidrag		69,8	
Avgitt konsernbidrag		-115,5	-254,0
Sum disponeringer		-142,9	-144,3

Oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	NOTE	2018	2017
Årsresultat		142,9	144,3
Øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet			
Endring estimatavik pensjoner	15	-0,2	0,4
Skatt på estimatavik pensjoner	17	0,1	-0,1
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet		-0,2	0,3
Endring urealisert gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)		19,6	7,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		19,6	7,6
Totalresultat		162,3	152,2
Totalresultat henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		153,0	141,6
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		9,3	10,6
Totalresultat		162,3	152,2

Storebrand Bank ASA

Balanse

31. desember

EIENDELER

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Kontanter og fordringer på sentralbanker	4, 18	376,0	472,2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4, 8, 18	3 071,8	2 358,1
Utlån til kunder	4, 18, 25	9 975,0	12 719,5
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:			
Aksjer og andeler	8, 18	41,7	40,8
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	4, 8, 18, 20, 22	4 167,1	3 458,6
Derivater	4, 5, 8, 18, 23, 31	55,6	92,6
Obligasjoner til amortisert kost	4, 18, 21	694,0	380,4
Varige driftsmidler	28		0,1
Immaterielle eiendeler	27	76,3	71,4
Utsatt skattefordel	17	4,5	13,7
Andre eiendeler	18, 29	1 571,1	1 143,1
Sum eiendeler		20 033,0	20 750,4

Storebrand Bank ASA

Balanse

31. desember

GJELD OG EGENKAPITAL

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Gjeld til kredittinstitusjoner	5, 8, 18, 22	2,4	155,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	5, 18, 30	14 421,1	14 629,9
Annen finansiell gjeld:			
Derivater	8, 18, 23, 31	72,0	138,6
Utstedte sertifikater og obligasjoner	6, 18, 31	2 887,4	3 115,6
Annen gjeld	5, 18, 33	283,9	386,1
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	32	8,1	6,0
Pensjonsforpliktelse	15	6,0	11,6
Ansvarlig lånekapital	4, 17	276,3	276,1
Sum gjeld		17 957,3	18 718,8
Innskutt egenkapital		1 832,2	1 762,4
Opptjent egenkapital		67,6	43,2
Hybridkapital		176,0	226,0
Sum egenkapital	36	2 075,8	2 031,6
Sum gjeld og egenkapital		20 033,0	20 750,4

Lysaker, 12. februar 2019
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Storebrand Bank ASA

Oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital			Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Hybrid-kapital	
Egenkapital 31.12.2016	960,6	156,0	645,9	1 762,4	152,9	152,9	226,0	2 141,4
Periodens resultat					133,7	133,7	10,6	144,3
Endring i estimatawik pensjoner (se note 15)					0,3	0,3		0,3
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					7,6	7,6		7,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					7,6	7,6	0,0	7,6
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	141,6	141,6	10,6	152,2
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-10,7	-10,7
Avgitt konsernbidrag					-254,0	-254,0		-254,0
Egenkapital 31.12.2017	960,6	156,0	645,9	1 762,4	43,2	43,2	226,0	2 031,6
Effekt i egenkapital ved overgang til IFRS9 fra 1.1.2018					-15,5	-15,5		-15,5
Periodens resultat					133,6	133,6	9,3	142,9
Endring i estimatawik pensjoner (se note 15)					-0,2	-0,2		-0,2
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	-0,2
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					19,6	19,6		19,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					19,6	19,6		19,6
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	153,0	153,0	9,3	162,3
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,3	2,3	-50,0	-47,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-9,2	-9,2
Mottatt konsernbidrag			69,8	69,8		0,0		69,8
Avgitt konsernbidrag					-115,5	-115,5		-115,5
Egenkapital 31.12.2018	960,6	156,0	715,6	1 832,2	67,6	67,6	176,0	2 075,8

Hele aksjekapitalen på 960,6 millioner kroner, fordelt på 64.037.183 aksjer (pålydende 15,-) eies av Storebrand ASA.

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes direkte mot totalresultatet. Aksjekapital, overkurs og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkurs og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Storebrand Bank ASA legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i bankkonsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital må denne innhentes av holdingselskapet Storebrand ASA.

Storebrand Bank ASA er et selskap som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsreglene. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand Bank ASA er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

For nærmere opplysninger om delkonsernets oppfyllelse av kapitalkrav, se note 36.

Storebrand Bank ASA

Kontantstrømoppstilling

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder		510,9	518,9
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder		-95,5	-117,7
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder		2 749,9	1 163,3
Netto inn-/utbetalinger av kundeinnskudd bank		-208,8	-618,1
Netto innbetalinger/utbetalinger vedrørende verdipapirer		-965,0	843,0
Utbetalinger til drift		-301,7	-340,2
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		1 689,9	1 449,2
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper	19		2,6
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	19	-315,0	-0,2
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler/IT-systemer	27, 28	-19,8	-3,9
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-334,8	-1,5
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-621,0	-409,0
Innbetaling ved opptak av lån		400,0	900,0
Utbetaling av renter lån		-81,5	-85,4
Innbetaling av ansvarlig lånekapital			150,0
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital			-150,0
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital		-7,3	-10,1
Innbetaling av hybridkapital		100,0	
Utbetalinger ved tilbakebetaling av hybridkapital		-150,0	
Utbetaling av renter på hybridkapital		-9,2	-11,0
Netto inn-/utbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner		-152,6	-251,7
Innbetaling av mottatt konsernbidrag		81,9	62,0
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-297,8	-498,6
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-737,6	-303,8
Netto kontantstrøm i perioden		617,5	1 143,9
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start		2 830,2	1 686,3
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodeslutt		3 447,7	2 830,2
Kontanter og fordringer på sentralbanker		376,0	472,2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		3 071,8	2 358,1
Sum beholdning av kontanter og kontantekvivalenter i balansen		3 447,7	2 830,2

Kontantstrømoppstillingen viser selskapets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

Operasjonelle aktiviteter

I en bank vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle.

Investeringsaktiviteter

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

Finansieringsaktiviteter

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansiering av selskapets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av konsernbidrag er en finansieringsaktivitet.

Kontanter/kontantekvivalenter

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Se note 34 for informasjon om ubenyttede kredittrammer

Noter

Storebrand Bank ASA

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORRETNING

Storebrand Bank ASA er et norsk allmennaksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Selskapsregnskapet for 2018 ble godkjent av styret 12. februar 2019.

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram. Storebrand Bank ASA består av forretningsområdene bedriftsmarked, personmarked og treasury. Storebrand Bank ASA har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i selskapsregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Selskapsregnskapet for Storebrand Bank ASA er avgitt i samsvar med regnskapsloven og § 1-6 i årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak, m.m. som omhandler forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (forenklet IFRS) og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med forenklet IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimer og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimer. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i selskapets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter. Utlån med flytende rente måles til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (OCI), mens utlån med fast rente måles til virkelig verdi over resultat. Aksjer og derivater måles til virkelig verdi over resultat. Øvrige finansielle instrumenter måles til amortisert kost. I balansen inngår også immaterielle eiendeler. Immaterielle eiendeler måles til kost minus eventuelle avskrivninger, og vurderes for verdifall minst årlig. Gjeldssiden består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser).

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er implementert nye regnskapsstandarder i 2018 som har hatt vesentlig effekt for selskapsregnskapet.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM ER GJORT GJELDENE

IFRS9

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstattet IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling, og ble gjeldende fra 1. januar 2018. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring. Implementering av IFRS 9 har medført endringer i regnskapsføring av finansielle instrumenter. IFRS 9 ble ikke tidlig implementert i Storebrand Bank ASA.

Overgangsregler

IFRS 9 er anvendt retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at Storebrand Bank ASA har utarbeidet åpningsbalansen 1. januar 2018 som om den alltid har anvendt de nye prinsippene. Sammenligningstallene for 2017 er ikke omarbeidet etter de nye prinsippene. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 er ført mot egenkapitalen.

Storebrand Bank ASA har valgt å innføre sikringsbokføring i samsvar med IFRS 9, som inkluderer tilsvarende sikringsinstrumenter benyttet under IAS 39.

Innregning, klassifisering og måling av finansielle instrumenter og nedskrivning av finansielle eiendeler er endret i Storebrand Bank ASA sitt regnskap ved implementering av IFRS 9. Innføring av IFRS 9 har medført betydelige endringer i standard for noteopplysninger for finansielle instrument, IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger.

Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 klassifiseres finansielle eiendeler i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over OCI og amortisert kost. Klassifiseringen er basert på om instrumentene holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, for både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg eller i en annen forretningsmodell, og hvorvidt kontraktsfestede kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer (består SPPI-test, "Solely payment of principal and interest"). Gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Endring i klassifisering og måling av finansielle eiendeler

Storebrand Bank ASAs finansielle eiendeler som ble målt til virkelig verdi under IAS 39, måles også til virkelig verdi under IFRS 9. Følgende endringer er gjort i klassifiseringen av selskapets finansielle eiendeler ved implementering av IFRS 9:

Kundefordringer og kontantekvivalenter

Instrumentene var tidligere klassifisert som Utlån og fordringer målt til amortisert kost under IAS 39, og holdes for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av renter og hovedstol på gitte datoer. Instrumentene er klassifisert som gjeldsinstrumenter til amortisert kost etter IFRS 9.

Utlån til og fordringer på kunder med flytende rente

Instrumentene var tidligere klassifisert som Utlån og fordringer målt til amortisert kost under IAS 39, men er nå målt som gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over OCI. Storebrand Bank ASA forventer ikke bare å holde instrumentene for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, men også å selge betydelige andeler relativt ofte.

Utlån til og fordringer på kunder med fast rente

Instrumentene var tidligere klassifisert som Til virkelig verdi over resultat etter virkelig verdi opsjon (FVO) for å eliminere eller vesentlig redusere regnskapsmessig misforhold som ellers ville oppstått siden det er inngått rentederivater for å få eksponeringen tilbake til flytende rente lån. IFRS 9 åpner for flere alternative muligheter for klassifikasjon for denne type instrumenter som inneholder vilkår om tidlig betaling, inkludert mulighet for negativ kompensasjon. Måling til virkelig verdi over resultatet vil fortsatt eliminere eller vesentlig redusere regnskapsmessig misforhold som ellers ville oppstått. Storebrand Bank ASA har valgt å klassifisere utlån med fast rente til virkelig verdi med verdiendring over resultat etter IFRS 9.

Aksjer og andeler

Storebrand Bank ASA har en investering som under IAS 39 ble klassifisert som Tilgjengelig for salg målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI. Tilgjengelig for salg kategorien i IAS 39 er ikke videreført i IFRS 9. Aksjer klassifisert som Tilgjengelig for salg må derfor klassifiseres og måles enten til virkelig verdi med verdiendring over resultat eller til virkelig verdi over OCI uten reklassifisering etter IFRS 9. Investeringen er valgt klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultat etter IFRS 9.

Storebrand Bank ASA har investeringer som etter IAS 39 ble klassifisert Til virkelig verdi over resultat etter virkelig verdi opsjon (FVO) basert på at porteføljen følges opp på virkelig verdi basis. Utsteder klassifiserer disse investeringene som egenkapitalinstrument. Etter IFRS 9 klassifiseres investeringene som egenkapitalinstrument og måles til virkelig verdi over resultat.

Obligasjoner og verdipapirer - Lang likviditetsportefølje

Instrumentene var tidligere klassifisert som Utlån og fordringer målt til amortisert kost under IAS 39. Formålet med porteføljen er likviditetsstyring og Storebrand Bank ASA holder instrumentene for å motta kontantstrømmer som består av kun renter og hovedstol på gitte tidspunkter. Salg kan forekomme dersom dette forventes å øke fremtidig avkastning, men er ikke en del av forretningsmodellen og forventes å være svært begrenset. Instrumentene er derfor klassifisert til amortisert kost etter IFRS 9.

Obligasjoner og verdipapirer - Kort likviditetsportefølje

Instrumentene var tidligere klassifisert som Til virkelig verdi over resultat etter virkelig verdi opsjon (FVO). Formålet med porteføljen er likviditetsstyring og Storebrand Bank ASA holder instrumentene for å motta kontantstrømmer som består av kun renter og hovedstol på gitte tidspunkter, og for salg. Porteføljen holdes for å løpende ha en tilfredsstillende likviditet satt i strategier og policyer, og handles fritt for å være best stilt likviditetsmessig og maksimere avkastningen innenfor gitte rammer. Frekvens og volum vil variere mye. FVO etter IAS 39 ble benyttet da porteføljen følges opp på virkelig verdi basis. Forretningsmodellen er ikke endret og det er da pliktig etter IFRS 9 å klassifisere porteføljen til virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Finansielle forpliktelser

Det er ingen endringer i klassifisering og måling av Storebrand Bank ASAs finansielle forpliktelser som følge av implementering av IFRS 9. Finansielle forpliktelser som ikke er derivater måles til amortisert kost. Finansielle derivater som er forpliktelser måles som finansielle derivater som er eiendeler.

Sikringsbokføring

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Endring i nedskrivninger utlån

Etter reglene i IAS 39 ble nedskrivninger for tap bare innregnet når det forelå objektive bevis for at en tapshendelse hadde inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 innregnes tapsavsetningene basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde individuell nedskrivning ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som forventes mottatt, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

For utlån med påløpt kredittap beregnes og presenteres en renteinntekt basert på effektiv rente av amortisert kost. For utlån uten påløpt kredittap beregnes og presenteres en renteinntekt basert på effektiv rente av brutto bokført verdi før tapsavsetning.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter benyttes en forenklet modell, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring. Storebrand Bank ASA har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringselementer og leiefordringer.

Effekter ved overgang til IFRS 9

Ved overgang til IFRS 9 gjennomførte Storebrand Bank ASA en detaljert analyse av forretningsmodeller og tilhørende kontantstrøm karakteristika for riktig klassifisering og måling av sine finansielle instrumenter etter IFRS 9.

Se avsnitt 7 nedenfor for mer detaljert informasjon om klassifisering av finansielle instrumenter etter prinsippene i IFRS 9.

MÅLEKATEGORIER OG BALANSEFØRTE VERDIER FOR FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD ETTER IAS 39 OG IFRS 9 PER 1. JANUAR 2018 ER PRESENTERT NEDENFOR:

NOK mill.	Note	Klassifisering etter IAS 39	Klassifisering etter IFRS 9	Balanseført verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Balanseført verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Konter og fordringer på sentralbanker		AC	AC	472	472
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		AC	AC	2 358	2 358
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner - omvendt repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Utlån til og fordringer på kunder- flytende rente		AC	FVOCI	12 139	12 128
Utlån til og fordringer på kunder- fast rente		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	580	580
Aksjer og andeler- trading		FVOCI (TFS)	FVP&L	14	14
Aksjer og andeler- ikke trading		FVP&L (FVO)	FVP&L	27	27
Sertifikater og obligasjoner		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	3 459	3 459
Sertifikater og obligasjoner		AC	AC	380	380
Gjeld til kredittinstitusjoner		AC	AC	155	155
Gjeld til kredittinstitusjoner- repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder		AC	AC	14 630	14 630
Utstedte sertifikater og obligasjoner		AC	AC	3 116	3 116
Finansielle derivater		FVP&L/Sikrings- bokføring	FVP&L/Sikrings- bokføring	-46	-46
Ansvarlig lånekapital/ Hybridkapital		AC	AC	502	502

TABELLEN NEDENFOR VISER ENDRING I BALANSEFØRTE VERDIER FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER MED ENDRET KLASSIFISERING OG MÅLING VED OVERGANG TIL IFRS 9 PER 1. JANUAR 2018:

(NOK mill.)	UB verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Endring som følge av re- klassifisering	Endring som følge av ny måling	IB verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9	670		4	673
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til amortisert kost under IFRS 9	670	0	4	673
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	11 850	-24	9	11 836
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	11 850	-24	9	11 836
Utlån og fordringer og instrumenter virkelig verdi over resultat IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	4 039			4 039
Gjeldsinstrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultat under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	4 039	0	0	4 039
Sum	16 558	-24	13	16 547
Finansielle garantikontrakter	20		-4	15
Lånetilsagn	2 007			2 007
Sum finansielle garantier og lånetilsagn	2 027	0	-4	2 023

IFRS 15

Ny standard for regnskapsføring av driftsinntekter fra kontrakter med kunder trådte i kraft 1. januar 2018. Inntektsføring i Storebrand Bank ASA reguleres hovedsakelig av IFRS 9. Inntekter som føres under Andre inntekter reguleres av IFRS 15 og er innregnet etter reglene i denne standarden.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført vesentlige effekter for selskapsregnskapet til Storebrand Bank ASA.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM IKKE ER GJORT GJELDENE

IFRS 16

IFRS 16 Leiekontrakter erstatter dagens IAS 17 og er gjeldende fra 1. januar 2019. IFRS 16 fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler. Ny leasing standard vil ikke medføre store endringer for utleier, men vil derimot endre regnskapsføring for leietaker betydelig. IFRS 16 krever at leietakere i utgangspunktet skal regnskapsføre alle leieavtaler i balansen etter en forenklet modell som ligner på regnskapsføring av finansielle leieavtaler i henhold til IAS 17. Nåverdi av samlede leiebetalinger skal balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad.

IFRS 16 kan implementeres enten etter full retrospektiv metode eller modifisert retrospektiv metode, og Storebrand har valgt modifisert retrospektiv metode. Dette innebærer at sammenligningstall ikke om arbeides, og effekten tas i balansen i implementeringsåret 2019. Ved implementering vil bruksretten av eiendelen og forpliktelsen være samme beløp og vil ikke påvirke egenkapitalen.

For Storebrand Bank ASA er det ikke identifisert leiekontrakter som faller inn under IFRS 16 ved avleggelse av årsregnskapet 2018.

5. INNTEKTSFØRING

RENTEINNTEKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter knyttet til utlån og obligasjoner innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode. Se avsnitt 7 for mer informasjon.

INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 7.

ANDRE INNTEKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

6. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes ved hver regnskapsavslutning. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte selskapet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

7. FINANSIELLE INSTRUMENTER

7-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen på handledagen, det vil si når Storebrand Bank ASA blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen og finansielle forpliktelser er regnskapsført på oppgjørsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

MODIFISERTE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

AMORTISERT KOST

For instrumenter målt til amortisert kost beregnes resultatførte renter etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, direkte og marginale transaksjonsutgifter, samt alle andre merbetalinger eller rabatter.

VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markeds plass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonsprisermodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi på utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

NEDSKRINING FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI og som ikke hadde påløpt kreditttap ved første gangs balanseføring, benyttes den generelle metode for nedskrivninger. Lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattes også av den generelle metode for nedskrivninger. Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring.

For utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kreditttap ved førstegangs balanseføring, er det egne prinsipper for nedskrivning. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kreditttap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. Forventet tap over hele levetiden skal hensyntas.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter benyttes en forenklet modell. For disse avsettes det for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring. Storebrand Bank ASA har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringselementer og leiefordringer.

7-2. KLASSEFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

FINANSIELLE EIENDELER KLASSEFIKASJON OG MÅLES I EN AV DE ETTERFØLGENDE KATEGORIER:

- Finansielle eiendeler målt til amortisert kost
- Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader med reklassifisering av akkumulerte gevinster og tap til resultatet
- Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultat

FINANSIELLE EIENDELER KLASSEFIKASJON OG MÅLT TIL AMORTISERT KOST

En finansiell eiendel er klassifisert og målt til amortisert kost når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å holde for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og renter på gitte datoer.

Finansielle eiendeler målt til amortisert kost regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

FINANSIELLE EIENDELER KLASFISERT OG MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER OCI MED REKLASSIFISERING AV AKKUMULERTE GEVINSTER OG TAP TIL RESULTAT

En finansiell eiendel er klassifisert og målt til virkelig verdi over OCI når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å holde for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og renter på gitte datoer, og for salg.

Finansielle eiendeler i denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over OCI. Ved realisasjon av instrumentet reklassifiseres akkumulerte verdiendringer fra OCI til resultat. Tilhørende renteinntekt, valutaomregningsdifferanser og eventuelle nedskrivninger regnskapsføres i ordinært resultat.

FINANSIELLE EIENDELER KLASFISERT OG MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

En betydelig andel av Storebrands Bank ASAs finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien virkelig verdi over resultatet på grunn av:

- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi, de finansielle eiendelene har kontantstrømmer som ikke bare er renter og avdrag på hovedstolen, eller at
- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.

7-3. NEDSKRIVNING – GENERELLE METODE

For å estimere det forventede kredittapet er det utviklet modeller for misligholds sannsynlighet (PD), tapsgrad gitt mislighold (LGD) og eksponering gitt mislighold (EAD). Modellene er avledet av tilsvarende modeller som benyttes for interne vurderinger for kapitalbehov. Modellene i IFRS 9-formål baseres på ståsted i makroøkonomien og forventninger fremover, og modellene for PD, LGD og EAD er dermed såkalte "Point In Time" (PIT) modeller. Det er forskjellig fra "Through The Cycle" (TTC) modellene som benyttes for kapitalbehovsformål. Risikoparametrene til IFRS 9 kalibreres også slik at de i enda større grad vurderer fremtiden. Siden fremtiden er usikker, benyttes ulike fremtidsscenarioer for å beregne PD-er, LGD-er og EAD-er på engasjementene. De ulike fremtidsscenarioene har ulike vektore som fastsettes ut fra ståsted i den økonomiske syklusen og forventninger til fremtiden. Det endelige forventede kredittapet per engasjement vil være et veiet gjennomsnitt av forventet kredittap i de ulike scenarioene. Samlet forventet kredittap for porteføljen er summen av de veide kredittapene per engasjement.

I PD-modellen er finansielle forhold en vesentlig forklaringsvariabel sammen med adferdsdata på kunden. Modellen er statistisk utviklet basert på logistisk regresjon. I LGD-modellen er belåningsgrad en vesentlig faktor. For EAD er lånestørrelsen for nedbetalingslån og rammestørrelsen for rammekreditter mest vesentlig. Modellene gjennomgår årlig validering.

Fremtidsvurderinger påvirker spesielt PD- og LGD-estimatene.

I beregning av forventet kredittap benytter Storebrand Bank fremtidsscenarioer. Når fremtidsscenarioer vurderes, legger Storebrand Bank ASA til grunn fremtidsscenarioer presentert av Norges Bank i Finansiell stabilitet og vurderinger fra SSB. Scenarioene bygger på gjeldende makroøkonomiske situasjon, fremtidsforventninger til makroøkonomien og på makroøkonomiens innvirkning på kredittrisikoen i bankens engasjementer. Forventningene påvirker misligholdssannsynligheten, eksponeringen og tapsgraden.

For PD er blant annet arbeidsledighet, lønnsvekst og rentenivå av vesentlig betydning. Høyere arbeidsledighet og rentenivå gir svakere betjeningsevne i porteføljen, og lavere lønnsvekst medfører også svakere betjeningsevne og dermed dårligere PD. Makrovariabler vil kunne virke i ulike retninger på risikoparametrene, og påvirkningen vil kunne være vesentlig forskjellig for de enkelte kundene i porteføljen. Gjennomsnittlig PD vil øke i nedgangsperioder.

Nedgangsperioder vil isolert sett medføre svakere boligprisutvikling. Dette vil påvirke belåningsgrad og dermed også LGD. For flere engasjementer er tapsgraden svært liten gitt eksisterende markedspriser. Økning i LGD som følge av boligprisfall er større enn reduksjon i LGD ved boligprisstigning. Ikke-lineariteter i ECL blir hensyntatt ved å estimere ECL i ulike scenarioer.

Stresstester og sensitivitetstester benyttes i vurderingen på forventet kredittap. Det gjøres sensitivitetsvurderinger på trinnmigrering ved å vurdere endring i forventet kredittap dersom enkelte engasjementer migrerer fra trinn 1 til trinn 2. Sensitivitetsanalyser er gjennomført i ICAAP og gjennomføres regelmessig.

Porteføljens ECL vurderes å være sensitiv til endringer i observert mislighold, tapsgrad og forventet løpetid på de finansielle aktivaene. Det er også modellusikkerhet knyttet til de enkelte estimatene. Usikkerheten knyttes blant annet til anslag på størrelse og utvikling av ulike makrovariabler i fremtiden i de enkelte makroscenarioene samt innvirkningen de ulike fremtidsutsiktene har på enkeltparametere.

MISLIGHOLDSDEFINISJONEN

En fasilitet/konto vurderes å være i mislighold dersom avdrag og/eller renter på lån har forfalt med mer enn 90 dager eller rammekreditter er overtrukket i mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. 2000 kroner er vurdert som vesentlig beløp.

En fasilitet/konto vurderes også som misligholdt dersom det er foretatt individuelle nedskrivninger på engasjementet, jf. avsnitt om definisjon av kredittap.

Storebrand Bank ASA vurderer mislighold på konto-/fasilitetsnivå for personmarkeds kunder.

For bedriftsmarkeds kunder vurderes mislighold på kundenivå. I bedriftsmarked vurderes hele kundeengasjementet som misligholdt dersom en fasilitet/konto er i mislighold.

Misligholdsdefinisjonen er i henhold til interne kredittrisikovurderinger, kreditrisikomodeller og rapportering. Kreditrisikomodellene er utviklet på fasilitets-/kontonivå i personmarkedet.

DEFINISJON AV KREDITTAP

Kredittap er et tap som oppstår som følge av kredittrisiko hvor tapet er forskjellen mellom verdien av kontraktsfestet kontantstrøm og forventet kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente.

Forventet kredittap er differansen mellom nåverdi av kontraktsfestet kontantstrøm og sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm.

Forventet kredittap estimeres enten ved individuell vurdering (individuell nedskrivning) eller ved bruk av statistiske modeller (modellbasert nedskrivning) for å beregne sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm.

Individuell vurdering med påfølgende bokføring av individuelle nedskrivninger gjennomføres på engasjementer hvor det er objektive bevis på at tapshendelse har inntruffet, og at hendelsen reduserer engasjementets fremtidige kontantstrømmer. Individuelt vurderte engasjementer flyttes til trinn 3, se nærmere beskrivelse av trinn 3 nedenfor. Objektive hendelser kan være vesentlige finansielle problemer hos debitor, mislighold, gjelds- og/eller konkursbehandlinger for debitor eller at dette er sannsynlig eller betalingslettelser som er forårsaket av finansielle problemer. Kontantstrømberegningen og nedskrivningene vurderes med forventede verdier.

For øvrige engasjementer estimeres forventet kredittap ved bruk av modellbasert nedskrivning. Engasjementene deles inn i ulike trinn, se avsnittet nedenfor om beregning av forventet kredittap. Modellbasert nedskrivning avhenger av hvilket trinn engasjementet tilhører, parameterestimater for PD, EAD, LGD og forventet løpetid.

BEREGNING AV FORVENTET KREDITTAP

Trinninndeling og trinnskifte beskrives i avsnittene nedenfor.

Trinn 1

Utgangspunktet for samtlige finansielle eiendeler er trinn 1. I trinn 1 er alle finansielle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Finansielle eiendeler med lav kredittrisiko vil uansett være i trinn 1. Lav kredittrisiko er fasiliteter/kontoer i personmarked med 12-måneders misligholdssannsynlighet lavere enn 0,75 prosent. For bedriftsmarkedsengasjementer er lav kredittrisiko 12-måneders misligholdssannsynlighet på kundenivå lavere enn 0,75 prosent. I trinn 1 beregnes forventet kredittap over 12 måneder.

Trinn 2

Trinn to består av finansielle eiendeler hvor det er en vesentlig økning av kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men som ikke er misligholdte eller hvor det er objektive bevis for tap. For finansielle eiendeler i trinn 2 beregnes forventet kredittap over forventet løpetid. Forventet løpetid avikes fra kontraktsfestet løpetid og er estimert som historisk observert løpetid.

Trinn 3

Trinn 3 består av finansielle eiendeler som er misligholdt og/eller hvor det er objektive bevis på tap. For engasjementer hvor det er objektive bevis for tap, foretas det en vurdering om individuell nedskrivning må gjennomføres. For øvrige engasjementer uten individuell nedskrivning, beregnes det forventet kredittap over forventet løpetid.

Migrering til lavere trinn

Et engasjement som ikke lenger oppfyller kriteriet for trinn 2, flyttes til trinn 1. Risikomodellene sikrer at det har vært en tilstrekkelig lang periode med betalinger før risikoen er redusert og flyttes tilbake til trinn 1. Et engasjement i trinn 3 kan flyttes både til trinn 2, dersom trinn 2-kriterier er oppfylt, eller direkte til trinn 1 når kriteriene for trinn 3 ikke lenger er oppfylt.

Renteberegning

Renteinntekter beregnes av nettoengasjement for engasjementer med individuelle nedskrivninger. For andre engasjementer beregnes renter av bruttoengasjement.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO

Vesentlig økning i kredittrisiko vurderes basert på misligholds sannsynligheten til engasjementet på måletidspunktet i forhold til førstegangs innregning. Vurderingen gjøres både basert på endringer i misligholds sannsynlighet over forventet levetid og endringer i misligholds sannsynlighet neste 12 måneder. Vurderingene gjøres i forhold til absolutte endringer og relative endringer. Kriterium for relativ endring er en dobling av misligholds sannsynligheten over forventet løpetid, og absolutt endring er en økning i misligholds sannsynligheten neste 12 måneder med 1,5 prosentpoeng. Begge vurderingene gjøres på måletidspunktet i forhold til tidspunkt for førstegangs innregning.

Engasjementer som har forfalt med 30 dag er eller mer, vurderes uansett å ha en vesentlig økning i kredittrisiko. Tilsvarende gjelder engasjementer hvor det er gitt betalingslettelse ("forbearance").

FORVENTET LØPETID

Det er estimert forventet løpetid for ulike engasjementer. Forventet løpetid er vesentlig fordi for engasjementer med vesentlig økning av kredittrisiko, inkludert misligholdte engasjementer, altså engasjementer i trinn 2 og trinn 3, skal forventet kredittap beregnes over engasjementenes forventede løpetid. Den samlede misligholdssannsynligheten øker over tidshorisonten det måles over, og det forventede kredittapet over forventet løpetid er derfor høyere enn forventet kredittap over ett år gitt at lånets gjenværende forventede løpetid er mer enn 12 måneder.

Forventet løpetid beregnes for ulike produkter. For nedbetalingslån er forventet løpetid estimert til om lag 5 år, og 6 år for rammekreditter. For kredittkort er forventet løpetid ved innvilgelsestidspunktet estimert til 9 år og 9 år for kontokreditter. Forventet løpetid er også kontraktstestet løpetid for topplån (låneandel utover LTV på 70 %), byggekreditt og mellomfinansiering. Forventet løpetid revurderes og valideres regelmessig.

For løpende engasjementer justeres forventet løpetid med en løpetidsfaktor: Løpetidsfaktoren er forholdet mellom forventet løpetid og kontraktstestet løpetid. Gjenværende forventet løpetid er forventet løpetid for produktet multiplisert med løpetidsfaktoren.

OPPDELING I PORTEFØLJER

Personmarkedsporteføljen deles inn i

- i) Boliglån og boligkreditter
- ii) Kredittkort
- iii) Andre kreditter

Bedriftsmarkedsporteføljen deles ikke ytterligere inn og vurderingen gjøres manuelt (uavhengig av trinn).

7-4. OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner målt til amortisert kost regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Se ovenfor under Finansielle instrumenter og Amortisert kost hvordan den effektive rente beregnes.

7-5. DERIVATER

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring klassifiseres og måles til virkelig verdi over resultat. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

7-6. SIKRINGSBOKFØRING

VIRKELIG VERDI SIKRING

Storebrand Bank ASA benytter seg av virkelig verdi sikring. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

7-7. FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi ved oppfølging av instrumentet på virkelig verdi basis.

8. PENSJONSFORPLIKTELSE ER ANSATTE

Storebrand Bank ASA har innskuddspensjon. Ordningen innregnes etter IAS 19. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader.

8-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt beregnet avkastning av pensjonsmidlene.

Aktuarielle gevinster og tap, og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i den perioden de oppstår. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

8-2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

9. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets varige driftsmidler og immaterielle eiendeler består av maskiner, inventar og IT-systemer.

Maskiner, inventar og IT-systemer vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangingsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

10. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultat-skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i selskapets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller. Eventuell utsatt skatt eiendel innregnes dersom det anses sannsynlig at skattefordelen vil bli gjenvunnet. Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt innregnes netto når det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser ved betalbar skatt, og konsernet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp betalbar skatt netto.

Endringer i eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt som skyldes endringer i skattesats innregnes som et utgangspunkt i resultatregnskapet.

11. AVSATT KONERNBIDRAG

Regnskapsføring basert på bruk av forskrift om forenklet anvendelse av IFRS innebærer adgang til å inntektsføre avsatt konsernbidrag, samt at styrets forslag til konsernbidrag kan føres som gjeld på balansedagen.

12. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand Bank ASA har ingen finansielle leieavtaler etter IAS 17.

13. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømsoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av selskapsregnskapet må ledelsen foreta estimer, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Selskapets mest vesentlige estimer og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

For utlån vurdert til amortisert kost eller til virkelig verdi over OCI, innregnes tapsavsetningene basert på forventet kredittap, "Expected Credit Loss" (ECL) etter den generelle metoden. Modellene i IFRS 9 baseres på ståsted i makroøkonomien og forventninger fremover, og modellene for PD, LGD og EAD er dermed såkalte "Point In Time" (PIT) modeller. Fremtidsscenarioer benyttes for å beregne PD-er, LGD-er og EAD-er på engasjementene.

Fremtidsvurderinger påvirker spesielt PD- og LGD-estimatene.

For PD er blant annet arbeidsledighet, lønnsvekst og rentenivå av vesentlig betydning. Nedgangsperioder vil isolert sett medføre svakere boligprisutvikling. Dette vil påvirke belåningsgrad og dermed også LGD.

Porteføljens ECL vurderes å være sensitiv til endringer i observert mislighold, tapsgrad og forventet løpetid på de finansielle aktivaene. Det er også modellusikkerhet knyttet til de enkelte estimatene. Usikkerheten knyttes blant annet til anslag på størrelse og utvikling av ulike makrovariabler i fremtiden i de enkelte makrosenarioene samt innvirkningen de ulike fremtidsutsiktene har på enkeltparametere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder fastrenteutlån og andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier.

Det vises for øvrig til note 8 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

BETINGEDE FORPLIKTELSE

Storebrand Bank ASA kan bli part i rettstvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note 3 - Risikostyring

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i bankens virksomhet og organisasjon. Strategi- og planprosessen legger føringer for virksomheten de neste årene. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikorammer for de ulike risikoformene.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Styret i Storebrand Bank ASA har det overordnede ansvaret for å følge opp og styre virksomhetens risikoer. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikostrategi, rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Administrerende direktør har ansvaret for at foretaket er innenfor risikorammene fastsatt av styret. Administrerende direktør har en rådgivende ledergruppe, og de enkelte enhetene er ansvarlig for risikostyringen i sine områder.

Kredittkomiteen er nedsatt av administrerende direktør og ledes av kredittsjef. Komiteen vurderer risikoeksponeringen, og fastsetter parametere i kredittinnvilgelsesprosessen.

Balansestyingskomiteen ledes av daglig leder. Komiteen arbeider med balansestyling og risikostyring på likviditet og finansiering.

Storebrandkonsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

FØRSTE FORSVARSLINJE

Ansvaret for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrandkonsernet. Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifikasjon og vurdering av risikoer og hendelser, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Høy bevissthet på risikoer og risikohåndtering er sentrale elementer i konsernets risikokultur.

Ledere i banken, administrerende direktør i Storebrand Boligkreditt AS og ledere i Storebrand konsernområder som leverer tjenester for banken, avgir årlig en lederbekreftelse som dokumenterer enhetens risikohåndtering.

ANDRE FORSVARSLINJE

Storebrand Bank ASA har uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer, CRO) og for regel etterlevelse (Chief Compliance Officer, CCO). CRO og CCO er direkte underlagt administrerende direktør og begge har direkte rapportering til bankens styre. Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til styret i Storebrand ASA.

TREDJE FORSVARSLINJE

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styret en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 4 - Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap knyttet til at kunder eller motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. Risikoen omfatter risiko på kundeutlån og motpartsrisiko på bankinnskudd, verdipapir og finansielle derivater. Kredittrisiko inkluderer eventuell konsentrasjonsrisiko i utlånsporteføljen.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien gir uttrykk for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsetninger om risikoprofil, soliditet og vekst. Kredittpolicyer beskriver overordnede prinsipper for kredittgivning. Bankkonsernets rutiner for kredittbehandling er fastsatt i kredittåndbøker. Kreditthåndbøkene retter seg i første rekke mot kundeansvarlige og andre som deltar i saksbehandlingsprosessen. Kreditthåndbøkene inneholder felles retningslinjer for kredittvirksomheten i bankkonsernet, og skal sikre en enhetlig og konsistent behandling av kreditter.

Kredittrisiko vurderes i forhold til kundenes betjeningsevne, betjeningsvilje og eventuelle sikkerheter. Banken benytter kredittrisikomodeller for å risikoklassifisere kundene med hensyn til misligholdssannsynlighet og tapsgrad gitt mislighold.

I kreditthåndbøkene og i vedtatte rutiner gis spesifikke kriterier for oppfølging av mislighold, låneforutsetninger/covenants på lån, tapsvurdering og årlig engasjementsgjennomgang. Videre sikrer modeller for risikoklassifisering enhetlig porteføljesisikovurdering og rapportering av utvikling i risiko. Det er etablert spesialistfunksjoner for depot, låneetablering og administrasjon av kundeporteføljen. Kredittinnvilgelsen skjer iht. en styrevedtatt fullmaktstruktur.

Treasury har kredittrisiko for sine motparter i likviditetsporteføljen. Tillatte motparter og porteføljesammensetning er beskrevet i motpartsrisikopolicy for bankkonsernet.

Motpartsrisiko i forbindelse med bankinnskudd, verdipapir og finansielle derivater med motparter, inngår under kredittrisiko og styres etter egen policy ut fra vurdering av motpartens tilbakebetalingsevne, rating og forvaltningsstørrelse. Tillatte finansielle derivater i banken er angitt i policydokumenter.

RISIKOKONTROLL

Den viktigste kontrollen av kredittrisiko gjennomføres og administreres av kredittsjef som har et løpende ansvar for at etablerte rutiner og retningslinjer i kredittområdene er i samsvar med vedtatt risikoprofil og eksterne retningslinjer, og at de følges i det daglige arbeidet. Kredittsjef skal også bidra til å sikre kredittkompetansen i organisasjonen.

Eksponering i forbindelse med handler med finansielle derivater for kunder følges av Back Office. Kursutviklingen følges opp mot engasjement, klarert linje og bruddklausuler. Middle Office gjennomfører fortløpende stikkprøvekontroller på dette.

Handler Treasury gjennomfører med motparter, kontrolleres av Middle Office iht. egne rutiner og arbeidsbeskrivelser.

Chief Risk Officer (CRO) rapporterer løpende om utvikling i kredittrisiko til styret.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER MAKSIMAL KREDITTEKSPONERING

(NOK mill.)	Balanseført beløp	Garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn	2018 Maksimal kreditt- eksponering	2017 Maksimal kreditt- eksponering
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	376,0		376,0	2 830,2
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	338,7		338,7	12 204,1
Obligasjoner og sertifikater til amortisert kost	694,0		694,0	380,4
Sum finansielle instrumenter til amortisert kost	1 408,7	0,0	1 408,7	15 414,8
Aksjer	41,7		41,7	40,8
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	220,2		220,2	580,0
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi over resultatet	4 167,1		4 167,1	3 458,6
Renteswapper	55,6		55,6	92,6
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	4 484,6	0,0	4 484,6	4 172,1
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	9 461,4		9 461,4	
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	9 461,4	0,0	9 461,4	0,0
Brutto eksponering med kredittrisiko	15 354,8	0,0	15 354,8	19 586,8
Nedskrivninger	-45,5	-7,9	-53,4	-64,6
Netto eksponering med kredittrisiko	15 309,4	-7,9	15 301,4	19 522,2
Andre eiendeler uten kredittrisiko	4 723,7			
Sum eiendeler	20 033,0			

KREDITTRISIKO FOR LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2018 Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	467,6	253,0				720,6	723,3
Selskapsobligasjoner						0,0	50,5
Verdipapiriserte obligasjoner	3 446,5					3 446,5	2 684,9
Sum	3 914	253,0				4 167,1	3 458,6

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

Verdiendringer:

Sum verdiendringer balanse	10,4	0,9				11,2	16,6
Resultatførte verdiendringer i perioden	-4,9	-0,4				-5,4	16,1

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL AMORTISERT KOST KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2018 Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	237,1	157,5				394,6	280,6
Verdipapiriserte obligasjoner	300,7					300,7	100,3
Sum	537,8	157,5				695,3	380,9

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

KREDITTRISIKO FOR UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG SENTRALBANKEN

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2018 Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi
Norge	376,0					376,0	472,2
Sum fordringer på sentralbanken	376,0	0,0	0,0	0,0	0,0	376,0	472,2
Norge		18,2		3 001,7		3 020,0	2 308,4
Danmark			51,8			51,8	49,7
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	18,2	51,8	3 001,7	0,0	3 071,8	2 358,1
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	376,0	18,2	51,8	3 001,7	0,0	3 447,7	2 830,2

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

BEDRIFTSMARKED

Brutto utlån i Bedriftsmarked utgjør knapt 31 millioner kroner. Videre er det om lag 1,2 millioner kroner i garantier. I tillegg forvaltes utlån på drøyt 65 millioner kroner som er syndikert til Storebrand Livsforsikring AS.

Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedsssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og er under avvikling.

Bedriftsmarkedets utlånsporteføljen per utgangen av 2018 består av to engasjementer. Begge to engasjementene er sikret med pant i eiendom. Det ene engasjementet er på om lag 9 MNOK og vurderes å være svært godt sikret, med belåningsgrad på under 10%. Det andre engasjementet på knapt 22 MNOK er med identifisert verdifall der verdifallet er vurdert til 9 MNOK.

Tapene som er tatt, er vurdert som tilstrekkelige. Bankene mener at det ikke skal oppstå nye tap på disse engasjementene per i dag.

PERSONMARKED

Privatkunder vurderes etter evne og vilje til å betale lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene ift. policyregler, og kundene scores i en scoringmodell. For øvrige personkunder er det lagt til grunn den overordnede belåningsgraden og betjeningsevnen (følger av bankens kreditt-policy mot segmentet) som er gjeldende for porteføljen. Sikkerhetene for porteføljen ligger i all hovedsak innenfor bolig for privatporteføljen.

Storebrand Bank har utviklet interne modeller for klassifisering av boligengasjementer. Modellene estimerer et engasjements misligholdssannsynlighet (PD, Probability of Default), tapsgrad (LGD, Loss Given Default) og eksponering ved misligholdstidsunkt (EAD, Exposure At Default). Estimering av PD baserer seg på en logistisk regresjonsmodell der betalingsanmerkninger, purringer, overtrekk og opplysninger om formue sentrale forklaringsvariabler i prediksjon av mislighold. I estimering av LGD er belåningsgraden den mest sentrale forklaringsvariablene. Boligen-gasjementer klassifiseres iht. bankens masterskala bestående av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholdssannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer. Klassifiseringen av boligengasjementer oppdateres automatisk månedlig. Per utgangen av 2018 er om lag 53 % av EAD knyttet til boligengasjementer i risikoklasse A, mens under 3 % av EAD er i risikoklasser G til J. Minst årlig gjennomføres det en validering av modellene, der modellenes treffsikkerhet sammenholdes med faktisk utfall.

Ved inngåelse av låneengasjement innhenter Storebrand Bank informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhenter banken oppdatert, uavhengig verdivurdering av boliger fra Eiendomsverdi. For boliger Eiendomsverdi ikke har oppdatert verdivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markedsverdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktsinngåelse (depotverdi) bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1 % av total eksponering for porteføljen.

I Personmarkedet er det hovedsakelig lån med pant i boligeiendom. Det er 9,7 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 0,7 milliarder kroner i ubenyttede trekkrettigheter. Totalt engasjement i boligengasjement er dermed om lag 10,3 milliarder kroner. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad er 59,7 % for boligengasjementene. Om lag 83 % av engasjementene er innenfor 80 % belåningsgrad og om lag 99 % er innenfor 100 % belåningsgrad. Om lag 48 % av boligengasjementene er innenfor 60 % belåningsgrad. Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappetitt.

Sikkerheten for misligholdte lån uten verdifall hos privatkunder er i det vesentlige god. Gjennomsnittlig belåningsgrad for disse lånene er 59 %. Boliglån/boligkreditt som inngår i misligholdsvolumet utgjør 16 millioner kroner. Om lag 13 millioner av disse er innenfor 80 % belåningsgrad og samtlige lån er innenfor 85 % belåningsgrad. Sikkerheten er også god for forfalte boliglån/boligkreditt mellom 1 og 90 dager. I Privatmarkedet selges pantesikkerhetene. De overtas ikke av banken.

I kredittkortporteføljen er det trukket om lag 250 millioner kroner, og det er om lag 1 milliard kroner i utrukne rammer. For kontokreditter er det trukket om lag 60 millioner kroner og ubenyttede rammer er om lag 250 millioner kroner.

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2018					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter						0,0
Omsetning og drift av fast eiendom		18,5		1,2		19,6
Tjenesteytende næringer		8,5			0,3	8,9
Lønnstakere o.a.	333,7	9 382,4	216,9		1 943,6	11 876,6
Andre	5,0	52,1	3,3	0,3	16,6	77,3
Sum	338,7	9 461,4	220,2	1,4	1 960,6	11 982,4
Nedskrivninger steg 1	-1,8	-0,8			-4,6	-7,2
Nedskrivninger steg 2	-2,2	-0,8			-3,3	-6,3
Nedskrivninger steg 3	-18,9	-21,0				-39,9
Netto utlån, garantier og ubenyttede kredittrammer	315,8	9 438,9	220,2	1,4	1 952,6	11 929,0

(NOK mill.)	2017					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter				2,1		2,1
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3			17,4		46,7
Tjenesteytende næringer	318,8				0,4	319,2
Lønnstakere o.a.	11 822,2		571,8	0,3	1 944,6	14 338,8
Andre	33,7		8,3		14,6	56,6
Sum	12 204,1	0,0	580,0	19,7	1 959,6	14 763,4
Individuelle nedskrivninger *)	-41,4					-41,4
Gruppenedskrivninger *)	-23,2					-23,2
Netto utlån, garantier og ubenyttede kredittrammer	12 139,5	0,0	580,0	19,7	1 959,6	14 699,0

*) Iht. IAS 39.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt. Inndelingen i kunde grupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

GJENNOMSNITTLIG VOLUM ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2018			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder *)	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter		1,0		1,0
Omsetning og drift av fast eiendom	23,9	9,3		33,2
Tjenesteytende næringer	163,7		0,4	164,1
Lønnstakere o.a.	11 163,5	0,1	1 944,1	13 107,7
Andre	51,2	0,1	15,6	66,9
Sum	11 402,3	10,6	1 960,1	13 372,9

*) Basert på totale utlån pr. 31.12.2018.

(NOK mill.)	2017			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	11,2	2,1		13,3
Omsetning og drift av fast eiendom	501,7	19,4		521,0
Tjenesteytende næringer	456,2		2,0	458,2
Lønnstakere o.a.	12 359,8	0,2	1 869,1	14 229,0
Andre	42,2		14,8	57,0
Sum	13 371,1	21,7	1 885,8	15 278,5

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISK OMRÅDE

(NOK mill.)	2018											
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Statistiske nedskrivninger *)	Netto misligholdte engasjementer
Østlandet	243,1	7 420,1	157,0	1,4	1 505,3	9 326,9	34,2	39,8	74,0	17,5	11,7	44,8
Vestlandet	56,5	1 290,1	50,2		303,1	1 699,9	6,7	3,3	9,9	2,4	4,3	3,2
Sørlandet	11,1	142,5	9,7		33,7	197,0	1,1		1,1		0,7	0,3
Midt-Norge	11,8	304,4			58,8	375,0	1,8	3,6	5,4	0,6	0,8	4,1
Nord-Norge	13,6	261,7			45,9	321,1	1,6	2,9	4,5	0,6	1,1	2,8
Utlandet	2,7	42,6	3,3		13,8	62,4	0,3	0,0	0,3		0,2	0,1
Sum	338,7	9 461,4	220,2	1,4	1 960,6	11 982,4	45,5	49,7	95,2	21,0	18,8	55,3

*) Kun modellberegnete statistiske nedskrivninger på engasjementer i mislighold uten verdifall. Sammen med individuelle nedskrivninger på engasjementer i mislighold med verdifall utgjør de totale stage 3 nedskrivninger.

2017

(NOK mill.)	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost *)	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
Østlandet	9 212,8		407,2	19,7	1 497,4	11 137,1	55,8	94,2	150,0	39,3	110,7
Vestlandet	1 927,1		120,5		316,7	2 364,3	28,5	2,6	31,0	1,4	29,7
Sørlandet	231,9		17,7		35,8	285,5	0,5		0,5		0,5
Midt-Norge	436,1		14,4		52,4	502,9	3,7	0,5	4,2	0,5	3,8
Nord-Norge	364,7		11,9		42,8	419,4	1,1	0,2	1,3	0,2	1,1
Utlendet	31,5		8,3		14,5	54,3	0,4		0,4		0,4
Sum	12 204,1	0,0	580,0	19,7	1 959,6	14 763,4	90,0	97,5	187,5	41,4	146,1

*) Iht IAS 39

SAMLET ENGASJEMENTSBELØP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE AVTALT LØPETID

2018

(NOK mill.)	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	9,2	11,1			0,5	20,8
1 - 3 mnd	0,7	110,0			5,4	116,1
3 mnd - 1 år	15,4	246,7		1,2	45,5	308,7
1 - 5 år	6,4	701,8			219,2	927,5
over 5 år	307,1	8 391,8	220,2	0,3	1 689,9	10 609,3
Sum	338,7	9 461,4	220,2	1,4	1 960,6	11 982,4

2017

(NOK mill.)	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	17,2			0,5	2,1	19,9
1 - 3 mnd	61,4			2,3	16,8	80,4
3 mnd - 1 år	268,8		7,0	15,8	78,8	370,5
1 - 5 år	651,8		2,8	1,2	179,8	835,6
over 5 år	11 204,9		570,2		1 682,0	13 457,1
Sum	12 204,1	0,0	580,0	19,7	1 959,6	14 763,4

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE ENGASJEMENTER UTEN NEDSKRIVNING

(NOK mill.)	2018					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	1,8	56,6	9,7		0,7	68,7
Forfalt 31 - 60 dager	3,5	25,1	3,3		0,2	32,0
Forfalt 61- 90 dager	1,3	0,5			0,1	1,9
Forfalt over 90 dager	29,6	15,9			0,4	45,9
Sum	36,1	98,0	13,0	0,0	1,4	148,5
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:						
Østlandet	18,9	15,3			0,3	34,4
Vestlandet	6,7					6,7
Sørlandet	1,1					1,1
Midt-Norge	1,2	0,6			0,1	1,9
Nord-Norge	1,6					1,6
Utlandet	0,3					0,3
Sum	29,6	15,9	0,0	0,0	0,4	45,9

(NOK mill.)	2017					Sum engasjementer
	Utlån til kunder vurdert til amortisert kost *)	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over OCI	Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultat	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	175,6		22,8		2,6	201,0
Forfalt 31 - 60 dager	46,0				0,9	46,8
Forfalt 61- 90 dager	31,2					31,2
Forfalt over 90 dager	82,9		7,1		0,5	90,5
Sum	335,7	0,0	29,9	0,0	3,9	369,5
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:						
Østlandet	50,2		5,6		0,4	56,2
Vestlandet	27,0		1,5			28,5
Sørlandet	0,5					0,5
Midt-Norge	3,7					3,7
Nord-Norge	1,1					1,1
Utlandet	0,4					0,5
Sum	82,9	0,0	7,1	0,0	0,5	90,5

*) Iht. IAS 39

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt pr. geografisk område i denne oversikten. For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Engasjementer vurderes som misligholdt

- når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og overtrekk er minst 2000 kroner
- når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og restanse er minst 2000 kroner
- når et kredittkort har restanse mer enn 90 dager.

Resten av kundens engasjementer vurderes som friske til en av de tre tilfellene inntreffer for hvert engasjement.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	2018				Sum resultatførte verdiendringer i perioden
			Brutto misligholdte engasjementer	Nedskrivninger steg 3 *)	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdiendringer	
Utvikling av byggeprosjekter							0,0
Omsetning og drift av fast eiendom	18,5		18,5	9,1	9,3		-10,5
Tjenesteytende næringer							-8,9
Lønnskakere o.a.	31,2	43,7	74,9	29,4	45,5		17,8
Andre		1,8	1,8	1,3	0,5		0,1
Sum	49,7	45,5	95,2	39,8	55,3	0,0	-1,6

*) Inkludert både individuelle og modellberegnete statistiske nedskrivninger. Kun nedskrivninger som er gjort på engasjementer i mislighold med og uten verdifall.

(NOK mill.)	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	2017				Sum resultatførte verdiendringer i perioden
			Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger *)	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdiendringer	
Utvikling av byggeprosjekter							0,0
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3		29,3	19,6	9,7		9,3
Tjenesteytende næringer	42,3		42,3	8,9	33,4		8,9
Lønnskakere o.a.	24,0	89,5	113,5	11,6	101,9		-1,3
Andre	1,8	0,5	2,4	1,2	1,1		-0,1
Sum	97,5	90,0	187,5	41,4	146,1	0,0	16,8

*) Iht IAS 39

OVERTATTE PANTSATTE EIENDELER

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. Banken har ingen overtatte eiendeler ved utgangen av 2018.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	Utlån		Likviditetsportefølje	
	2018	2017	2018	2017
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	220,2	580,0	4 167,1	3 458,6
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)				
Sikkerhetsstillelser				
Netto kredittrisiko	220,2	580,0	4 167,1	3 458,6
Årets endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	2,9	4,4	3,6	20,6
Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko				
Årets endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				
Akkumulert endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				

Fastrente utlån til kunder måles til virkelig verdi basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver hentet fra Reuters og kredittspreader for tilsvarende nye lån per utgangen av desember.

Finansielle eiendeler øremerkes til virkelig verdi over resultatet (FVO) ved førstegangsinnregning i de tilfeller en annen måling ville medført inkonsistens i resultatregnskapet. På de papirer der det finnes objektive markedspriser benyttes disse. For de resterende papirene benyttes verdsettelsesteknikker hvor det benyttes rentekurver fra Reuters og kredittspreader fra eksterne leverandører.

KREDITTRISIKO FOR DERIVATER

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kreditt risiko. Bankens risikostrategier og policyer setter rammer for hvor mye kreditt risiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Storebrand Bank ASA sikrer alle kundederivathandlene ved å gjøre motforretninger i derivater for å minimere valuta- og renteeksponeringen.

Tabellen viser brutto eksponering, banken har kun sikkerhet for kreditt risikoen mot ikke-finansielle foretak.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	2018					Sum 2018 Virkelig verdi
	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	
Norge		4,2	0,7	50,7		55,6
Sum		4,2	0,7	50,7		55,6
Verdiendringer:						
Sum verdiendringer balanse		4,2	0,7	50,7		55,6
Resultatførte verdiendringer i perioden		-5,5	-0,6	-30,8		-37,0

(NOK mill.)	2017					Sum 2018 Virkelig verdi
	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	
Norge		9,8	1,3	81,5		92,6
Sum		9,8	1,3	81,5		92,6
Verdiendringer:						
Sum verdiendringer balanse		9,8	1,3	81,5		92,6
Resultatførte verdiendringer i perioden		-10,8	-1,5	-26,2		-38,5

AKSJEOPSJONER, RENTESWAPPER, VALUTARENTESWAPPER OG TERMINKONTRAKTER

Derivater inngås for sikringsformål. Derivatforretninger er inngått med motparter som er ratet til "investment grade".

Note 5 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å refinansiere sine forpliktelser eller at selskapet ikke får refinansiert forpliktelsene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Policy for likviditetsrisiko beskriver prinsipper for likviditetsstyring og spesifiserer stresstesting, minimums likviditetsbeholdning og indikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeider Treasury-avdelingen årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankkonsernets fundingvirksomhet.

Stresstester benyttes for å synliggjøre forventete effekter av ulike scenarioer på balansen og på kontantstrømmer. Resultater fra stresstestene legges til grunn når rammer for likviditetsrisiko vurderes. Det utarbeides årlig en beredskapsplan for å sikre god håndtering av likviditetssituasjonen i stressede perioder.

Treasury-funksjonen er ansvarlig for bankens likviditetsstyring, og Middle Office overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer ift. likviditetspolicy. Risikostyring utarbeider likviditetsprognoser.

RISIKOKONTROLL

Risikokontroll av likviditetsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige likviditetsprognoser, rapporteringer av likviditetsindikatorer og forfallsprofil. Dette inngår i CROs rapporter til styret. Likviditetsindikatorer som følges, er beskrevet i likviditetsrisikopolicy. Middle Office kontrollerer handler Treasury gjennomfører i etterkant for å sjekke om handlene er iht. gjeldende policyregler.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0 - 6 mnd	6 mnd - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Over 5 år	Sum	Balanseført verdi
Gjeld til kredittinstitusjoner	2,4					2,4	2,4
Innskudd fra og gjeld til kunder	14 421,1					14 421,1	14 421,1
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	207,0	828,9	1 941,5			2 977,3	2 887,4
Annen gjeld						0,0	283,9
Ansvarlig lånekapital	4,0	128,3	10,3	151,4		294,0	276,3
Ubenyttede kredittrammer	1 960,6					1 960,6	0,0
Lånetilsagn	1 671,8					1 671,8	0,0
Sum finansielle forpliktelser 2018	18 266,9	957,2	1 951,8	151,4	0,0	21 327,2	17 871,2
Derivater knyttet til innlån 31.12.2018	0,5	-2,5	-0,1	0,0	0,0	-2,1	-7,9
Sum finansielle forpliktelser 2017	18 944,1	561,3	2 502,2	666,6	0,0	23 488,5	18 562,7

Beløpene inkluderer opptjente renter.

Forfallsoversikten er inkludert renter. For å beregne rentekostnadene for innlån med FRN betingelser benyttes implisitte forward renter basert på yieldkurven den 31.12.2018. Det er benyttet call dato som forfallsdato på de ansvarlige lånene.

I forfallsoversikten er det ikke hensyntatt at obligasjonslånene har utvidet forfallsdato, dvs. opprinnelig forfallsdato er benyttet. Innskudd fra og gjeld til kunder er innskudd uten binding, eller innskudd med binding under 6 mnd.

SPESIFIKASJON AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.)							Balanseført verdi
ISIN NUMMER	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Call-dato		
Tidsbegrenset ansvarlig lån							
NO0010714314	Storebrand Bank ASA	125,0	NOK	Flytende	09.07.2019		125,8
NO0010786510	Storebrand Bank ASA	150,0	NOK	Flytende	22.02.2022		150,5
Sum ansvarlig lånekapital 2018							276,3
Sum ansvarlig lånekapital 2017							276,1

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	2018	2017
Sum gjeld til kredittinst. uten avtalt løpetid til amortisert kost	2,4	5,0
Kortsiktige innlån, forfall 2018		150,0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid til virkelig verdi (FVO)	0,0	150,0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	2,4	155,0

SPESIFIKASJON AV CERTIFIKATGJELD OG OBLIGASJONGJELD

(NOK mill.)							Balanseført verdi
ISIN NUMMER	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Forfall		
Obligasjoner							
NO0010660806	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Fast	08.10.2019		306,2
NO0010762891	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Fast	19.04.2021		499,3
NO0010729387	Storebrand Bank ASA	600,0	NOK	Flytende	14.01.2020		602,0
NO0010758980	Storebrand Bank ASA	179,0	NOK	Flytende	04.03.2019		179,3
NO0010787963	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	26.09.2019		500,1
NO0010794217	Storebrand Bank ASA	400,0	NOK	Flytende	29.05.2020		400,5
NO0010831571	Storebrand Bank ASA	400,0	NOK	Flytende	06.09.2021		400,0
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2018							2 887,4
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2017							3 115,6

FINANSIERINGSAKTIVITETER - BEVEGELSER I LØPET AV ÅRET

2018			
(NOK mill.)	Ansvarlig lån	Gjeld til kredittinstitusjoner	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
Balanse 1.1.2018	276,1	155,0	3 115,6
Opptak av nye lån/gjeld	150,0	2,4	900,0
Innfrielse av lån/gjeld	-150,0	-155,0	-409,0
Endring i påløpte renter	0,2		-719,2
Balanse 31.12.2018	276,3	2,4	2 887,4

(NOK mill.)	2017		
	Ansvarlig lån	Gjeld til kreditt-institusjoner	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
Balanse 1.1.17	277,2	407,2	2 625,2
Opptak av nye lån/gjeld	150,0	155,0	900,0
Innfrielse av lån/gjeld	-150,0	-407,2	-409,0
Endring i påløpte renter	-1,1		-0,9
Annet			0,4
Balanse 31.12.2017	276,1	155,0	3 115,6

Note 6 – Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for markedsrisiko. Storebrand Bank konsernets markedsrisiko er i det vesentlige knyttet til spredningsrisiko i likviditetsporteføljen og renterisiko. Banken er i liten grad eksponert for markedsrisiko i egenkapitalinstrumenter og valuta.

Policyer for markedsrisiko angir grenser for den markedsrisikoen bankkonsernet er villig til å akseptere. Bankkonsernets markedsrisiko styres og kontrolleres hovedsakelig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ift. policyene og løpende analyser av utestående posisjoner. Kredittspreadsrisiko er regulert gjennom rammer på investeringer.

Rammene for eksponering gjennomgås og fornyes av styret minimum én gang per år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av markedsbevegelser.

RISIKOKONTROLL

Middle Office har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Risikokontroll av markedsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av indikatorer for markedsrisiko. Markedsrisikoidikatorer som følges, er beskrevet i renterisikopolisy, motpartsrisikopolisy og valutarisikopolisy, og inngår i CROs løpende rapportering til styret.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2018:

Innvirkning på regnskapsmessige inntekter	Beløp
(NOK mill.)	
Renter -1,0%	0,9
Renter +1,0%	-0,9

Innvirkning på regnskapsmessig resultat/egenkapital ¹⁾	Beløp
(NOK mill.)	
Renter -1,0%	0,9
Renter +1,0%	-0,9

1) Før skatteeffekter

Økonomisk renterisiko	Beløp
(NOK mill.)	
Renter -1,0%	-5,6
Renter +1,0%	5,6

Noten viser den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode samt den umiddelbare økonomiske effekt av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,0%-poeng og - 1,0%-poeng. Ved beregning av den regnskapsmessige risikoen er det tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadsmessig effekt. Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er investeringsporteføljen, utlån til fastrente og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente. Ved beregning av den økonomiske effekt er det sett på endring i markedsverdi på alle poster på balansen som en slik umiddelbar renteendring vil medføre.

Se også note 24 vedrørende valutaeksponering.

Note 7 - Operasjonell risiko

OPERASJONELL RISIKO

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Operasjonell risiko defineres som risiko for økonomisk tap eller redusert omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

RISIKOSTYRING

Operasjonell risiko kontrolleres og reduseres med et effektivt system for internkontroll med 1) klare ansvarsbeskrivelser, 2) tydelige rutiner, og 3) dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. Banken har utarbeidet beredskapsplaner som oppdateres regelmessig. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

RISIKOKONTROLL

CRO støtter prosessen for risikogjennomgang og har ansvar for å sammenstille og rapportere områdets risikobilde, følge opp forbedringstiltak og kontrollere at risikoregistreringen er oppdatert i EasyRisk Manager (ERM). Resultater fra prosessen rapporteres til styret.

For å kunne identifisere problemområder internt har bankkonsernet implementert rutiner for løpende rapportering av hendelser til CRO, som er ansvarlig for loggføring og oppfølging av meldte hendelser. CRO gjennomgår de vesentligste hendelsene med styret.

I forbindelse med måneds-, kvartals- og årsregnskapene foretar bankens stabsfunksjoner flere kontroller og avstemminger for å kontrollere og redusere den operasjonelle risikoen. I tillegg gjennomfører compliancefunksjonen og internrevisor stikkprøver innenfor en rekke av de viktigste arbeidsprosesser. Resultatene av disse rapporteres til ledelsen og styret.

COMPLIANCE RISIKO

Compliancerisiko er risikoen for at selskapet pådrar seg økonomisk tap eller offentlige sanksjoner som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

RISIKOSTYRING

Compliancerisiko i Storebrand Bank ASA styres gjennom instruks for compliancefunksjonen. Hovedansvar til funksjonen er å understøtte foretakets styre og ledelse i arbeidet med å etterleve relevante lov og forskriftsbestemmelser ved å selvstendig og uavhengig identifisere, vurdere, overvåke og rapportere compliancerisiko. Funksjonen skal arbeide forebyggende gjennom rådgivning og sikring av at det er etablert effektive prosesser for informasjon og implementering av gjeldende og fremtidig regelverk. Compliancefunksjonen skal ha en risikobasert tilnærming.

RISIKOKONTROLL

Compliancefunksjonen gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse faktisk etterlevelse.

Note 8 - Verdssettelse av finansielle instrumenter

Storebrand Bank ASA gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters, Bloomberg og Nordic Bond Pricing. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters, Bloomberg og Norges Bank.

Storebrand Bank ASA gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Storebrandkonsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

NIVÅ 1: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ KVOTERTE PRISER I AKTIVE MARKEDER FOR IDENTISKE EIENDELER

Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

NIVÅ 2: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ OBSERVERBAR MARKEDSINFORMASJON IKKE OMFATTET AV NIVÅ 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2.

NIVÅ 3: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ INFORMASJON SOM IKKE ER OBSERVERBAR IHT NIVÅ 2

Investeringer klassifisert på nivå 3 omfatter fastrentelån og alle flytende boliglån til kunder, samt investering i VN Norge AS (tidligere VISA Norge FLI).

Verdien av fastrenteutlåne fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Verdien av flytende boliglån fastsettes ved at kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer løpetid på det underliggende lånet.

Under aksjer er det primært investering i VN Norge AS som banken har mottatt i forbindelse med skattefri omdanning av VISA Norge FLI. Ved utgangen av året er verdien av aksjen endret i samsvar med endring i kurs på C-aksjer i VISA Inc. Aksjen vurderes til virkelig verdi over resultatet og verdiendringer er inkludert i ordinært resultat.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi på obligasjoner er basert på normale verdsettingsteknikker. Kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer løpetid på det underliggende lånet.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3				
	Kvoterte	Observerbare	Ikke observer-	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Balanse-	Balanse-
(NOK mill.)	priser	forutsetninger	bare forutset-	31.12.2018	31.12.2017	ført verdi	ført verdi
			ninger			31.12.2018	31.12.2017
Finansielle eiendeler							
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		3 071,8		3 071,8	2 358,1	3 071,8	2 358,1
Netto utlån til kunder - bedriftsmarked					299,1	0,0	322,9
Netto utlån til kunder - personmarked		315,8		315,8	11 816,6	315,8	11 816,6
Obligasjoner		695,3		695,3	380,9	694,0	380,4
Sum finansielle eiendeler 31.12.2018		4 082,9	0,0	4 082,9		4 081,6	
Sum finansielle eiendeler 31.12.2017		14 854,6	0,0		14 854,6		14 878,0
Finansielle forpliktelser							
Gjeld til kredittinstitusjoner		2,4		2,4	155,0	2,4	155,0
Innskudd fra kunder		14 421,1		14 421,1	14 629,9	14 421,1	14 629,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		2 902,9		2 902,9	3 144,9	2 887,4	3 115,6
Ansvarlig lånekapital		277,4		277,4	279,0	276,3	276,1
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2018		17 603,8	0,0	17 603,8		17 587,2	
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2017		18 208,9	0,0		18 208,9		18 176,6

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVTPL)

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		
	Kvoterte	Observerbare	Ikke observerbare	Balanse-	Balanse-
(NOK mill.)	priser	forutsetninger	forutsetninger	ført verdi	ført verdi
				31.12.2018	31.12.2017
Eiendeler:					
Aksjer og andeler		26,4	15,3	41,7	40,8
Sum aksjer 31.12.2018	0,0	26,4	15,3	41,7	
Sum aksjer 31.12.2017		27,0	13,8		40,8
Utlån til kunder - Bedriftsmarked				0,0	0,0
Utlån til kunder - Personmarked				220,2	580,0
Sum utlån til kunder 31.12.2018	0,0	0,0	220,2	220,2	
Sum utlån til kunder 31.12.2017			580,0		580,0
Stat og statsgaranterte obligasjoner		720,6		720,6	723,3
Selskapsobligasjoner				0,0	50,5
Verdipapiriserte obligasjoner		3 446,5		3 446,5	2 684,9
Sum obligasjoner 31.12.2018	0,0	4 167,1	0,0	4 167,1	
Sum obligasjoner 31.12.2017		3 458,6			3 458,6
Rentederivater		-16,4		-16,4	-77,2
Sum derivater 31.12.2018	0,0	-16,4	0,0	-16,4	
herav derivater med positiv markedsverdi		55,6		55,6	92,6
herav derivater med negativ markedsverdi		-72,0		-72,0	-138,6
Sum derivater 31.12.2017		-45,9			-45,9
Forpliktelser:					
Gjeld til kredittinstitusjoner					
Sum forpliktelser 31.12.2018				0,0	0,0
Sum forpliktelser 31.12.2017				0,0	0,0

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER TOTALRESULTAT (FVOCI)

(NOK mill.)	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Balanse- ført verdi 31.12.2018	Balanse- ført verdi 31.12.2017
Netto utlån til kunder - bedriftsmarked			17,3	17,3	
Netto utlån til kunder - personmarked			9 421,6	9 421,6	
Sum utlån til kunder	0,0	0,0	9 438,9	9 438,9	0,0

Etter overgang til IFRS 9 fra 1.1. 2018 er en betydelig del av utlånsporteføljen omklassifisert fra amortisert kost til virkelig verdi over totalresultat (OCI), og det er ingen krav til endring av sammenligningstall i 2018.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

(NOK mill.)	Aksjer	Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Utlån til kunder totalresultat (OCI)
Balanse 1.1.2018	13,8	580,0	11 842,2
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	1,5	-5,3	20,0
Tilgang/kjøp		110,1	5 840,2
Salg/forfalte oppgjør		-464,5	-8 263,6
Balanse 31.12.2018	15,3	220,2	9 438,9

SENSITIVITET FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet

Verdien av fastrenteutlåne fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)

Verdien av flytende boliglån fastsettes ved at kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer løpetid på det underliggende lånet

Aksjer

Denne posten inneholder aksjer i VN Norge AS som banken har mottatt i forbindelse med skattefri omdanning av VISA Norge FLI. Ved utgangen av året er verdien av aksjen endret i samsvar med endring i kurs på C-aksjer i VISA Inc. Aksjen vurderes til virkelig verdi over resultatet og verdiendringer er inkludert i ordinært resultat.

	Flytenderente utlån til kunder		Flytenderente utlån til kunder		Aksjer	
	Virkelig verdi over totalresultat (OCI)		Virkelig verdi over totalresultat (OCI)		Endring verdi	
	Endring markedsspread	Endring markedsspread	Endring markedsspread	Endring markedsspread	Endring verdi	Endring verdi
Økning/reduksjon i virkelig verdi	+ 10 bp	- 10 bp	+ 25 bp	- 25 bp	+ 25 bp	- 25 bp
Endring virkelig verdi per 31.12.2018 (NOK Mill.)	-1,1	1,1	-2,7	2,7	0,3	-0,3
Endring virkelig verdi per 31.12.2017 (NOK Mill.)					0,3	-0,3

Sammenligningstall vises ikke da Storebrand Bank ASA har byttet regnskapsprinsipper for 2018, som medfører at sammenligningstall ikke vil bli komparative.

Note 9 - Segment

Ledelsens segmentrapportering for Storebrand Bank ASA gjøres kun på konsernnivå. Se note 9 under Storebrand Bank konsern.

Note 10 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NOK mill.	2018	2017
Netto renteinntekter		
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost</i>		
Renter på utlån til kredittinstitusjoner	54,5	39,1
Renter på utlån til kunder	42,8	314,2
Renter på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	6,0	4,9
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	103,4	358,2
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)</i>		
Renter på utlån til kunder	215,4	
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	215,4	0,0
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet</i>		
Renter på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	57,3	42,5
Renter på utlån til kunder	11,1	6,8
Andre renteinntekter	1,6	1,5
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet	70,0	50,8
Sum renteinntekter	388,8	409,0
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost</i>		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	-0,9	-1,1
Renter på innskudd fra kunder	-84,1	-103,0
Renter på utstedte verdipapirer	-60,5	-60,9
Renter på ansvarlig lånekapital	-7,5	-8,9
Andre rentekostnader	-11,6	-12,7
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	-164,6	-186,6
<i>Renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet</i>		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner		-1,8
Sum renter på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet	0,0	-1,8
Sum rentekostnader	-164,6	-188,4
Sum netto renteinntekter	224,2	220,6

NOK mill.	2018	2017
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser:		
<i>Aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet</i>		
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler		-0,7
Netto endring virkelig verdi aksjer og andeler	2,3	2,0
Sum gevinst/tap på aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet	2,4	1,3
<i>Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet</i>		
Realiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	7,2	5,5
Urealiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	-5,4	16,1
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet	1,8	21,6
<i>Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet</i>		
Netto gevinst/tap på utlån til kunder	-7,4	11,8
Sum gevinst/tap på utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet	-7,4	11,8
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån til virkelig verdi over resultatet</i>		
Urealisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån		0,5
Sum gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån til virkelig verdi over resultatet	0,0	0,5
<i>Finansielle derivater og valuta til virkelig verdi over resultatet</i>		
Realiserte gevinster/tap på finansielle derivater	-14,0	-1,5
Urealiserte gevinster/tap på finansielle derivater	31,7	27,9
Sum finansielle derivater og valuta til virkelig verdi over resultatet	17,7	26,4
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	14,6	61,5
<i>Sikringsbokføring</i>		
Urealisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, sikringsbokføring	0,4	0,4
Netto gevinst/tap fra finansielle instrumenter sikringsbokføring	0,4	0,4
<i>Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost</i>		
Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner		1,4
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,0	1,4
<i>Utstedte obligasjoner til amortisert kost</i>		
Realisert gevinst/tap på utstedte obligasjoner	-1,4	-0,1
Sum gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-1,4	-0,1
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til amortisert kost	-1,4	1,3
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser	13,6	63,3
Netto gevinst/tap på eiendeler til virkelig verdi:		
Eiendeler øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	-5,5	27,9
Eiendeler klassifisert som holdt for omsetning	-19,2	-2,0
Endringer i virkelig verdi på eiendeler som skyldes endring i kredittrisiko	6,5	25,0
Netto gevinst/tap på forpliktelser til virkelig verdi:		
Forpliktelser øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning		0,5

Noten inkluderer gevinst/tap på investeringer i obligasjoner og sertifikater, alle finansielle derivater, utlån vurdert til virkelig verdi, innlån vurdert til virkelig verdi, resultateffekt av virkelig verdi sikring og alle utstedte sertifikater og obligasjoner.

Øvrige finansielle instrumenter er ikke inkludert.

Note 11 - Provisjoner

(NOK mill.)	2018	2017
Gebyrer bankvirksomhet	50,4	35,8
Provisjoner spareprodukter		0,5
Gebyrer og forvaltning utlån	139,5	114,5
Sum provisjonsinntekter *)	189,9	150,8
Gebyrer og provisjoner bankvirksomhet	-8,7	-11,4
Provisjoner spareprodukter		-0,1
Øvrige gebyrer	-2,5	-3,2
Sum provisjonskostnader **)	-11,2	-14,7
Netto provisjonsinntekter	178,7	136,1
*) Herav sum provisjonsinntekter fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	50,4	150,3
**) Herav sum provisjonskostnader fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	-11,2	-14,6

Note 12 - Andre inntekter

(NOK mill.)	2018	2017
Konsernbidrag fra datterselskap	64,4	81,8
Nedskrivning aksjer i datterselskap		-6,2
Tap ved avvikling av datterselskap		-0,2
Sum andre driftsinntekter	64,4	75,4

Note 13 - Godtgjørelse til ekstern revisor

GODTGJØRELSE EKSKL. MVA:

(NOK 1000)	2018	2017
Lovpålagt revisjon	-326	-468
Andre attestasjonstjenester	-15	-18
Andre tjenester utenfor revisjonen		-10
Sum	-341	-496

Storebrandkonsernet har byttet ekstern revisor i 2018.

Revisjonskostnadene for 2018 omfatter kostnader til både PWC og Deloitte.

Note 14 - Driftskostnader

(NOK mill.)	2018	2017
Lønnskostnader	-64,8	-70,0
Arbeidsgiveravgift	-14,8	-15,0
Pensjonskostnader (se note 15)	-6,9	-13,9
Øvrige personalkostnader	-7,6	-6,7
Sum lønn og andre personalkostnader	-94,0	-105,6
IT-kostnader	-59,3	-58,8
Kontordrift og andre administrasjonskostnader	-1,0	-0,9
Sum generelle administrasjonskostnader	-60,2	-59,6
Avskrivninger og nedskrivninger varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (se note 27 og 28)	-15,0	-13,5
Husleie og husværekostnader	-10,2	-10,0
Fremmedtjenester (se note 12)	-3,4	-7,8
Kjøpte tjenester fra konsernet ¹⁾	-69,4	-85,8
Solgte tjenester til konsernet	0,9	-0,6
Øvrige driftskostnader	-9,1	-11,8
Sum andre driftskostnader	-106,2	-129,6
Sum driftskostnader	-260,5	-294,9

1) Kjøpte tjenester fra konsernet inneholder kostnader vedrørende bankproduksjon, IT-tjenester, felles administrative funksjoner, økonomi- og juridiske tjenester, markedsføringsaktiviteter, personal og kompetanseutvikling, innkjøpsfunksjon, informasjonstjenester samt sparerådgivning.

Note 15 - Pensjoner

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 96.883 pr 31.12.18)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2018 var på 2,5 %. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. De ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb.

Ansatte som var sykmeldt og delvis uføre ved overgangen til innskuddspensjon, inngår fortsatt i ytelsespensjonsordning. Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2018	2017
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	13,1	14,9
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-13,3	-14,7
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	-0,3	0,2
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	6,3	11,4
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	6,0	11,6

Inkl. arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelse.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2018	2017
Pensjonsforpliktelser	6,0	11,6

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2018	2017
Pensjonsforpliktelse 1.1.	26,3	46,9
Periodens pensjonsopptjening	0,4	0,6
Rentekostnader på forpliktelsen	0,7	1,0
Estimatavik / aktuarial tap/gevinst	-2,2	-19,0
Gevinst/tap ved avkortning	-2,9	3,4
Utbetalte pensjoner	-2,8	-6,5
Tilbakeføring arbeidsgiveravgift	-0,1	-0,1
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	19,3	26,3

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2018	2017
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	14,7	33,3
Forventet avkastning	0,3	0,7
Estimatavik	-2,4	-18,6
Innbetalt premie	0,8	0,8
Utbetalte pensjoner		-1,4
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-0,1	-0,1
Netto pensjonsmidler 31.12.	13,3	14,7
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2019	0,3	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2019	6,1	
Forventede innbetalinger AFP i 2019	1,5	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2019	2,8	

PENSJONSMIDLER ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRING/SPPS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING 31.12:

	2018	2017
Bygninger og fast eiendom	14 %	12 %
Obligasjoner til amortisert kost	36 %	32 %
Utlån	14 %	12 %
Aksjer og andeler	12 %	15 %
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	24 %	27 %
Sum	100 %	100 %
Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring. Finansielle instrumenter verdsettes på tre forskjellige nivåer.		
Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	2,2 %	4,9 %

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2018	2017
Periodens pensjonsopptjening inkl avsatt arbeidsgiveravgift	0,4	0,6
Netto rentekostnad/avkastning	0,3	0,3
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør	-2,9	3,4
Sum ytelsesbaserte ordninger	-2,2	4,3
Periodens kostnad til innskuddsordninger	8,0	8,2
Periodens kostnad til AFP	1,1	1,5
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	6,9	13,9

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader. Se note 14.

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP / (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2018
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	-0,5
Tap (gevinst) - opplevd DBO	-1,7
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	2,2
Investerings-/administrasjonskostnader	0,2
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	-0,2

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

	31.12.2018	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,8 %	2,6 %
Forventet lønnsvekst	2,5 %	2,3 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,5 %	2,3 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføretrykling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2018.

Note 16 - Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter

(NOK mill.)	2018	2017
Periodens endring i nedskrivninger steg 1	0,2	
Periodens endring i nedskrivninger steg 2	-4,0	
Periodens endring i nedskrivninger steg 3	6,8	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger (IAS 39)		-16,7
Periodens endring i gruppenedskrivninger (IAS 39)		13,8
Konstaterte tap	-34,5	
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for (IAS 39)		-0,4
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for (IAS 39)		-4,9
Inngått på tidligere konstaterte tap	2,8	1,3
Kredittap rentebærende verdipapirer	-0,1	
Andre endringer	0,5	
Periodens tapskostnad	-28,2	-6,9

Avsetninger for nedskrivninger og periodens tapskostnad er beregnet iht ny regnskapsstandard IFRS 9 og er basert på forventet kredittap (ECL) ved bruk av 3 trinns metode.

Sammenligningstall for 2017 er iht IAS 39 med tilhørende tapsmodell og er derfor ikke direkte sammenlignbare med tall for 2018.

Note 17 - Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2018	2017
Betalbar skatt i resultatet	-40,1	-40,5
Endring i utsatt skatt	-9,2	-8,7
Sum skattekostnad	-49,3	-49,3

ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

(NOK mill.)	2018	2017
Resultat før skattekostnad	199,9	193,6
+ Mottatt konsernbidrag, forskjell mellom regnskapsført og skattepliktig	-5,1	-3,3
+/- Regnskapsmessig realisert gevinst/tap aksjer EØS	-0,7	0,9
Andre permanente forskjeller	-6,4	-4,3
Endring i midlertidige forskjeller	-36,8	-35,1
Årets skattegrunnlag	151,0	151,9
Reduksjon for skattefradrag for underskudd		
- Anvendelse av fremførbart underskudd		
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt ¹⁾	151,0	151,9
Skattesats	25 %	25 %
¹⁾ Avgitt konsernbidrag med skatteeffekt	151,0	151,9

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2018	2017
Ordinært resultat før skatt	199,9	193,6
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-50,0	-48,4
Skatteeffekten av:		
Realiserte aksjer	0,2	-0,2
Permanente forskjeller	3,2	3,9
Tilbakeføring permanente forskjeller resultatposter i totalresultat	-0,4	-1,9
Tilbakeføring permanente forskjeller poster mot egenkapital	-2,3	-2,7
Skattekostnad	-49,3	-49,3
Effektiv skattesats	25 %	25 %

Skattekostnaden påvirkes av skatteeffekter knyttet til tidligere år.

BETALBAR SKATT I BALANSEN

(NOK mill.)	2018	2017
Betalbar skatt i resultat	-40,1	-40,5
Betalbar skatt i egenkapitalen	2,3	2,7
Betalbar skatt i OCI	0,1	-0,1
- skatteeffekt på avgitt konsernbidrag	37,8	38,0
Betalbar skatt i balansen	0,0	0,0

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2018	2017
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Finansielle instrumenter	12,9	
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	12,9	0,0
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Pensjon	-6,0	-11,6
Finansielle instrumenter		-19,0
Driftsmidler	-22,7	-13,1
Avsetninger	-2,0	-11,0
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-30,7	-54,6
Fremførbare underskudd/godtgjørelse		
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-17,8	-54,6
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	4,5	13,7

Stortinget vedtok i desember 2017 å redusere selskapsskattesatsen fra 24 til 23 prosent med virkning fra 1. januar 2018. I desember 2018 vedtok Stortinget å redusere selskapsskatten fra 23 til 22 prosent med virkning fra 1. januar 2019. Samtidig vedtok Stortinget å videreføre finansskatten på 25 prosent. For selskaper som omfattes av finansskatten videreføres dermed selskapsskattesatsen på 2016-nivå (25 prosent).

Siden Storebrand Bank ASA har aktiviteter innenfor K-området (som definert i SN2007) som overstiger 30 prosent og dermed omfattes av finansskatten, er det derfor benyttet en skattesats på 25 prosent ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel.

SPESIFIKASJON AV BETALBAR OG UTSATT SKATT FØRT MOT EGENKAPITALEN:

(NOK mill.)	2018	2017
Estimatawik pensjoner	0,1	-0,1
Sum	0,1	-0,1

Balanseført utsatt skattefordel er først og fremst knyttet til skattereduserende midlertidige forskjeller på driftsmidler, pensjonsforpliktelse og finansielle instrumenter. Banken har positiv inntjening og dette forventes også fremover.

Utsatt skattefordel balanseføres i tilknytning til Storebrand Bank ASA da det vurderes som sannsynlig at fordelen kan utnyttes.

Note 18 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

(NOK mill.)	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi
Finansielle eiendeler				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	376,0			376,0
Utlån til kredittinstitusjoner	3 071,8			3 071,8
Aksjer og andeler		41,7		41,7
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	694,0	4 167,1		4 861,1
Derivater		55,6		55,6
Utlån til kunder	315,8	220,2	9 438,9	9 975,0
Andre kortsiktige eiendeler	1 571,1			1 571,1
Sum finansielle eiendeler 2018	6 028,7	4 484,6	9 438,9	19 952,2
Sum finansielle eiendeler 2017	16 493,2	4 158,3	13,8	20 665,3
Finansielle forpliktelser				
Gjeld til kredittinstitusjoner	2,4			2,4
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	14 421,1			14 421,1
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 887,4			2 887,4
Derivater		72,0		72,0
Annen kortsiktig gjeld	283,9			283,9
Ansvarlig lånekapital	276,3			276,3
Sum finansielle forpliktelser 2018	17 871,2	72,0	0,0	17 943,2
Sum finansielle forpliktelser 2017	18 562,7	138,6	0,0	18 701,2

Note 19 - Investering i datterselskaper

(NOK mill.)	Org. nr.	Forretningskontor	Eierandel	Stemme-rett	Aksje-kapital	Kostpris	Balanse-ført verdi 31.12.2018	Balanse-ført verdi 31.12.2017
Storebrand Boligkreditt AS	990645515	Lysaker	100,0%	100,0%	490,0	1 393,9	1 393,9	1 029,8
Ring Eiendomsmegling AS ¹⁾	987227575	Lysaker	100,0%	100,0%	2,0	143,2	2,7	2,0
Sum aksjer i datterselskaper						1 537,0	1 396,5	1 031,8

1) Ring Eiendomsmegling AS er under avvikling.

Note 20 - Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

(NOK mill.)	2018	2017
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	720,6	723,3
Selskapsobligasjoner		50,5
Verdipapiriserte obligasjoner	3 446,5	2 684,9
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	4 167,1	3 458,6
Modifisert durasjon	0,21	0,23
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.	1,36 %	0,84 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekt.

Note 21 - Obligasjoner til amortisert kost - Utlån og fordringer

(NOK mill.)	2018		2017	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	393,9	394,6	130,2	130,3
Verdipapiriserte obligasjoner	300,2	300,7	250,2	250,6
Sum obligasjoner til amortisert kost	694,0	695,3	380,4	380,9
Modifisert durasjon		0,18		0,16
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.		1,35 %		0,74 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

Note 22 - Gjenkjøpsavtaler (repoavtaler)

(NOK mill.)	2018	2017
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Overførte obligasjoner som fortsatt balanseføres		
Forpliktelser tilknyttet eiendelene		
Total Gjenkjøpsavtaler	0,0	0,0

Storebrand Bank ASA har ikke inngått noen gjenkjøpsavtaler per 31.12.2018.

Note 23 - Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen	Nettobeløp hensyntatt nettingavtaler		
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	Netto beløp
Rentederivater ²⁾	1 703,5	55,6	72,0				-16,4
Valutaderivater	8,0						0,0
Sum derivater 31.12.2018	1 711,5	55,6	72,0	0,0	0,0	0,0	-16,4
Sum derivater 31.12.2017	3 406,9	92,6	138,6	0,0	0,0	0,0	-45,9

1) Verdier per 31.12.

2) Rentederivater er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

INVESTERINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS/CSA

(NOK mill.)	Sikkerhetsstillelser					
	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Kontanter (+/-)	verdipapirer (+/-)	Netto eksponering
Investeringer underlagt netting agreements/ CSA	4,5	72,0	-67,5		-150,0	82,5
Investeringer ikke underlagt netting agreements/CSA	51,1	0,0	51,1			
Sum 2018	55,6	72,0	-16,4			

Note 24 - Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balansposter		Valutaterminer Netto salg	Nettoposisjon	
	Eiendeler	Forpliktelser		i valuta	i NOK
CHF	0,2	0,1			0,1
DKK	0,6	0,6	0,4		0,0
EUR	15,1	15,3	-0,8		-0,3
GBP	1,6	1,6	0,4		0,0
SEK	1,5	1,8		-0,3	-0,3
USD	18,4	18,3	-5,2		0,2
Andre					0,1
Sum nettoposisjon 2018					-0,3
Sum nettoposisjon 2017					-1,0

Tillatt grense for bankens valutaposisjon er 0,50 prosent av ansvarlig kapital, p.t. omlag 10 millioner kroner.

Note 25 - Utlån, garantier

(NOK mill.)	2018	2017
	Balanseført verdi	Balanseført verdi *)
Utlån til kunder til amortisert kost	338,7	12 204,1
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet	220,2	580,0
Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	9 461,4	
Sum brutto utlån til kunder	10 020,4	12 784,1
Individuelle nedskrivninger (IAS 39)		-41,4
Gruppenedskrivninger (IAS 39)		-23,2
Forventet tap steg 1	-2,6	
Forventet tap steg 2	-3,0	
Forventet tap steg 3	-39,8	
Netto utlån til kunder	9 975,0	12 719,5

*) Iht IAS 39

Se note 4 for spesifikasjon av utlån og garantier per sektor.

ENDRING I BRUTTO UTLÅN TIL KUNDER VURDERT TIL AMORTISERT KOST

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Brutto utlån 1.1.2018	249,3	27,9	18,2	295,5
Overført til steg 1	6,3	-6,1	-0,2	0,0
Overført til steg 2	-23,3	23,5	-0,2	0,0
Overført til steg 3	-8,5	-3,3	11,8	0,0
Nye utlån	41,0	6,6	3,8	51,4
Fraregnede utlån	-13,6	-7,1	-6,5	-27,2
Andre endringer	11,3	4,8	3,1	19,1
Brutto utlån til amortisert kost 31.12.2018	262,4	46,2	30,1	338,7

ENDRING I BRUTTO UTLÅN TIL KUNDER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI OVER TOTALRESULTAT (OCI)

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Brutto utlån 1.1.2018	11 225,5	546,5	112,8	11 884,8
Overført til steg 1	105,2	-105,2		0,0
Overført til steg 2	-194,6	202,2	-7,7	0,0
Overført til steg 3	-8,4	-12,7	21,1	0,0
Nye utlån	5 702,9	135,2	2,1	5 840,2
Fraregnede utlån	-7 733,1	-254,8	-60,6	-8 048,5
Andre endringer	-191,5	-21,0	-2,7	-215,1
Brutto utlån til virkelig verdi over totalresultat (OCI) 31.12.2018	8 906,1	490,3	65,1	9 461,4

ENDRING I BRUTTO UTLÅN TIL KUNDER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT (PL)

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum brutto utlån
Brutto utlån 1.1.2018	521,5	58,5		580,0
Overført til steg 1				0,0
Overført til steg 2	-8,2	8,2		0,0
Overført til steg 3				0,0
Nye utlån	89,9	9,1		99,0
Fraregnede utlån	-401,8	-48,8		-450,6
Andre endringer	-8,1	-0,1		-8,2
Brutto utlån til virkelig verdi over resultat (PL) 31.12.2018	193,3	26,9	0,0	220,2

ENDRING I MAKSIMAL EKSPONERING PÅ GARANTIER OG UBENYTTEDE KREDITTER

(NOK mill.)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Maksimal eksponering 1.1.2018	1 921,6	40,2	17,5	1 979,3
Overført til steg 1	15,1	-15,1	0,0	0,0
Overført til steg 2	-80,9	82,1	-1,2	0,0
Overført til steg 3	-1,8	-0,2	2,0	0,0
Nye garantier og ubenyttede kreditter	310,0	8,5		318,5
Fraregnede garantier og ubenyttede kreditter	-294,3	-4,4	-16,2	-314,9
Andre endringer	-14,7	-4,2	-1,9	-20,8
Maksimal eksponering 31.12.2018	1 855,0	107,0	0,1	1 962,0

Note 26 - Nedskrivninger av utlån, garantier og ubenyttede kreditter

(NOK mill.)	Steg 1 12 mnd ECL	Steg 2 Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Steg 3 Levetid ECL - objektive bevis på tap	Total
Nedskrivninger 31.12.2017 ihht. IAS 39				64,6
Implementeringseffekt IFRS 9				-8,2
Nedskrivninger 1.1.2018 IFRS 9	7,4	2,3	46,7	56,4
Overført til Steg 1 (12 mnd ECL)	0,6	-0,6		0,0
Overført til Steg 2 (levetid ECL - ikke objektive bevis på tap)	-0,8	0,9		0,0
Overført til Steg 3 (levetid ECL - objektive bevis på tap)	-0,1	-0,1	0,3	0,0
Netto ny måling av tap	-0,3	2,8	0,9	3,4
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	1,3	0,4	0,1	1,8
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-0,9	-0,5	-14,4	-15,7
ECL endring på finansielle eiendeler som ikke har endret stage i perioden	0,3	0,6	-0,3	0,6
Konstaterte tap	-0,1	-0,1	-11,2	-11,3
Endringer i modell/risikoparametere		0,5	17,7	18,3
Nedskrivninger 31.12.2018	7,2	6,3	39,9	53,4
Nedskrivninger på utlån til kunder vurdert til amortisert kost	1,8	2,2	18,9	22,9
Nedskrivninger på utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	0,8	0,8	21,0	22,6
Nedskrivninger på garantier og ubenyttede kreditter	4,6	3,3		7,9
Sum	7,2	6,3	39,9	53,4

Periodiske endringer i individuelle nedskrivninger og forventet tap på utlån (ECL), låneforpliktelser og garantier er vist ovenfor. Periodens realiserte tap er ikke inkludert i oversikten ovenfor.

Storebrand Bank konsern har ingen forventede nedskrivninger (ECL) knyttet til lån til Norges Bank, kredittinstitusjoner og sertifikater og obligasjoner.

Note 27 - Immaterielle eiendeler

(NOK mill.)	IT-systemer	2018	2017
		Sum balanseført verdi	Sum balanseført verdi
Anskaffelseskost 1.1.	141,8	141,8	148,9
Tilgang i perioden:			
Kjøpt separat	19,8	19,8	3,9
Avgang i perioden	-15,0	-15,0	-11,0
Anskaffelseskost 31.12.	146,6	146,6	141,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	70,4	70,4	68,8
Avskrivning i perioden (se note 14)	13,6	13,6	12,6
Avgang i perioden	-15,0	-15,0	-11,0
Nedskrivning i perioden	1,3	1,3	0,0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	70,3	70,3	70,4
Balanseført verdi per 31.12.	76,3	76,3	71,4
For hver klasse av anleggsmidler:			
Avskrivningsmetode	lineær metode		lineær metode
Økonomisk levetid	2 - 10 år		2 - 10 år
Avskrivningssats	10,0% -50,0%		10,0% -50,0%

Immaterielle eiendeler består av utvikling av systemer, datavarehus, bruksrett til systemer og lignende. All utvikling av systemer foretas av eksterne ressurser. Det foretas en årlig vurdering av estimat på økonomisk levetid.

Note 28 - Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Inventar	2018	2017
		Sum balanseført verdi	Sum balanseført verdi
Balanseført verdi pr. 1.1.	0,1	0,1	1,0
Avskrivning (se note 14)	-0,1	-0,1	-0,9
Balanseført verdi per 31.12.	0,0	0,0	0,1
Anskaffelseskost IB	10,2	10,2	10,2
Anskaffelseskost UB	10,2	10,2	10,2
Akkumulert av- og nedskrivning IB	10,0	10,0	9,1
Akkumulert av- og nedskrivning UB	10,1	10,1	10,0
For hver klasse av anleggsmidler:			
Metode for måling av kostpris	Anskaffelses-kost		
Avskrivningsmetode	lineær		
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	2 - 8 år		

Det eksisterer ingen begrensning i eiendomsretten på driftsmidler. Det er ingen driftsmidler som er stillet som sikkerhet for forpliktelser.

Note 29 - Andre eiendeler

(NOK mill.)	2018 Balanseført verdi	2017 Balanseført verdi
Opptjente ikke mottatte inntekter og forskuddsbetalte kostnader	23,5	15,5
Aksjer i datterselskaper ¹⁾	1 396,5	1 031,8
Til gode fra konsernselskaper	148,1	81,9
Andre eiendeler	2,9	13,9
Sum andre eiendeler	1 571,1	1 143,1

1) Se note 19.

Note 30 - Innskudd fra kunder

(NOK mill.)	2018 Balanseført verdi	2017 Balanseført verdi
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	13 610,9	14 069,6
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	810,2	560,3
Sum innskudd fra kunder	14 421,1	14 629,9

Innskudd med avtalt løpetid er innskudd som har kontraktsfestet oppgjørstidspunkt. Innskudd uten avtalt løpetid har ingen binding og kunden disponerer innskuddene etter eget ønske.

INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG GEOGRAFI

(NOK mill.)	2018 Balanseført verdi	2017 Balanseført verdi
Sektor og næringsfordeling		
Utvikling av byggeprosjekter	20,2	32,6
Omsetning og drift av fast eiendom	727,7	744,6
Faglig og finansiell tjenesteyting	982,6	1 013,5
Lønnstakere o.a.	11 518,0	11 598,3
Andre	1 172,6	1 240,9
Sum	14 421,1	14 629,9
Geografisk fordeling		
Østlandet	10 997,9	11 135,0
Vestlandet	1 754,5	1 832,1
Sørlandet	282,3	274,4
Midt-Norge	443,6	443,2
Nord-Norge	617,6	601,4
Utlandet	325,3	343,7
Sum	14 421,1	14 629,9

Note 31 - Sikringsbokføring

Storebrand Bank ASA har valgt å gå over til IFRS 9 på sikringsbokføring, men forventer å opprettholde sikring på dagens nivå. Det vil derfor ikke være noen regnskapsmessige effekter ved overgang til ny standard.

Storebrands Bank ASA sin renterisikostrategi er definert i renterisikopolicyen, som setter rammer for å begrense selskapets renterisikoeksponering.

Selskapet benytter virkeligverdisikring for å redusere renterisikoen på innlån med fastrentebetingelser. Den risikoen som sikres i henhold til renterisikopolicyen er Nibor. Det vil si egen kredittrisiko sikres ikke gjennom å holde kredittspredene konstant som ved opprettelse. Sikret risiko utgjør ca 92 % av den totale renterisikoeksponeringen i lånene. Virkeligverdisikring av sikringsobjektet rentesikres ved at det inngås en renteswap, hvor vi swapper fra fast til flytende, for å redusere risikoen knyttet til fremtidige renteendringer. Sikringene tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring på individuelt transaksjonsnivå, ved at et sikringsinstrument er direkte knyttet til et sikret objekt, og sikringsrelasjonen er tilfredsstillende dokumentert.

Alle sikringsrelasjoner er etablert med identisk fastrenteprofil; fastrente, hovedstol, kupongforfall og hovedforfall, både i objektet og instrumentet. Instrumentet swapper fra fastrente til flytenderente kvotert på Nibor 3 måneder. Fastbenet ligger i området mellom 2 til 5,05 %. Sikringsforholdet er forventet å være høyst effektivt ved å motvirke effekten av endringer i virkelig verdi som følge av endringer i rentenivået. Netto resultatførte verdiendringer i virkelig verdisikringer skyldes verdiendringer som følge av endrede markedsrenter, dvs sikret risiko. Dette føres i regnskapet under "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter". Sikringseffektivitet måles basert på enkel Dollar Offset metode med hensyn til prospektiv effektivitet.

Vi har identifisert følgende kilder til ineffektivitet:

- Verdiendring på kortbenet (Nibor 3 måneder)
- Kredittrisiko på motpart

Det forventet ikke at disse forholdene vil skape vesentlig ineffektivitet. Det er ikke identifisert andre kilder til ineffektivitet i løpet av regnskapsåret.

(NOK mill.)	2018			2017			
	Nominell verdi		Virkelig verdi ¹⁾	Nominell verdi		Virkelig verdi ¹⁾	
	0-3 år	Eiendeler	Gjeld	0-3 år	3-5 år	Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	800,0	0,8		300,0	500,0	7,9	
Sum rentederivater	800,0	0,8		300,0	500,0	7,9	
Sum derivater	800,0	0,8		300,0	500,0	7,9	0,0

(NOK mill.)	Nominell verdi			Sikringsverdi ¹⁾			
	Nominell verdi		Sikringsverdi ¹⁾	Nominell verdi		Sikringsverdi ¹⁾	
	0-3 år	Eiendeler	Gjeld	0-3 år	3-5 år	Eiendeler	Gjeld
Sum underliggende sikringsinstrumenter	800,0		802,2	800,0			802,2
Sikringseffektivitet - prospektiv	100,9 %		103,5 %			103,5 %	

Gevinst/tap virkelig verdi sikring: ²⁾

(NOK mill.)	2018	2017
	Gevinst / tap	Gevinst / tap
På sikringsinstrumentet	-6,7	0,8
På objektet som sikres	7,1	-0,4

1) Balanseførte verdier per 31.12.

2) Beløpene inngår i regnskapslinjen "Netto gevinster fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost".

Note 32 - Avsetninger

(NOK mill.)	Avsetning for omstrukturering	
	2018	2017
Avsetning 1.1.	6,0	7,3
Avsetning i perioden		4,6
Avsetninger brukt i perioden	-5,9	-5,9
Sum avsetning 31.12.	0,1	6,0
Klassifisert som:		
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	0,1	6,0
Individuell nedskrivning garantier	7,9	
Sum avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	8,0	6,0

Avsetningen er relatert til kostnadsprogrammet i Storebrand og gjelder i hovedsak kostnader knyttet til nedbemanning. Avsetningen er vurdert i henhold til IAS 37 og omstrukturingsplanen er kunngjort til alle parter som er berørt.

Note 33 - Annen gjeld

(NOK mill.)	2018	2017
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Gjeld innen Storebrand konsernet	11,8	22,5
Betalingsformidling	28,1	17,5
Skyldig konsernbidrag til konsernselskaper	202,9	297,8
Leverandørgjeld	11,5	4,3
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	17,3	27,4
Annen gjeld	12,2	16,6
Sum annen gjeld	283,9	386,1

Note 34 - Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser

(NOK mill.)	2018	2017
Garantier	1,4	19,7
Ubenyttede kredittrammer	4 958,8	5 663,8
Lånetilsagn privatmarkedet	1 671,8	2 007,2
Sum betingede forpliktelser	6 632,0	7 690,8

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Se forøvrig note 4. Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter til kunder. Ubenyttede kredittrammer inkluderer 3,0 milliarder kroner i trekkfasilitet til Storebrand Boligkreditt AS.

Storebrand Bank ASA driver omfattende virksomhet og kan bli part i rettstvister.

Note 35 - Sikkerhetsstillelser

MOTTATTE OG AVGITTE SIKKERHETSSTILLELSER

Banken har ingen mottatte eller avgitte sikkerhetsstillelser utenom verdipapirer som er stillet som sikkerhet for F-lån i Norges Bank (se tabell nedenfor).

SIKKERHETS- OG PANTSTILLELSER

(NOK mill.)	2018	2017
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet for bankens D-lån og F-lån i Norges Bank	1 204,6	887,8
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet i andre kredittinstitusjoner	150,5	302,1
Sum	1 355,1	1 189,9

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån iht. forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har ingen F-lån i Norges Bank per 31.12.2018.

Note 36 - Kapitaldekning

For kapitaldekningsberegning gjelder egne konsolideringsregler iht. Forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv. (Konsolideringsforskriften). Storebrand Bank konsern defineres som en finansiell gruppe bestående bare eller hovedsakelig av andre foretak enn forsikringsselskap iht. §5 i Konsolideringsforskriften. Ansvarlig kapital er tillagt årets resultat.

ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2018	2017
Aksjekapital	960,6	960,6
Øvrig egenkapital	1 115,2	1 071,0
Egenkapital	2 075,8	2 031,6
Hybridkapital inkludert i egenkapital	-175,0	-225,0
Netto påløpte renter på kjernekapitalinstrumenter inkludert i egenkapital	-1,0	-1,0
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	1 899,8	1 805,6
Fradrag:		
AVA justering	-14,0	-4,3
Immaterielle eiendeler	-76,3	-71,4
Kjernekapital uten fondsobligasjoner (ren kjernekapital)	1 809,4	1 730,0
Annen godkjent kjernekapital: (§3a Beregningsforskrift)		
Fondsobligasjoner		
Tillegg (§8 Beregningsforskrift)	175,0	225,0
Kjernekapital	1 984,4	1 955,0
Ansvarlig lånekapital, fratrukket egen beholdning	275,0	275,0
Annen tilleggskapital (§4.3-5 Beregningsforskrift)		
Fradrag fra tilleggskapital (§7 Beregningsforskrift)		
Netto ansvarlig kapital	2 259,4	2 230,0

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2018	2017
Kredittrisiko	663,9	706,2
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	0,9	3,5
Institusjoner	206,9	180,6
Engasjementer med pant i fast eiendom *)	277,0	374,2
Massemarkedsengasjementer	45,4	45,1
Forfalte engasjementer	9,2	14,2
Obligasjoner med fortrinnsrett	108,0	81,3
Øvrige engasjementer	16,4	7,2
Sum minimumskrav kredittrisiko	663,9	706,2
Motpartsrisiko		
Posisjonsrisiko		
Oppgjørsrisiko		
Valutarisiko		
Sum minimumskrav markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	55,5	50,0
CVA-risiko	0,2	2,9
Fradrag		
Gruppenedskrivninger		-1,9
Minimumskrav ansvarlig kapital	719,6	757,2

*) Etter kravene opplyst i CRD IV skal engasjementer til foretak som har pant i næringseiendom legges til "Engasjementer med pant i fast eiendom".

KAPITALDEKNING

	2018	2017
Kapitaldekning	25,1 %	23,6 %
Kjernekapitaldekning	22,1 %	20,7 %
Ren kjernekapitaldekning	20,1 %	18,3 %

Det benyttes standardmetoden for kredittrisiko og markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 12 og 15,5 prosent.

SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG (RISIKOVEKTET VOLUM)

(NOK mill.)	2018	2017
Kredittrisiko	8 298,7	8 827,3
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	11,3	44,2
Institusjoner	2 586,8	2 257,8
Foretak *)	0,6	0,1
Engasjementer med pant i fast eiendom *)	3 463,1	4 678,1
Massemarkedsengasjementer	567,5	563,3
Forfalte engasjementer	115,0	176,9
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 349,5	1 016,8
Øvrige engasjementer	205,0	90,0
Sum kredittrisiko	8 298,7	8 827,3
Motpartsrisiko		
Posisjonsrisiko		
Oppgjørsrisiko		
Valutarisiko		
Sum markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	693,9	625,2
CVA-risiko	2,1	35,7
Fradrag		
Gruppenedskrivninger		-23,2
Samlet beregningsgrunnlag	8 994,8	9 465,0

Note 37 - Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte

(NOK 1000)	Ordinær lønn	Andre ytelser ¹⁾	Total godtgjørelse opptjent i året	Årets pensjons- opptjening	Lønns- garanti (mnd)	Lån ²⁾	Eier antall aksjer ³⁾
Ledende ansatte							
Bernt Uppstad (adm.dir)	1 504	116	1 620	220		879	1 625
Torunn Sjøstad Hoftvedt	1 360	118	1 478	196		3 050	19 469
Caroline Johansen ⁴⁾	1 624	9	1 633	248		3 209	920
Curt Grimstad	1 528	6	1 533	259			
Sum 2018	6 015	249	6 264	922	0	7 138	22 014
Sum 2017	5 699	343	6 042	848	0	13 782	20 694

1) Omfatter bilgodtgjørelse, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

2) Ansatte kan låne inntil 7,0 millioner kroner til subsidierte rente, satt til 40 bp under enhver tids beste markedsrente. Overskytende lånebeløp følger markedsvilkår.

3) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jamfør regnskapsloven 7-26.

4) Formelt er Caroline Johansen ansatt i Storebrand Livsforsikring AS, men hun fungerer som en ledende ansatt i Bankens administrasjon.

(NOK 1000)	Godtgjørelse	Lån	Eier antall aksjer ²⁾
Styret ¹⁾			
Heidi Skaaret ³⁾		3 366	54 473
Jostein Dalland ³⁾			16 701
Vivi Gevelt ³⁾		2 406	2 585
Inger Roll-Matthiesen	173	5 728	
Leif Helmich Pedersen	260		
Maria Skotnes	125	773	1 549
Sum 2018	557	12 273	75 308
Sum 2017	461	6 966	51 967

1) Godtgjørelse til styret er godtgjørelse utbetalt i forbindelse med den enkeltes styreverv i Storebrand Bank ASA.

2) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

3) Heidi Skaaret, Jostein Dalland og Vivi Gevelt mottar ingen godtgjørelse fra Storebrand Bank ASA for dette styrevervet.

Styret i Storebrand Bank ASA vil for ordinær generalforsamling 2018 fremlegge følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i medhold av allmennaksjeloven § 6-16a, basert på konsernets tidligere vedtatte retningslinjer for kompensasjon til ledende ansatte i Storebrand.

STOREBRAND ASA - STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, jf. allmennaksjeloven § 6-16 litra a, forelegges ordinær generalforsamling for rådgivende avstemning hva gjelder veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret, og en egen rådgivende avstemning hva gjelder bindende retningslinjer for aksjer, tegningsrettigheter, mv. for det kommende regnskapsåret.

Erklæringen har følgende ordlyd:

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilrådning til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrandkonsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning. Kompensasjonsutvalget ivaretar kravene til oppfølging som følger av forskrifter om godtgjørelsesordninger.

VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere.

Storebrand skal ha en insentivmodell som støtter strategien, med vekt på kundens interesser og langsiktighet, en ambisiøs samarbeidsmodell, samt transparens som styrker konsernets omdømme. Selskapet vil derfor i all hovedsak legge vekt på fastlønn som virkemiddel i den økonomiske totalkompensasjonen, og i begrenset grad benytte seg av variabel godtgjørelse.

Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlig sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen.

BONUSORDNING

Konsernledelsen og ledende ansatte som påvirker selskapets risiko i vesentlig grad har kun fastlønn.

PENSJONSORDNING

Selskapet besørger og bekoster en ordinær kollektiv pensjonsforsikring for alle ansatte, gjeldende fra ansettelsestidspunktet, og i henhold til enhver tid gjeldende pensjonsavtale. Fra 2015 har selskapet innskuddsbaserte pensjonsordninger for alle ansatte.

BINDENDE RETNINGSLINJER FOR AKSJER, TEGNINGSRETTIGHETER, OPSJONER M.V. FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET 2019

For å sikre at konsernledelsen har incentivordninger som sammenfaller med eiernes langsiktige interesser vil en andel av fastlønn være bundet til kjøp av fysiske Storebrand aksjer med 3 års bindingstid. Konsernsjefen kan beslutte at en begrenset gruppe ansatte omfattes av en tilsvarende ordning. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år.

Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte.

REDEGJØRELSE FOR LEDERLØNNSPOLITIKKEN I FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Retningslinjene for lederlønnspolitikken fastsatt for 2018 er blitt fulgt. Den årlige uavhengige vurderingen av retningslinjene samt praktiseringen av disse i forbindelse med bonus med utbetaling i 2019 gjennomføres i løpet av 1. halvår 2019.

REDEGJØRELSE OM VIRKNINGENE FOR SELSKAPET OG AKSJEIERNE AV AVTALER OM AKSJEBASERT GODTGJØRELSE

En andel av konsernledelsens fastlønn vil være bundet til kjøp av fysiske Storebrand aksjer med 3 års binding. Konsernsjefen kan beslutte at en begrenset gruppe ansatte omfattes av en tilsvarende ordning. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år.

Det er styrets vurdering at dette har en positiv effekt for selskapet og aksjonærene, gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkeltes portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

Note 38 - Nærstående parter

TRANSASJONER MED KONSERNSELSKAPER

(NOK mill.)	2018		2017	
	Datter-selskaper	Øvrige konsern-selskaper	Datter-selskaper	Øvrige konsern-selskaper
Renteinntekter	69,1		37,6	
Solgte tjenester	68,3	75,1	61,9	56,6
Kjøpte tjenester		75,5		92,4
Til gode	3 645,6	83,6	2 377,7	
Gjeld	60,0	156,6	25,6	258,7

Transaksjoner med konsernselskaper er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

UTLÅN OVERFØRT TIL STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Storebrand Bank ASA selger lån til kredittforetaket Storebrand Boligkreditt AS. Etter overføringen av lånene overtar Storebrand Boligkreditt alle risikoer og fordeler ved eierskap til utlånsporteføljen. Det er Storebrand Boligkreditt AS som mottar alle kontantstrømmer fra lånekunden. Banken og Storebrand Boligkreditt har ikke inngått avtaler om garanti, opsjoner, gjenkjøp eller lignende forbundet med utlånsporteføljen i Storebrand Boligkreditt AS.

Storebrand Bank ASA skal sørge for overførsler og tilbakeføringer av lån ved endringsbehov, dvs. ved behov for opplåning, overgang fra flytende til fast rente, overgang til ansattelån og overgang til boligkreditt. Kostnadene inngår som en del av det avtalefestede forvaltningshonoraret.

Lån i Storebrand Boligkreditt AS som blir misligholdt blir liggende i foretaket. I henhold til tjenesteavtale med Storebrand Bank ASA, vil disse lånene bli behandlet på samme måte som misligholdte lån i banken. Det blir utarbeidet egen misligholdsrapport for misligholdte lån i Storebrand Boligkreditt AS. Disse lånene inngår ikke i kredittforetakets sikkerhetsmasse.

Lån til ansatte kan overføres til Storebrand Boligkreditt AS. Forskjellen mellom markedsrente og subsidiert rente blir dekket månedlig av det selskap hvor debitor er ansatt.

OVERSIKT OVER OVERFØRTE UTLÅN TIL/FRA STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

(NOK mill.)	2018	2017
Til Storebrand Boligkreditt AS - akkumulert overføring	18 486,0	14 529,1
Fra Storebrand Boligkreditt AS - siste årsoverføring	212,5	486,7

Storebrand Bank ASA har ikke gitt noen garantier knyttet til lån i Storebrand Boligkreditt AS.

SALG AV UTLÅN TIL STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Bank ASA har solgt boliglån til søsterselskapet Storebrand Livsforsikring AS. I 2018 er det solgt lån for totalt 8,1 milliarder kroner. Total låneportefølje solgt per 31.12.2018 er 28,7 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS som kjøper har overtatt både kontantstrømmer og det vesentlige av risiko og kontroll. Utlånene er derfor fraregnet i bankens balanse iht. IFRS9. Storebrand Bank ASA mottar forvaltningshonorar for arbeidet som gjøres med den solgte porteføljen. Banken har inntektsført 68,1 millioner kroner i regnskapet for 2018.

LIKVIDITETSFASILITETER UTSTEDT TIL STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Banken har to trekkfasiliteter med Storebrand Boligkreditt AS. Den ene trekkfasiliteten er en ordinær kassekreditt og har en ramme på 6 milliarder kroner. Denne har ingen utløpsdato, men kan sies opp av banken med 15 måneders oppsigelsestid. Den andre fasiliteten er ikke oppsigelig fra banken før tidligst 3 måneder etter forfall av OMF og tilknyttede derivater med lengst løpetid. For begge avtalene gjelder at de til enhver tid skal ha en tilstrekkelig stor ramme til å dekke renter og avdrag på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater kommende 31 dager.

ØVRIGE NÆRSTÅENDE PARTER

Storebrand Bank ASA har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger.

Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 37.

LÅN TIL ANSATTE

(NOK mill.)	2018	2017
Lån til ansatte i Storebrand Bank ASA	57,0	98,6
Lån til ansatte i Storebrand konsern ekskl. Storebrand Bank ASA	631,5	651,0

Lån til ansatte er delvis gitt på bakgrunn av betingelser for ansattelån, dvs. lån inntil 7 millioner kroner med rentesats tilsvarende normrenten fastsatt av Finansdepartementet. Lån utover 7 millioner kroner er gitt på ordinære markedsbetingelser. Det er ikke gitt sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte.

BEMANNING OG PERSONALFORHOLD

	2018	2017
Antall ansatte per 31.12.	105	106
Antall ansatte omregnet til årsverk	104	105

Erklæring Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank Konsern

- Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand Bank ASA for regnskapsåret 2018 og per 31. desember 2018 (årsrapporten 2018).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak mv. som skal anvendes per 31. desember 2018. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak mv. og forenklet IFRS per 31. desember 2018 samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2018.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2018 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandards og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2018. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet for Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank konsern. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 12. februar 2019
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Til generalforsamlingen i Storebrand Bank ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Storebrand Bank ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over totalresultatet, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over totalresultatet, konsolidert oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Storebrand Bank ASA per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Storebrand Bank ASA per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2018. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Sentrale forhold ved revisjonen**Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen***Verdien av utlån til kunder*

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

IFRS 9 ble implementert med virkning fra 1. januar 2018. Den største endringen dette medfører sammenlignet med det tidligere regimet er at nedskrivningsmodellen nå skal reflektere forventet kreditttap mot tidligere ble beregnet nedskrivninger basert på inntruffet kredittap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment;
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn;
- ulike parametere som PD, LGD og scenarioer

Bankens utlån er i hovedsak til

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet;
- at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle;
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Realisasjonsverdien blir beregnet ved bruk av eksterne takster eller interne vurderinger. For å ta stilling til realisasjonsverdien gjennomgikk vi takstene og vurderte relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger benyttet i takstene og metoden benyttet i beregningen. For vurderinger som var gjort internt uten at det ble benyttet takster, intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurdert rimeligheten av de totale tapsavsetningene.

Avvik som ble funnet i vår testing var uten vesentlig betydning.

Konsernets/morbankens Note 2/2, note 15/16, note 23/25 og note 24/26 til regnskapet er relevante for

personkunder og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til dette segmentet.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

IT systemer som støtter finansiell rapportering

Vi har fokusert på dette området fordi bankens finansielle rapporteringssystemer og virksomhet er avhengig av komplekse IT-systemer. Det er en risiko for at automatiserte prosesser og tilhørende IT-avhengige manuelle kontroller ikke er utformet hensiktsmessig eller fungerer effektivt, noe som kan medføre usikkerhet knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT- og betalingsformidlings-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Vi har gjennomgått tilsendte rapporter og vi har vurdert mulige avvik og tiltak. Vi har også gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til vår revisjon.

Våre vurderinger og kontroller viser at vi kan bygge på bankens systemer for IT og betalingsformidling i vår revisjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter etter regnskapsloven § 3-9, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et

årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

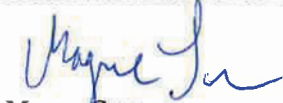
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 12. februar 2019

PricewaterhouseCoopers AS



Magne Sem
Statsautorisert revisor

Hovedkontor:
Professor Kohts vei 9
Postboks 474, 1327 Lysaker
Telefon 915 08 880
storebrand.no

